

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี

Tourists' Satisfaction Towards Services of Khao Sok National Park, Surat Thani Province

โดย

นายบุญฤทธิ ลิ้มนุ่น

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารทรัพยากรป่าไม้)

พ.ศ. 2548

ISBN 974-9827-73-2

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (การบริหารทรัพยากรป่าไม้)

ปริญญา

การบริหารทรัพยากรป่าไม้

โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา

สาขา

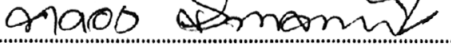
ภาควิชา

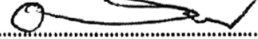
เรื่อง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก
จังหวัดสุราษฎร์ธานี

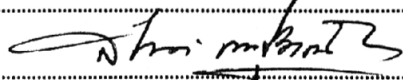
Tourists' Satisfaction Towards Services of Khao Sok National Park, Surat Thani
Province

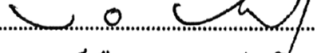
نامผู้วิจัย นายบุญฤทธิ์ ลิ้มจุ่น

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ประคอง อินทรจันทร์, M.S.)

กรรมการ
(รองศาสตราจารย์อภิชาติ ภัทรธรรม, Ph.D.)

กรรมการ
(รองศาสตราจารย์สันต์ เกตุปราณีต, Ph.D.)

กรรมการ
(รองศาสตราจารย์เรืออากาศเอกปราโมทย์ ลำไย, บธ.ม.)

ประธานสาขาวิชา
(รองศาสตราจารย์สันต์ เกตุปราณีต, Ph.D.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์วินัย อางคงหาญ, M.A.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 31 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2548

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์และความร่วมมือจากหลายฝ่าย ในที่นี้ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ประคอง อินทรจันทร์ ประธานกรรมการที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์อภิชาติ ภัทรธรรม กรรมการที่ปรึกษาวิชาเอก รองศาสตราจารย์สันต์ เกตุปราณีต กรรมการที่ปรึกษาวิชาเอก รองศาสตราจารย์ เรืออากาศเอกปราโมทย์ ลำไย กรรมการที่ปรึกษา วิชาการ และผู้ช่วยศาสตราจารย์วันชัย อรุณประภารัตน์ ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย ที่กรุณาให้คำแนะนำ และตรวจสอบแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนเสร็จสมบูรณ์

ผู้วิจัยใคร่ขอขอบพระคุณนักท่องเที่ยวยุวชนไทย ผู้ที่เดินทางมาท่องเที่ยวหรือมาเยือนในเขตอุทยานแห่งชาติเขาสก บริเวณเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี ซึ่งข้อมูลดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยครั้งนี้อย่างยิ่ง และในท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบทำบิดา มารดาที่เคารพ ขอขอบคุณภรรยา บุตร ธิดาญาติพี่น้อง ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา ทั้งนี้ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในอนาคตได้เป็นอย่างดี สามารถสนองตอบความต้องการของนักท่องเที่ยวในพื้นที่ของอุทยานแห่งชาติเขาสก ได้อย่างยั่งยืนสืบต่อไป

บุญฤทธิ์ ลิ้มจั่น

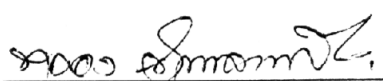
มีนาคม 2548

บุญฤทธิ ลิ้มฉุ่น 2548: ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยาน
แห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหาร
ทรัพยากรป่าไม้) สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรป่าไม้ โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิต
ศึกษา ประชานกรรมการที่ปรึกษา: รองศาสตราจารย์ประคอง อินทรจันทร์, M.S. 105 หน้า
ISBN 974-9827-73-2

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และข้อมูลด้านการ
ท่องเที่ยว ระดับความพึงพอใจ และเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการ
ของอุทยานแห่งชาติเขาสก บริเวณเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระหว่างนักท่องเที่ยวที่มี
สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม ลักษณะและรูปแบบของการท่องเที่ยวแตกต่างกัน การศึกษาได้เก็บข้อมูล
โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือสอบถามนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ
เขาสก บริเวณเขื่อนรัชชประภา รวมจำนวน 398 ราย วิเคราะห์ทางสถิติที่ใช้เพื่อทดสอบสมมติฐาน
ของการวิจัย ใช้วิธีทดสอบที (t-test) และวิธีทดสอบเอฟ (F-test) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์
ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่ทำการศึกษาค้นคว้าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 36.44 ปี
มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอาชีพหลักรับราชการ มีรายได้และรายจ่ายรวมของครัวเรือนเฉลี่ยต่อปี
291,194.70 บาท และ 266,782.29 บาท ตามลำดับ มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดภาคใต้ส่วนใหญ่
(ร้อยละ 66.58) เดินทางมาท่องเที่ยวในลักษณะกลุ่มเพื่อน มีจำนวนวันในการท่องเที่ยวมากกว่า 1 วัน
มีประสบการณ์การมาท่องเที่ยวอุทยานฯ เคยมาท่องเที่ยวยังอุทยานแห่งชาติแห่งนี้มาก่อน มีค่าใช้จ่าย
ในการเดินทางมาท่องเที่ยวน้อยกว่า 1,001 บาท มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 2,924.25 บาท มีความรู้ด้านสิ่ง
แวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง มีกิจกรรมถ่ายภาพสถานที่ ทักษะถ่ายภาพ/ชมวิว และมีวัตถุประสงค์
ของการเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน/พักผ่อน มีระดับความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยาน
แห่งชาติแห่งนี้อยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ เท่ากับ 3.77 ทั้งนี้ นักท่องเที่ยวที่มีระดับ
การศึกษา รายได้ จำนวนนักท่องเที่ยวในกลุ่ม ประเภทกลุ่มนักท่องเที่ยว และจำนวนวันในการท่องเที่ยว
แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติแห่งนี้ในระดับที่แตกต่างกัน

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่อประธานกรรมการ

22/ ส.ศ. 2548

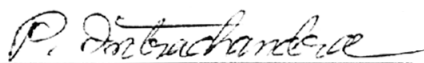
Bunridt Limchun 2005: Tourists' Satisfaction Towards Services of Khao Sok National Park, Surat Thani Province. Master of Science (Forest Resource Administration), Major Field: Forest Resource Administration, Interdisciplinary Graduate Program. Thesis Advisor: Associate Professor Prakong Intrachandra, M.S. 105 pages. ISBN 974-9827-73-2

Objectives of the study were to determine the general information about socio-economic and tour conditions, satisfaction level of tourists, and comparison of tourists' satisfaction towards service provision of Khao Sok National Park in Ratcha Prapa Dam area Surat Thani Province by the differences of each socio-economic variable and type of recreational activity. The using data was collected by employing the designed questionnaires to interview 398 sample tourists who were visiting the national park. The statistical analysis method used for testing the hypothesis were t-test and F-test, with 95 percent statistical confidence level, through a statistical software package.

Results of the study indicated that the most tourists were male, with average age of 36.44 years. They mostly graduated bachelor degree level. Government officer was their main occupations. Their averages of annual household income and expenditure were 291,194.70 and 266,782.29 baht, respectively. Their main domiciles were in the southern region (66.58 %). Their tour was in form of friend group. There were more than one day for touring and they used to visit the national park before. The tour cost per trip was less than 1,001 baht, and the average cost of the tour was 2,924.25 baht, their knowledge of environment was at medium level. Most of them practiced in picture taking, view and scanned watching. Objectives of the tour were for taking a rest and recovery. The satisfaction towards the service provided by the national park was at the high level, with the average score of 3.77. In addition, the tourist differences in education level, income, number of member in group tour, type of tourist group and number of day for touring caused the different level in satisfaction towards the services provision of the national park.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

22 MAR 2005

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ	(1)
สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(5)
คำนำ	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์	3
การตรวจเอกสาร	6
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ	6
นักท่องเที่ยว	9
สภาพแวดล้อมทางชีวภาพของแหล่งท่องเที่ยว	15
สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการการท่องเที่ยว	19
ขีดความสามารถในการรองรับ	25
พื้นที่ทำการวิจัย	28
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	39
กรอบแนวคิดในการศึกษา	42
สมมติฐาน	43
อุปกรณ์และวิธีการ	45
อุปกรณ์	45
วิธีการ	45
ผลและวิจารณ์	49
สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และข้อมูลอื่น ๆ ของนักท่องเที่ยว ที่เดินทางมาท่องเที่ยว	
ในอุทยานแห่งชาติเขาสก บริเวณเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี	49
ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก	
บริเวณเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี	66

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การทดสอบเพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ระหว่างกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม ลักษณะและรูปแบบของการท่องเที่ยวแตกต่างกัน	72
ข้อเสนอแนะ และความต้องการของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก บริเวณเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี	86
สรุป	88
ข้อเสนอแนะ	89
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	91
ภาคผนวก	95
ประวัติการศึกษา และการทำงาน	105

สารบัญญัตินำ

ตารางที่		หน้า
1	สถิติจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในปี พ.ศ. 2542-2546	38
2	จำนวนและร้อยละของสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และข้อมูลอื่น ๆ ของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเขาสก บริเวณเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี	53
3	ระดับคะแนนความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม ของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเขาสก บริเวณเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี	62
4	ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม ของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเขาสก บริเวณเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี	63
5	กิจกรรมนันทนาการของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเขาสก บริเวณเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี	65
6	ระดับคะแนนความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก บริเวณเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี	67
7	ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเขาสก บริเวณเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี	68
8	การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระหว่างกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีเพศแตกต่างกัน	73
9	การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระหว่างกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีอายุแตกต่างกัน	74
10	การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระหว่างกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน	75
11	การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระหว่างกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพแตกต่างกัน	76
12	การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระหว่างกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีรายได้แตกต่างกัน	77
13	การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระหว่างกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกัน	78

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
14	การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระหว่างกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวในกลุ่มแตกต่างกัน	79
15	การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระหว่างกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีประเภทกลุ่มนักท่องเที่ยวแตกต่างกัน	80
16	การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระหว่างกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนวันในการท่องเที่ยวแตกต่างกัน	81
17	การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระหว่างกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีประสบการณ์การท่องเที่ยวแตกต่างกัน	82
18	การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระหว่างกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีความถี่ในการท่องเที่ยวแตกต่างกัน	83
19	การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระหว่างกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน	84
20	การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระหว่างกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน	85
21	สรุปผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก บริเวณเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระหว่างกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม ลักษณะและรูปแบบของการท่องเที่ยวแตกต่างกัน	86

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แผนที่แสดงที่ตั้งของอุทยานฯ เขื่อนรัชชประภา และแหล่งท่องเที่ยว ของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี	29
2	สถานที่ท่องเที่ยวภายในอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี	36
3	กรอบแนวคิดในการวิจัยแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ กับตัวแปรตาม	42

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก
จังหวัดสุราษฎร์ธานี

**Tourists' Satisfaction Towards Services of Khao Sok National Park,
Surat Thani Province**

คำนำ

ในปัจจุบันอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกำลังเป็นที่นิยมและตื่นตัวไปทั่วโลก สามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศต่าง ๆ อย่างมหาศาล ซึ่งรูปแบบอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้แตกต่างกันไปตามรสนิยมของนักท่องเที่ยว แต่ที่เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ ได้แก่ การท่องเที่ยวชมธรรมชาติและพักผ่อนในสถานที่ที่เป็นธรรมชาติ หรือสถานที่ที่มีลักษณะใกล้เคียงธรรมชาติ เช่น ป่า เขา ลำน้ำ เป็นต้น จากการที่ประเทศไทยมีทรัพยากรทางการท่องเที่ยวครบทั้ง 4 ประเภท ซึ่งได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ (nature destination) แหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์โบราณคดี (historical, archeological and religious destinations) แหล่งท่องเที่ยวศิลปวัฒนธรรมและประเพณี (art, culture and traditional destinations) และแหล่งท่องเที่ยวกีฬาและบันเทิง จึงได้รับการเอาใจใส่และส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้กำหนดให้ ปี พ.ศ. 2541-2542 เป็นปีท่องเที่ยวไทย หรือที่เรียกในภาษาอังกฤษว่า Amazing Thailand 1998-1999

อุทยานแห่งชาติเขาสก มีพื้นที่ในความดูแลประมาณ 461,712.50 ไร่ มีสภาพเป็นภูเขา หินปูน ประกอบด้วยพื้นที่สูงต่ำเป็นคลื่นไม่สม่ำเสมอ สภาพภูเขาหินปูนมียอดแหลมเป็นปุ่ม ๆ มีถ้ำและร่องเขาสูงชันหลายแห่งกระจายอยู่ทั่วไป ภูมิประเทศเป็นแบบ Krast ก่อให้เกิดภูเขาเป็นแท่งสูงชันขึ้นไปในอากาศคล้ายหอคอยสูงมีหุบเขาลึกและร่องลำธาร บางครั้งมีน้ำใต้ดิน จากสภาพภูมิประเทศลักษณะนี้ ทำให้เกิดบริเวณที่มีทิวทัศน์สวยงามหลายแห่ง เช่น น้ำตก และทิวทัศน์เทือกเขาสูงตั้งขึ้นจากพื้นที่ต่ำ และจากพื้นที่เกือบทั้งหมดประกอบด้วยภูเขาสูง จึงทำให้เกิดธารน้ำไหลจำนวนมาก เป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำพุมดวง ซึ่งเป็นสาขาหนึ่งของลำน้ำตาปี และโดยเฉพาะบริเวณเขื่อนรัชชประภา (เขื่อนเชี่ยวหลาน) ได้มีบทบาทสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศรองรับมิติใหม่ที่เน้นการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน และกำลังเป็นที่นิยมของนักเดินทางมาท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

กรมป่าไม้ได้สังเกตเห็นศักยภาพของอุทยานแห่งชาติเขาสกบริเวณเขื่อนรัชชประภา ซึ่งเป็นพื้นที่ที่อยู่ระหว่างป่าธรรมชาติกับชุมชน จึงได้ร่วมกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) กำหนดให้เขื่อนรัชชประภาเป็นพื้นที่เป้าหมายอีกประเภทหนึ่ง ที่จะพัฒนาให้เป็นพื้นที่ท่องเที่ยวสีเขียว เพื่อลดแรงกดดันที่มีต่อป่าธรรมชาติและอุทยานแห่งชาติ อันเนื่องมาจากนักท่องเที่ยวเข้าไปเป็นจำนวนมาก และมีแนวโน้มว่าจะเกินขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ (carrying capacity) ในอนาคตเขื่อนรัชชประภาจะได้รับการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกจนเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่น่าสนใจ เนื่องจากมีไม้ป่าธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ด้วยพันธุ์ไม้ยืนต้น ไม้พุ่ม ไม้ล้มลุก ปาล์ม เถาวัลย์ เฟิร์น และหายชนิดต่าง ๆ เหมาะสมแก่การศึกษาและการพักผ่อนชื่นชมธรรมชาติ มีจุดเที่ยวชมที่โดดเด่น ได้แก่ เส้นทางเดินป่าเพื่อชมกลุ่มหินธรรมชาติที่งดงาม ป่าพญาน้ำเค็มและฝายชมสัตว์ป่าหายาก อาทิเช่น กบภูเขาหรือกบจุด (*Rana blythii*) ตลอดจนสนุกสนานกับกิจกรรมนันทนาการหลายประเภท ไม่ว่าจะเป็นการล่องแพ เล่นน้ำตก หรือใช้เป็นสถานที่ฝึกอบรม ประชุมสัมมนา รวมทั้งบริการบ้านพัก

จากศักยภาพของอุทยานแห่งชาติเขาสกดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก บริเวณเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในด้านของการพัฒนาให้เป็นพื้นที่ท่องเที่ยวสีเขียวอย่างมีประสิทธิภาพและมีความคุ้มค่าสูงสุด รวมถึงเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เน้นการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ผลการศึกษาวิจัยที่ได้จะเป็นข้อมูลชี้ให้เห็นว่า การให้บริการ บริเวณเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้สร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยวได้มากน้อยเพียงใด การดำเนินการในสิ่งใดที่เป็นที่พึงพอใจของนักท่องเที่ยว และสิ่งใดที่จำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไข ซึ่งผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะสามารถนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน เพื่อนำไปแก้ไข ปรับปรุงใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการ รวมถึงกำหนดทิศทางหรือนโยบายให้ผู้เกี่ยวข้องได้นำไปวางแผน นำไปสู่การพัฒนาและการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ของพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาสกบริเวณเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว และการนันทนาการแก่นักท่องเที่ยวได้อย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเขาสก บริเวณเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี
3. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก บริเวณเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระหว่างนักท่องเที่ยวที่มีสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม ลักษณะและรูปแบบของการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาข้อมูลลักษณะทางด้านเศรษฐกิจสังคม รูปแบบลักษณะการท่องเที่ยว กิจกรรมนันทนาการ และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวชมอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี บริเวณเขื่อนรัชชประภา ในช่วงระหว่างเดือนสิงหาคม 2547 ถึงเดือนธันวาคม 2547

นิยามศัพท์

“ความพึงพอใจ” หมายถึง ความรู้สึกในทางบวกหรือทางลบ ความชื่นชอบหรือชื่นชมของนักท่องเที่ยวผู้มาเยือน ที่มาเที่ยวชมอุทยานแห่งชาติเขาสกบริเวณเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก

“การให้บริการ” หมายถึง การอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวที่ดำเนินการโดยอุทยานแห่งชาติเขาสกในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การให้บริการด้านบุคลากร ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ด้านอาคารสถานที่ และด้านการจัดทำสื่อความหมายธรรมชาติ และด้านการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ

“นักท่องเที่ยว” หมายถึง ประชาชน บุคคล ที่มีเชื้อชาติไทยสัญชาติไทย อายุระหว่าง 15 – 60 ปี ผู้ซึ่งเดินทางมาท่องเที่ยวหรือมาเยือนในเขตอุทยานแห่งชาติเขาสก บริเวณเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

“เพศ” หมายถึง ลักษณะความเป็นชายหรือความเป็นหญิงของนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่าง

“อายุ” หมายถึง จำนวนอายุเต็มเป็นปีของนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่าง

“ระดับการศึกษา” หมายถึง วุฒิการศึกษาชั้นสูงสุดของนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่าง

“อาชีพ” หมายถึง ประเภทหรือชนิดงานหลักที่นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างทำอยู่ และก่อให้เกิดรายได้หลักแก่นักท่องเที่ยว

“รายได้” หมายถึง รายรับจากการประกอบอาชีพของนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างต่อเดือน โดยรวมเงินเดือน เงินรายได้พิเศษ เงินช่วยเหลืออื่น ๆ ก่อนหักค่าใช้จ่าย

“ภูมิลำเนา” หมายถึง จังหวัดหรือภาคในประเทศไทย ที่เป็นที่ตั้งของบ้านหรือที่อยู่อาศัยประจำของนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่าง

“จำนวนนักท่องเที่ยวในกลุ่ม” หมายถึง จำนวนนักท่องเที่ยวที่ร่วมคณะกันมา ซึ่งรวมถึงผู้ติดตามมากับนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างด้วย

“ประเภทกลุ่มนักท่องเที่ยว” หมายถึง ลักษณะของกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเป็นหมู่คณะหรือเดินทางมาในลักษณะของประเภทต่าง ๆ ที่แตกต่างกันไป เช่น กลุ่มครอบครัว กลุ่มบริษัท กลุ่มเพื่อน กลุ่มนักเรียน/นักศึกษา คู่รัก เป็นต้น

“จำนวนวันในการท่องเที่ยว” หมายถึง จำนวนวันที่นักท่องเที่ยวมาพักค้างแรมยังอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่แตกต่างกันออกไป หรือไม่พักค้างแรม

“ประสบการณ์การท่องเที่ยว” หมายถึง การที่นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างได้เคยเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติแหล่งต่าง ๆ ที่อยู่ในประเทศในรอบหนึ่งปีที่ผ่านมา

“ความถี่ในการท่องเที่ยว” หมายถึง จำนวนครั้งที่นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างได้เดินทางไปยังอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี บริเวณเขื่อนรัชชประภา

“ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม” หมายถึง การมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการบำรุง ดูแล รักษา การฟื้นฟู และการใช้ประโยชน์ในทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ของนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่าง

“จำนวนกิจกรรมนันทนาการ” หมายถึง การที่นักท่องเที่ยวได้ดำเนินการประกอบกิจกรรมนันทนาการที่มีจำนวนหรือประเภทของกิจกรรมแตกต่างกันออกไป ภายในบริเวณอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี บริเวณเขื่อนรัชชประภา

การตรวจเอกสาร

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตรวจเอกสาร แนวคิด หลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ
2. นักท่องเที่ยว
3. สภาพแวดล้อมทางชีวภาพของแหล่งท่องเที่ยว
4. สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ
5. ชีตความสามารถในการรองรับ
6. พื้นที่ทำการวิจัย
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

ความหมาย

ความหมายของ “ความพึงพอใจ” ได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลากหลาย ดังนี้

Good (1959) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า เป็นความชื่นชอบ ชื่นชมในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นเพราะสาเหตุต่าง ๆ เช่น การแสดงออก วิธีการ การสรุปในตอบจบ หรืออาจจะเป็นการเปรียบเทียบกับสิ่งอื่นที่เป็นไปได้ เช่น การยอมรับและการไม่ยอมรับ จะเป็นทางเลือกที่มีเหตุผล หรือแบบใช้อารมณ์ในการตัดสินใจที่มีขอบเขต ความรู้สึก และความพอใจ ในสิ่งนั้นเข้ามาเกี่ยวข้องกับการพิจารณาด้วย

Porter and Lawler (1968) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความสอดคล้องระหว่างความคาดหวังของบุคคลและสิ่งตอบแทนที่บุคคลนั้นได้รับจริง ๆ พจนานุกรมทางจิตวิทยาได้ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจ เป็นความรู้สึกของผู้รับบริการต่อสถานบริการตามประสบการณ์ที่ได้รับจากการเข้าไปติดต่อขอรับบริการในสถานที่นั้น ๆ

ตามพจนานุกรมลัพท์ราชบัณฑิตยสถาน (2525) ได้ให้ความหมายไว้ว่า “พึง” เป็นคำช่วยกริยาอื่นแปลว่า ควร เช่น พึงใจ หมายถึง ชอบใจ พอใจ และ “พอใจ” หมายถึง พึงพอใจ (วิทย์, 2531) หรือสมใจ, เหมาะสม (ทวีศักดิ์, 2530)

Tiffin and Mc Cormick (1968) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความพึงพอใจเป็นแรงจูงใจของมนุษย์ ซึ่งตั้งอยู่บนความต้องการพื้นฐาน มีความเกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับผลสัมฤทธิ์และสิ่งจูงใจรวมทั้งพยายามหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ต้องการด้วย

ดังนั้น จากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจึงพอสรุปได้ว่า ความพึงพอใจของบุคคลมีความเกี่ยวข้องกับความคาดหวังในสิ่งที่บุคคลนั้นต้องการ และจะแสดงความรู้สึกต่าง ๆ ในทางบวกมากกว่าทางลบ เมื่อบุคคลนั้นได้สิ่งตอบแทนที่ต้องการตามที่บุคคลนั้นคาดหวังไว้ หากความรู้สึกที่มีต่อสิ่งที่ได้มาเป็นทางบวกแบบต่าง ๆ ก็จะก่อให้เกิดความพึงพอใจ และความรู้สึกในทางบวกนั้นยังเป็นตัวช่วยให้เกิดความพอใจเพิ่มขึ้นได้อีก

การศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางกายภาพกับผู้ใช้สภาพแวดล้อมนั้นจะสามารถนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพแวดล้อมทางกายภาพนั้นให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้สภาพแวดล้อม ดังนั้น การศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ใช้สภาพแวดล้อมยังมีระบบที่ดี จะได้มาซึ่งข้อมูลพื้นฐานในการตัดสินใจ วางนโยบาย แผนงานเพื่อพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการ และถ้ามีการศึกษาอย่างต่อเนื่องในระยะเวลาพอสมควรแล้ว การศึกษาเหล่านี้จะเป็นเครื่องกระตุ้นให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของทั้งเอกชน และรัฐบาลในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพไม่ให้เกิดปัญหาขึ้นได้ในอนาคต

แนวความคิดและทฤษฎีที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเป็นส่วนหนึ่งที่กำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ และพฤติกรรมของมนุษย์ก็เป็นส่วนหนึ่งที่แสดงออกถึงความพึงพอใจ พฤติกรรมที่แสดงออกมาของมนุษย์ทำให้ทราบว่ามนุษย์มีความรู้สึก หรือมีความคิดเห็น หรือมีความพึงพอใจต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด อย่างไร

Maslow (1970) ได้ตั้งทฤษฎีทั่วไปไว้จนเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป โดยมีสมมติฐานที่สำคัญเกี่ยวกับพฤติกรรมและความต้องการของมนุษย์ ดังนี้

1. มนุษย์มีความต้องการ ความต้องการนี้มีอยู่ไม่มีที่สิ้นสุด เมื่อความต้องการให้ได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการอื่นจะเข้ามาแทนที่ กระบวนการเช่นนี้ไม่มีที่สิ้นสุด
2. ความต้องการให้ได้รับการตอบสนองแล้ว จะไม่เป็นเครื่องจูงใจของพฤติกรรมอีกต่อไป ความต้องการที่ไม่ได้รับการตอบสนองเท่านั้นที่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรม
3. ความต้องการของมนุษย์มีเป็นลำดับขั้นตามความสำคัญ กล่าวคือ เมื่อความต้องการขั้นต่ำได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการขั้นสูงก็จะเรียกร้องให้มีการตอบสนองทันที

สิ่งจูงใจตามทฤษฎีของมาสโลว์มี 5 ชั้น ดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (physiological need) ได้แก่ ความต้องการเพื่อความอยู่รอดของชีวิต เช่น ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ การพักผ่อน และที่อยู่อาศัย
2. ความต้องการความปลอดภัย (safety need) ได้แก่ ความต้องการความปลอดภัยทั้งทางกาย เช่น ความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ อันตราย และความปลอดภัยหรือความมั่นคงทางจิตใจ เช่น ความมั่นคงในอาชีพและชีวิต
3. ความต้องการทางสังคม (social or belonging need) ได้แก่ ความต้องการอยากเด่นในสังคม รวมถึงความสำเร็จ ความรู้ความสามารถ การนับถือตนเอง ความเป็นอิสระและเสรีภาพ และการเป็นที่ยอมรับนับถือของคนทั้งหลาย

4. ความต้องการเกียรติยศและชื่อเสียง (esteem need) เป็นความต้องการขั้นสูง ได้แก่ ความต้องการอำนาจ ความสำเร็จ สถานภาพสูง ชื่อเสียง การยกย่อง เป็นต้น ความต้องการชนิดนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ความภูมิใจในตัวเอง กับการที่ผู้อื่นให้การยกย่อง ให้เกียรติหรือ ได้รับการยกย่องจากผู้อื่น

5. ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จตามความคิด (self actualization) เป็นลำดับขั้นความต้องการที่สูงสุดของมนุษย์ ที่คนส่วนมากนึกอยากจะเป็นอยากจะได้แต่ไม่สามารถแสวงหาได้

นักท่องเที่ยว

นิยามศัพท์นักท่องเที่ยว

Smith (1989) ได้ให้นิยามว่า นักท่องเที่ยว คือ ผู้มีเวลาว่างชั่วคราวซึ่งเดินทางด้วยความสมัครใจไปยังสถานที่ที่มีภูมิทัศน์ด้วยวัตถุประสงค์ เพื่อแสวงหาประสบการณ์แปลกใหม่

Krzysztof (1994) ให้นิยามว่า นักท่องเที่ยว หมายถึง บุคคลซึ่งเดินทางจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง ด้วยเหตุผลอันไม่เกี่ยวข้องกับหน้าที่การงาน

นักท่องเที่ยว (tourists) คือ บุคคลที่เดินทางจากถิ่นพำนักของตนเองไปยังสถานที่แห่งอื่น โดยมีวัตถุประสงค์ที่ไม่ใช่การทำงานประจำหรือการศึกษา และไม่ใช่คนในท้องถิ่นที่มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่นั้น ผู้เดินทางนี้จะต้องพักค้างอย่างน้อย 1 คืน (แต่ไม่เกิน 90 วัน) วัตถุประสงค์ของการเดินทางอาจเพื่อใช้เวลาว่าง (การนันทนาการ การพักผ่อนวันหยุด การรักษาสุขภาพ การศึกษา เรียนรู้ การศาสนา และการกีฬา) ธุรกิจ เยี่ยมญาติ การปฏิบัติหน้าที่ และการประชุม เป็นต้น ซึ่งคำนิยามที่ใช้อยู่ในประเทศไทยให้เรียกทั้งหมดนี้ว่า ผู้มาเยือน (visitors) แต่เรียกเฉพาะผู้ที่มีการพักค้างแรมอย่างน้อย 1 คืนว่า นักท่องเที่ยว ส่วนผู้ที่ไม่พักค้างแรม เรียกว่า นักทัศนาจร (excursionist) อย่งไรก็ตาม การกล่าวถึงนักท่องเที่ยวโดยทั่วไปยังคงหมายถึงทั้ง 2 กลุ่ม หรือผู้มาเยือนอยู่เสมอ (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2540)

ส่วนประกอบของกลุ่มนักท่องเที่ยว

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2540) ได้จัดกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งพิจารณาจากส่วนประกอบด้านต่าง ๆ ดังนี้

ที่มา	- ท้องถิ่น
- ชาวไทย
ขนาด	- เอกเทศ
- กลุ่มเอกเทศขนาดเล็ก
- กลุ่มทัวร์เล็ก
รูปแบบ	- ไป-กลับ (นักท่องเที่ยว)
	- พักค้างแรม
อาชีพ	- นักเรียน/นักศึกษา
- ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ
- นักธุรกิจ/ประกอบกิจกรรมส่วนตัว
- รับจ้างทั่วไป/ลูกจ้าง/เกษตรกร
- ว่างาน/แม่บ้านทั่วไป
กลุ่มตลาด	- จำแนกตามระดับรายได้
- จำแนกตามระดับการใช้บริการ (ค่าบริการ)
กลุ่มเฉพาะตามความสนใจ	- กลุ่มดูนก
- กลุ่มนิยมน้ำพุ
- กลุ่มดำน้ำ
- กลุ่มตกปลา
- กลุ่มกีฬา

- กลุ่มพฤติกรรมและกิจกรรม - ทักษะศึกษา
- กีฬา
 - ซ้อมสินค้า
 - ประกอบธุรกิจ/ประชุมสัมมนา
 - พักผ่อนแบบสงบ
 - เดินป่า ปีนเขา เทียวถ้ำ
 - ดำน้ำ เดินเล่น

- วัตถุประสงค์
- ท่องเที่ยว
 - พักผ่อน พักฟื้น
 - ท่องเที่ยวแบบผจญภัย
 - ศึกษาหาความรู้
 - เล่นกีฬา
 - บันเทิง
 - เพื่อกิจกรรมเฉพาะอย่าง

ในการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวมีรูปแบบการท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน อาทิเช่น การท่องเที่ยวทัศนศึกษา การท่องเที่ยวเชิงประชุมสัมมนาและฝึกอบรม การท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ การท่องเที่ยวป่าเขาและถ้ำ การท่องเที่ยวแม่น้ำลำคลอง การท่องเที่ยวชายทะเล/เกาะแก่ง การท่องเที่ยวแหล่งโบราณสถานประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยววัฒนธรรมและชุมชน การท่องเที่ยวเพื่อการแสวงบุญ การท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการ การท่องเที่ยวบันเทิงเรีงรมย์ เป็นต้น รูปแบบการท่องเที่ยวแต่ละแบบมักกำหนดขึ้นตามกิจกรรมและสถานที่ไปเยือน ซึ่งมักมีการคาบเกี่ยวกัน

ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการด้านนันทนาการ

สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการด้านนันทนาการนั้น สुरुเชษฐ์ และ ศิริลักษณ์ (2535) ระบุว่า นอกจากจะมีสาเหตุมาจากสิ่งกระตุ้นภายในของมนุษย์เอง อันได้แก่ ค่านิยมส่วนตัว (personal values) และความพอใจ (preference) ของแต่ละบุคคลแล้ว ยังมีปัจจัยด้านสังคมประชากร (socio demographic factor) ปัจจัยด้านประชากรที่มีอิทธิพลต่อความต้องการด้านนันทนาการมีหลายลักษณะ ซึ่งอาจสรุปได้ ดังนี้

1. ประชากร (population) ปัจจัยด้านประชากรที่มีอิทธิพลต่อความต้องการด้านนันทนาการ มีหลายลักษณะ ซึ่งอาจสรุปได้ดังนี้

1.1 จำนวนประชากร (population size) จำนวนประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง เป็นปัจจัยสำคัญต่อความต้องการนันทนาการ แม้ว่าอัตราการเพิ่มของประชากรในประเทศไทยจะลดลงทุกปี แต่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2544) คาดว่าประชากรของประเทศจะมีราว 65.94 ล้านคนในปี พ.ศ. 2550 และ 69.58 ล้านคนในปี พ.ศ. 2560 ทั้งนี้ การที่ประชากรของประเทศเพิ่มขึ้นย่อมทำให้ความต้องการด้านนันทนาการมีมากขึ้นด้วย และหากปัจจัยอื่น ๆ มีการเปลี่ยนแปลง ไปด้วย อาทิเช่น รายได้ การศึกษา การขนส่ง ฯลฯ แนวโน้มของความต้องการด้านนันทนาการก็จะมากขึ้นเป็นทวีคูณ

1.2 ที่อยู่อาศัย (living area) ในเขตเมืองประชากรส่วนใหญ่ขาดโอกาสที่จะสัมผัสสภาพธรรมชาติและการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง เพราะสภาพความเป็นเมือง (urbanization) ได้ดูดกลืนพื้นที่สีเขียวไปจนเกือบหมด เหลือไว้เฉพาะบริเวณที่จัดสร้างเป็นสวนสาธารณะ สวนหย่อม และพื้นที่สีเขียวตามวัด โรงเรียนและสถาบันการศึกษาระดับสูงเท่านั้น ซึ่งไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนที่เพิ่มขึ้น ประชากรจากเขตเมืองจึงมักจะเดินทางท่องเที่ยวและแวะเวียนเยือนพื้นที่ธรรมชาติ เช่น อุทยานแห่งชาติ ชายทะเล และแบบเกาะแก่ง ในวันหยุดสัปดาห์เป็นจำนวนมาก ทั้งนี้พบว่านักท่องเที่ยวไปเยือนอุทยานแห่งชาติ ประมาณร้อยละ 40 ถึงร้อยละ 55 เป็นประชากรที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ไม่รวมนักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเมืองต่าง ๆ ในระดับจังหวัด ซึ่งคาดว่ามียอดร้อยละ 30 ถึง 40 จึงอาจสรุปได้ว่า ปัจจัยที่อยู่อาศัยอิทธิพลสำคัญต่อความต้องการด้านนันทนาการ ยิ่งเมืองขนาดใหญ่เท่าใด แนวโน้มของประชากรจากเขตเมืองนั้นที่จะออกเดินทางท่องเที่ยวไปตามธรรมชาติและเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการจะยิ่งมากขึ้น

1.3 อายุ (age) ผู้ชำนาญการด้านนันทนาการยอมรับว่า ชนิดและความต้องการด้านนันทนาการมีผลกระทบมาจากอายุของประชากร กล่าวคือ อายุของประชากรจะเป็นตัวชี้ถึงความต้องการกิจกรรมนันทนาการ หรืออายุต่างกัน จะเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการต่างกัน เด็กเล็กต้องการกิจกรรมนันทนาการต่างไปจากกลุ่มเยาวชน กลุ่มเยาวชนต้องการกิจกรรมนันทนาการต่างไปจากกลุ่มผู้ใหญ่ที่อยู่ในช่วงเริ่มต้นของการสมรสและกลุ่มผู้ใหญ่ในวัยดังกล่าว ก็มีความต้องการกิจกรรมนันทนาการไม่เหมือนกับผู้สูงอายุ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า ความสนใจและขีดความสามารถในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการจะเปลี่ยนแปลงไปเมื่ออายุมากขึ้น

1.4 การศึกษา (education) การสัมพันธ์โดยตรงกับรายได้ของประชากรนั้นคือผู้ที่มีการศึกษาสูงส่วนใหญ่มีแนวโน้มว่าจะมีรายได้ดีด้วย และการที่มีรายได้ดีก็ส่งผลถึงความต้องการด้าน

นั้นธนาคาร ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการศึกษาของมนุษย์ไม่ใช่ปัจจัยที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อความต้องการ
 นั้นธนาคาร อย่างไรก็ตามก็ดี พบว่าผู้ไปเยือนอุทยานแห่งชาติส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับดี โดยเกือบ
 ร้อยละ 40 มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า ขณะที่ 1 ใน 3 กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยม
 ตอนปลายไปจนถึงระดับอุดมศึกษา

2. รายได้ (income) การเดินทางและการเข้าร่วมกิจกรรมนั้นธนาคารมีค่าใช้จ่าย (cost) เข้ามา
 เกี่ยวข้อง ปัจจัยด้านรายได้มีอิทธิพลอย่างมากต่อความต้องการด้านการนั้นธนาคารของมนุษย์ โดยเฉพาะ
 อย่างยิ่ง รายได้จะเป็นตัวกำหนดหรือบ่งบอกถึงความสามารถของบุคคลในการตัดสินใจเดินทาง
 ท่องเที่ยวไปยังแหล่งนั้นธนาคารประเภทต่าง ๆ ทั้งที่อยู่ใกล้หรือไกลจากที่อยู่อาศัยและมีอิทธิพล
 ต่อการท่องเที่ยวไปยังแหล่งนั้นธนาคารประเภทต่าง ๆ ต่อการเลือกกิจกรรมแต่ละประเภทแต่ละชนิด
 หรือกลุ่มกิจกรรมที่มีค่าใช้จ่ายแตกต่างกัน

3. เวลาว่าง (leisure) เวลาว่างเป็นปัจจัยพื้นฐานที่มีอิทธิพลต่อความต้องการและการเข้าร่วม
 กิจกรรมนั้นธนาคารของมนุษย์ กล่าวคือ มนุษย์เรามีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมนั้นธนาคารมากน้อย
 เพียงใด ขึ้นอยู่กับเวลาว่างที่ตนเองมีอยู่ นอกจากนี้ ปริมาณของเวลาว่างยังมีผลต่อการเลือกปฏิบัติ
 กิจกรรมนั้นธนาคารแต่ละชนิดอีกด้วย อย่างเช่นในเวลาทำงานปกติแม้จะมีช่วงเวลาว่างอยู่บ้าง แต่ก็อาจ
 สิ้นเกินไปที่จะเลือกปฏิบัติกิจกรรมนั้นธนาคารกลางแจ้งได้อย่างเต็มที่ จึงต้องหันไปเลือกปฏิบัติกิจกรรม
 อย่างอื่นแทน เช่น งานอดิเรก เล่นกีฬาหรือออกกำลังกาย ฟังเพลง เดินเล่น เป็นต้น

ส่วนในช่วงวันหยุดสัปดาห์หรือวันหยุดนักขัตฤกษ์ จะเป็นช่วงที่เปิดโอกาสให้คนทุกระดับชั้น
 มีเวลาว่างมากขึ้น ซึ่งสามารถจะใช้เดินทางออกไปตามพื้นที่นั้นธนาคารตามที่ตนเองสนใจหรือพึงพอใจ
 และหากเป็นช่วงวันหยุดพักผ่อนประจำปี (vacation) ก็ยังมีโอกาสใช้เวลาว่างเพื่อเข้าร่วมกิจกรรม
 พักผ่อนได้ยาวนานมากขึ้น และมีโอกาสปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ที่ตนเองต้องการได้อย่างเต็มที่

ทุกวันนี้โลกเรามีการพัฒนาด้านเทคโนโลยีใหม่ ๆ ขึ้นมาใช้ เครื่องมือเป็นเครื่องทุ่นแรงใน
 การทำงานของมนุษย์ในเกือบทุกสาขาอาชีพ จึงมีแนวโน้มว่าชั่วโมงการทำงานของคนเราจะลดลง
 เวลาว่างมากขึ้น และหากปัจจัยอื่น ๆ สนับสนุนด้วยแล้ว อาจเป็นไปได้ว่าความต้องการของคนเรา
 จะใช้เวลาว่างมากขึ้น เพื่อการเดินทางออกไปแสวงหาความสุขและความพึงพอใจตามแหล่ง
 นั้นธนาคารประเภทต่าง ๆ ย่อมมีสูงขึ้น

4. การคมนาคมและการสื่อสาร (transportation and communication)

4.1 การคมนาคม แหล่งนันทนาการที่มีการคมนาคมเข้าถึงโดยสะดวกจะเป็นปัจจัยดึงดูดให้คนเข้ามาใช้ประโยชน์ได้มากกว่าแหล่งนันทนาการที่มีการเข้าถึงค่อนข้างยากลำบาก อย่างไรก็ตามจากการพัฒนาโครงการข่ายการคมนาคมขนส่งทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ ทำให้การเดินทางของประชาชนเป็นไปได้ด้วยความสะดวกสบาย ยิ่งในปัจจุบันคนไทยมียานพาหนะเป็นของตนเองมากขึ้นก็ยังมีขีดความสามารถในการเดินทางมากขึ้นตามไปด้วย ที่เห็นได้ชัดคือคนชั้นกลางซึ่งเป็นประชาชนกลุ่มใหญ่ของประเทศมักจะมียานพาหนะเป็นของตนเอง จะมีการท่องเที่ยวไปตามพื้นที่ต่าง ๆ มากกว่าประชาชนกลุ่มอื่น ๆ

4.2 การสื่อสาร สิ่งจูงใจหรือแรงกระตุ้นให้คนเราเกิดความต้องการด้านนันทนาการอีกอย่างหนึ่งที่สำคัญคือ การรับรู้ว่ามีแหล่งนันทนาการอยู่และสามารถไปหาความเพลิดเพลินได้ การรับรู้นี้มักผ่านตัวกลางที่เป็นสื่อบุคคลหรือสื่อมวลชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อมวลชนในปัจจุบันได้มีการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นเรื่อย ๆ สื่อเหล่านี้ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และสิ่งพิมพ์ประเภทอื่นอีกหลายรูปแบบ

ประชาชนจะสามารถเรียนรู้เกี่ยวกับแหล่งนันทนาการและประสบการณ์ที่คาดว่าจะได้รับผ่านสื่อต่าง ๆ เหล่านี้ นอกจากนี้สื่อยังช่วยให้ประชาชนเข้าใจและเรียนรู้เกี่ยวกับนันทนาการตลอดจนความสำคัญของแหล่งธรรมชาติ ซึ่งเท่ากับเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนเกิดความต้องการที่จะเดินทางไปสัมผัสและหาความเพลิดเพลิน โดยการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการแบบต่าง ๆ ซึ่งการโฆษณาประชาสัมพันธ์สินค้า โดยใช้แหล่งนันทนาการตามธรรมชาติที่มีทัศนียภาพงดงามและมีจุดเด่นเป็นองค์ประกอบอยู่ด้วย ทำให้คนทั่วไปมีความปรารถนาที่จะไปเยือนพื้นที่เหล่านั้น หากโอกาสและปัจจัยอื่น ๆ เอื้ออำนวย นอกจากนี้ การโฆษณาขายเครื่องมืออุปกรณ์เกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่จะกระตุ้นให้คนที่ไม่เคยออกไปสัมผัสธรรมชาติมีความต้องการเดินทางท่องเที่ยวไปตามแหล่งนันทนาการมากขึ้น

5. อุปทานของแหล่งนันทนาการ (supply of recreation area) ปัจจัยที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งที่มีผลต่อความต้องการด้านนันทนาการก็คือ ปริมาณของแหล่งนันทนาการที่มีอยู่ในประเทศไทย มีทรัพยากรนันทนาการอยู่เป็นจำนวนมาก และมีชนิดต่าง ๆ กัน ทั้งในส่วนที่รับผิดชอบดูแลโดยภาครัฐกับส่วนที่มีการลงทุนพัฒนาและให้บริการโดยภาคเอกชน ยิ่งการคมนาคมสะดวกสบายสามารถเดินทางเข้าถึงพื้นที่โดยง่าย และมีการใช้ข้อมูลข่าวสารโดยผ่านสื่อต่าง ๆ อย่างทั่วถึงยิ่งมีผลต่อความต้องการนันทนาการของประชาชนมากขึ้นด้วย

สภาพแวดล้อมทางชีวภาพของแหล่งท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยว

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2540) ได้แบ่งแหล่งท่องเที่ยวออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ ประกอบไปด้วย

- 1.1 ภูเขา น้ำตก ถ้ำ ลำธาร
- 1.2 ทะเล หาดทราย หาดหิน ทะเลสาบ
- 1.3 เกาะ แก่ง
- 1.4 น้ำพุร้อน บ่อน้ำร้อน บ่อแร่
- 1.5 เขตสงวนพันธุ์สัตว์ สวนสัตว์เปิด
- 1.6 อุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนรุกขชาติ
- 1.7 เขื่อน อ่างเก็บน้ำ
- 1.8 แหล่งน้ำจืด (ห้วย หนอง คลอง บึง)
- 1.9 ปะการัง และธรรมชาติใต้ทะเล

2. แหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์โบราณวัตถุสถานและศาสนา ประกอบไปด้วย

- 2.1 วัด
- 2.2 โบราณ อุทยานประวัติศาสตร์
- 2.3 ชุมชนโบราณ
- 2.4 พิพิธภัณฑ์
- 2.5 ศาสนสถาน
- 2.6 กำแพงเมือง คูเมือง
- 2.7 อนุสาวรีย์ อนุสรณ์สถาน

3. แหล่งท่องเที่ยวศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม ประกอบไปด้วย

- 3.1 งานประเพณี
- 3.2 ชีวิตและความเป็นอยู่ วิถีชีวิต เช่น หมู่บ้านชาวเขา สภาพชีวิตของชาวเล เป็นต้น
- 3.3 ศูนย์วัฒนธรรม
- 3.4 สินค้าพื้นเมืองและแหล่งผลิตหัตถกรรมพื้นเมือง
- 3.5 ไร่ นา พืช ผัก ผลไม้
- 3.6 เหมือง
- 3.7 แหล่งซื้อของ เช่น ศูนย์การค้า
- 3.8 โรงงานอุตสาหกรรม
- 3.9 บริเวณเมืองที่ทันสมัย

4. กีฬาและบันเทิง ประกอบไปด้วย

- 4.1 กีฬาทางบก
- 4.2 กีฬาทางน้ำ
- 4.3 แหล่งบันเทิงยามราตรี
- 4.4 สวนสนุก สวนน้ำ

แหล่งท่องเที่ยวเกือบทุกประเภท โดยเฉพาะอย่างยิ่งแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพของพื้นที่ ซึ่งระบบนิเวศอาจเป็นสิ่งดึงดูดใจการท่องเที่ยว หรือเป็นส่วนหนึ่ง หรือส่วนประกอบของแหล่งท่องเที่ยว หรือเป็นระบบที่ไม่ใช่สิ่งดึงดูดใจ แต่อาจได้รับผลกระทบทางอ้อมจากการท่องเที่ยว ระบบนิเวศของพื้นที่จึงมีความสำคัญอย่างมากในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งเป็นระบบที่ต้องรักษาไว้ให้ยั่งยืนนาน ระบบนิเวศที่เป็นทรัพยากรการท่องเที่ยว หรือเป็นส่วนหนึ่งของแหล่งท่องเที่ยวประกอบด้วย

1. ระบบนิเวศวิทยาทางบก หมายถึง ระบบนิเวศที่อยู่ตามป่าตอนในของแผ่นดิน มักเป็นต้นน้ำลำธาร ระบบนิเวศมีลักษณะเป็นป่าแบบต่าง ๆ ดังนี้

- 1.1 ป่าชายหาด (beach forest)
- 1.2 ป่าชายเลน (mangrove forest)
- 1.3 ป่าดิบชื้น (moist evergreen forest)
- 1.4 ป่าดิบแล้ง (dry evergreen forest)
- 1.5 ป่าดงดิบเขา (hill evergreen forest)
- 1.6 ป่าสนเขา (coniferous forest)
- 1.7 ป่าเบญจพรรณ (mixed deciduous forest)
- 1.8 ป่าเต็งรัง (dry deciduous dipterocarp forest)
- 1.9 ทุ่งหญ้า (grassland)

2. ระบบนิเวศชายฝั่งทะเล หมายถึง ระบบนิเวศที่เกี่ยวข้องกับชายหาดและทรัพยากรชายทะเล มีลักษณะผสมผสานกับระบบนิเวศทางบกบ้าง แต่ส่วนใหญ่เป็นส่วนที่ใกล้ชิดกับทะเล ได้แก่

- 2.1 เกาะแก่งและชายฝั่ง
- 2.2 ปะการังน้ำลึก
- 2.3 ปะการังน้ำตื้น

3. ระบบนิเวศแบบพื้นที่ชุ่มน้ำ (wet land) หมายถึง บริเวณที่มีน้ำขังตลอดปี จนเป็นเอกลักษณ์ ทั้งที่เป็นน้ำจืดและน้ำเค็ม มีความลึกไม่เกิน 6 เมตร มักอยู่ที่สูงกว่าระดับน้ำทะเลไม่เกิน 50 เมตร พื้นที่ชุ่มน้ำที่พบ ได้แก่

- 3.1 ป่าพรุเดิม (virgin peat swamp forest)
- 3.2 พรุเสม็ดหรือเสม็ดขาว
- 3.3 พรุหญ้า
- 3.4 สังกมพีชลอยน้ำและใต้น้ำ

สิ่งแวดล้อมของระบบการท่องเที่ยว

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2540) ระบุว่าสิ่งแวดล้อมของระบบการท่องเที่ยว ได้แก่

1. โครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพ
 - 1.1 ระบบการสื่อสารและคมนาคม
 - 1.2 ระบบประปา
 - 1.3 ระบบไฟฟ้า
2. ภูมิประเทศและธรณีสถานฐาน
 - 2.1 ภูมิประเทศและธรณีสถานฐาน
 - 2.2 ภูมิอากาศ
 - 2.3 ทรัพยากรพืช-สัตว์
 - 2.4 สภาพสิ่งแวดล้อม
3. สภาพเศรษฐกิจและการลงทุน
 - 3.1 เศรษฐกิจมหภาค
 - 3.2 เศรษฐกิจจุลภาค
 - 3.3 ระบบการค้าและการลงทุน
4. สภาพทางสังคมและวัฒนธรรม
 - 4.1 ประชากร
 - 4.2 เชื้อชาติ ศาสนา และภาษา
 - 4.3 ประวัติศาสตร์ของพื้นที่
 - 4.4 ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรม

5. กฎหมายและองค์กร

- 5.1 กฎหมายและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว
- 5.2 กฎหมายและองค์กรด้านสิ่งแวดล้อม
- 5.3 กฎหมายและองค์กรด้านการบริการ

สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการการท่องเที่ยว

สิ่งอำนวยความสะดวก

1. ความหมายของสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว

สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว หมายถึง บริเวณพื้นที่และโครงการ/สิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ ที่ผู้บริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวจัดให้มีขึ้นภายในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อรองรับกิจกรรมของผู้มาเยือนและกิจกรรมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ตัวอย่าง เช่น พื้นที่ปิกนิก ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว บ้านพักนักท่องเที่ยว บ้านพักเจ้าหน้าที่ ห้องน้ำ ห้องสุขา ร้านอาหาร สถานจอดรถ ถนนและทางเดินเท้า พื้นที่กางเต็นท์ ป้ายสื่อความหมาย โคมไฟ ม้านั่ง ถังขยะ ระบบกำจัดน้ำเสีย และอื่น ๆ (ศูนย์วิจัยป่าไม้, 2541)

2. บทบาทของสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกมีบทบาทสำคัญต่อแหล่งท่องเที่ยว โดยสรุปได้ดังนี้ (ศูนย์วิจัยป่าไม้, 2541)

2.1 สนองความต้องการของผู้มาเยือน/นักท่องเที่ยว ในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ/กิจกรรมการท่องเที่ยว (เพื่อประโยชน์ใช้สอยและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว) ตัวอย่าง เช่น พื้นที่ปิกนิกพร้อมอุปกรณ์ อันได้แก่ โต๊ะ ม้านั่ง ถังขยะ เตาทำอาหาร สนองความต้องการในการประกอบกิจกรรมการปิกนิก บ้านพัก สนองความต้องการในการพักผ่อนของนักท่องเที่ยว

2.2 ช่วยป้องกันรักษาทรัพยากรและสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวไม่ให้เสื่อมโทรมลง อันเนื่องมาจากกิจกรรมการท่องเที่ยว เช่น สะพานเดินเท้าที่ทำด้วยไม้ (boardwalk) ช่วยป้องกันมิให้นักท่องเที่ยวเหยียบย่ำพื้นที่ที่มีความเปราะบาง เช่น พื้นที่ชุ่มน้ำ หรือบริเวณพื้นที่ที่ไม่มีพื้นล่างขนาดเล็ก ขึ้นอยู่หนาแน่น ระบบกำจัดขยะ ระบบบำบัดน้ำเสีย ช่วยป้องกันและกำจัดมลพิษของแหล่งท่องเที่ยว

2.3 ช่วยป้องกันอันตรายที่อาจเกิดกับนักท่องเที่ยวในขณะที่ประกอบกิจกรรม เช่น สะพานเดินข้ามลำน้ำ ราวกันตกริมหน้าผา

2.4 เป็นเครื่องมือ/สื่อในการให้ความรู้ สร้างความเข้าใจ และเพิ่มโอกาสให้กับนักท่องเที่ยวสัมผัสชื่นชมธรรมชาติยิ่งขึ้น เช่น เส้นทางสื่อความหมายในพื้นที่ธรรมชาติ นิทรรศการกลางแจ้ง

2.5 อำนวยความสะดวกให้กับการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว เช่น อาคารสำนักงาน สำหรับเจ้าหน้าที่ บ้านพักเจ้าหน้าที่ ป้อมยาม ค่ายตรวจ

2.6 มีบทบาททางอ้อมในการสร้างภาพลักษณ์ (image) ของแหล่งท่องเที่ยว เช่น ป้าย แหล่งท่องเที่ยวที่แสดงเอกสารเฉพาะของพื้นที่

3. แนวคิดเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

โดยปรัชญาแล้ว สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ควรสะท้อนถึงความเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ธรรมชาติหรือวัฒนธรรมท้องถิ่น ได้สร้างสรรค์ขึ้นมา และควรมีบทบาทในการกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวได้ตระหนักถึงเจตนารมณ์ของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นเสมือนการสร้าง “แบบอย่าง” หรือ “role “model” สำหรับนักท่องเที่ยว เช่น สถาปัตยกรรมของที่พักรักษาคน ควรให้อารมณ์ ความรู้สึกที่กระตุ้นให้นักท่องเที่ยวได้ตระหนักว่า ได้เข้ามาอยู่ใกล้ชิดกับธรรมชาติ และมีพฤติกรรมคล้อยตามในการรักษาสภาพธรรมชาติ ช่วยป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดและช่วยกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การประหยัดพลังงาน และการนำของเก่ากลับมาใช้ใหม่ (recycle) เป็นต้น กรมอุทยานแห่งชาติของสหรัฐอเมริกา (US National Park Service) ได้พยายามกำหนดกรอบของสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการท่องเที่ยวในพื้นที่อนุรักษ์ มีประเด็นโดยสรุปดังนี้ (สุนัยวิชัยปาโม, 2541)

3.1 สิ่งอำนวยความสะดวกประเภทอาคาร ให้ความสำคัญกับเรื่องของแสงสว่าง การถ่ายเทของอากาศ ทิศทางลม และความผสมผสานกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว

3.2 ระบบคมนาคมและการหมุนเวียน (circulation) ภายในแหล่งท่องเที่ยว ให้ความสำคัญกับเส้นทางคมนาคมทางเลือก เช่น ทางจักรยาน ทางเดินเท้า ทางซิม้า ทางสำหรับพายเรือ ฯลฯ ควบคู่กับระบบถนน-ลานจอดรถที่เป็นมาตรฐาน และระบบป้าย-สัญลักษณ์ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับทิศทางและที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน

3.3 ระบบสาธารณูปโภค เน้นระบบที่ใช้พลังงานอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ อนุรักษ์น้ำกำจัดน้ำเสียและของเสียอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการนำของเก่ากลับมาใช้ใหม่

3.4 การออกแบบโดยภาพรวม ให้ความสำคัญกับการลดผลกระทบจากการพัฒนาทั้งในและนอกแหล่งท่องเที่ยว และให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อผู้ใช้ประโยชน์สิ่งอำนวยความสะดวกต่อผู้มาเยือนอย่างต่อเนื่อง

4. แนวคิดในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกบริเวณท้องถิ่นนันทนาการ

สุรเชษฐ์ และ ศิริลักษณ์ (2535) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการพื้นที่นันทนาการ โดยเฉพาะอุทยานแห่งชาตินั้นจะต้องคำนึงถึงสิ่งสำคัญ 2 ประการ คือ การสงวนรักษาสภาพแวดล้อมของพื้นที่ให้คงอยู่อย่างไม่เสื่อมสลาย หรือมีไว้ใช้ได้ตลอดไปประการหนึ่ง และประการที่สอง คือ การให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้ใช้ประโยชน์หรือนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยือนในพื้นที่ ตลอดจนการให้บริการและอำนวยความสะดวก เช่น การมีเส้นทางคมนาคมที่สะดวก มีสถานที่พักผ่อน ร้านอาหาร และเครื่องอำนวยความสะดวกอื่น ๆ เท่าที่จำเป็น ซึ่งสิ่งอำนวยความสะดวกนี้จัดให้มีขึ้นเพื่อสนองความสะดวก ความพอใจ และความปลอดภัยของผู้ใช้ในพื้นที่ ขณะเดียวกันก็เพื่อป้องกันทรัพยากรในพื้นที่ด้วยการ

การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นเครื่องมือสำคัญอันหนึ่งในการจัดการพื้นที่นันทนาการต่าง ๆ โดยเฉพาะในอุทยานแห่งชาติซึ่งมีจุดมุ่งหมายในการจัดการเพื่อสงวนไว้ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติ และในขณะเดียวกันก็ใช้ประโยชน์เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจสำหรับประชาชนทั่วไป ดังนั้นการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกภายในอุทยานแห่งชาติ จะต้องศึกษาและเข้าใจถึงผู้ใช้ประโยชน์หรือนักท่องเที่ยว เช่น ความต้องการหรือจุดมุ่งหมายในการเข้าไปพักผ่อน ประเภทหรือกลุ่มของนักท่องเที่ยว ตลอดจนพฤติกรรมที่นักท่องเที่ยวอาจแสดงออกซึ่งจะมีผลโดยตรงต่อทรัพยากรนันทนาการในพื้นที่และสิ่งอำนวยความสะดวกที่จัดไว้เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวเหล่านั้น นอกจากนี้ลักษณะของพื้นที่และสิ่งแวดล้อมจะเป็นตัวกำหนดรูปแบบของสิ่งอำนวยความสะดวกและสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ เพื่อให้การพัฒนาสิ่งเหล่านี้ไม่ทำความเสียหายต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของพื้นที่อุทยานแห่งชาติมากเกินไป ทั้งนี้จะต้องคำนึงประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ ตำแหน่ง หรือแหล่งที่ตั้ง และการออกแบบของสิ่งอำนวยความสะดวก โดยพิจารณาภายใต้ข้อจำกัดของพื้นที่และสามารถบริการแก่นักท่องเที่ยวให้ได้รับความสะดวกสบายความปลอดภัยและความเพลิดเพลินมากที่สุด

การบริการการท่องเที่ยว

1. ความหมายของการบริการการท่องเที่ยว

จักรี (2532) ได้กล่าวว่า การบริการการท่องเที่ยว หมายถึง การให้ความสะดวกสบายในด้านต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยว เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวใช้ทรัพยากรนั้นทดแทนการที่มีอยู่ทั้งในธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อประโยชน์ในการท่องเที่ยว

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2540) ได้รายงานว่าการบริการการท่องเที่ยว (tourism service) หมายถึง สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว ในขณะที่มีกิจกรรมการท่องเที่ยวรวมทั้งสิ่งบริการที่รองรับก่อนและหลังการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดความสะดวกสบายและตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐาน

2. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการบริการการท่องเที่ยว

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2540) ได้กล่าวถึงการบริการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่สำคัญ ประกอบด้วย

- 2.1 สถานที่พัก
- 2.2 บริษัทนำเที่ยวและมัคคุเทศก์
- 2.3 ร้านค้า ร้านอาหาร และนันทนาการ

ส่วนอุทยานแห่งชาติทางทะเล (2541) ได้แบ่งองค์ประกอบของสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการออกเป็น 5 ประเภท คือ

1. ข้อมูลข่าวสาร (information) เป็นการบริการข้อมูลที่นักท่องเที่ยวได้รับก่อนไปถึงอุทยานแห่งชาติ
2. โปรแกรมการสื่อความหมาย (interpretative program) เป็นงานบริการที่สนองความต้องการของนักท่องเที่ยวในด้านการศึกษาเรียนรู้

3. ที่พัก ซึ่งมีหลายรูปแบบจากโรงแรม รีสอร์ท บังกะโล หรือที่กางเต็นท์
4. การบริการอาหาร เครื่องดื่ม
5. ของที่ระลึกและอื่น ๆ

ส่วนอุทยานแห่งชาติทางทะเล (2541) ได้แบ่งหน้าที่ในการให้บริการนักท่องเที่ยวออกเป็น 4 ประการ คือ

1. งานบริการด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น บ้านพัก ร้านค้า ร้านอาหาร ห้องสุขา
2. งานบริการเพื่อรักษาความปลอดภัย เช่น การตรวจตราบริเวณที่พักแรม และแหล่งนันทนาการ เพื่อป้องกันเหตุร้ายต่าง ๆ
3. งานบริการด้านข้อมูลและการสื่อความหมายธรรมชาติ เช่น ในศูนย์บริการการท่องเที่ยว การนำเดินศึกษาธรรมชาติ
4. งานบริการอื่น ๆ เช่น การเก็บค่าธรรมเนียม การจัดค่ายเยาวชน การรับเรื่องร้องเรียน

ส่วนอุทยานแห่งชาติทางทะเล (2541) ได้ระบุหลักการทั่วไปในการให้บริการในอุทยานแห่งชาติไว้ ดังนี้

1. งานบริการข้อมูลข่าวสาร ต้องมีการกล่าวให้นักท่องเที่ยวเตรียมตัวให้พร้อมและให้ความคาดหวังในมาตรฐานการบริการของอุทยานแห่งชาติ
2. ผู้ให้บริการ ต้องมีมนุษยสัมพันธ์ เข้าใจผู้อื่น อุดมทุน มีอัธยาศัยและมีอารมณ์ดี
3. มีความสม่ำเสมอในการให้บริการ และการบังคับใช้กฎระเบียบต่าง ๆ
4. ผู้ปฏิบัติงานด้านการบริการ และการบังคับบัญชาใช้กฎระเบียบต่าง ๆ

5. เจ้าหน้าที่ต้องมีความเข้าใจว่า งานบริการคือการสร้างภาพลักษณ์ของพื้นที่อุทยานแห่งชาติและประเทศชาติ

6. ผู้ให้บริการต้องเข้าใจและยอมรับว่างานบริการเป็นหน้าที่และมีความพร้อมที่จะปฏิบัติงานในทุกเวลา และสถานการณ์

7. ผู้ปฏิบัติงานต้องมีความรู้ ความสามารถ และมีทักษะในงานที่ได้รับมอบหมาย

8. ปฏิบัติงานตามแผนงานที่กำหนดไว้มีการประเมินและรายงานผลอย่างสม่ำเสมอ

9. มีความเสมอภาคในการให้บริการ และตามลำดับก่อนหลัง

10. ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ทรัพย์สินของส่วนรวม และทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว

11. ไม่เอาเปรียบผู้รับบริการ

12. มีความโปร่งใสในการปฏิบัติงานสม่ำเสมอ

3. บุคลากรการท่องเที่ยว

บุคลากรการท่องเที่ยว หมายถึงบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการท่องเที่ยว เช่น พนักงานร้านอาหาร พนักงานโรงแรม พนักงานขับรถยนต์ เจ้าหน้าที่บริการนำเที่ยว มัคคุเทศก์ และบุคลากรเหล่านี้จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพดี เนื่องจากเป็นผู้ที่มีโอกาสสร้างความประทับใจ ความพึงพอใจ หรือสร้างความรำคาญใจ ความไม่พอใจให้แก่นักท่องเที่ยวได้ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่มเป้าหมายพิเศษ บุคลากรการท่องเที่ยวจะต้องมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น โดยต้องมีความรู้ความเข้าใจ และความสามารถที่จะให้บริการ เช่น การให้บริการเชิงอนุรักษ์นั้น บุคลากรการท่องเที่ยวจะต้องเป็นผู้ที่เป็นสื่อกลางในการสร้างความเข้าใจ ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการท่องเที่ยว การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และการอนุรักษ์วัฒนธรรมให้แก่นักท่องเที่ยวโดยตรง (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2541)

เอมอร์ (2538) ได้ระบุว่า บุคลิกที่เหมาะสมของบุคลากรเพื่อรองรับการท่องเที่ยว ได้แก่

1. การเป็นคนมีบุคลิกลักษณะที่เหมาะสม ประกอบด้วย

1.1 มีความภูมิใจในอาชีพของตนเอง ให้บริการด้วยความเต็มใจ และเต็มความสามารถทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจ

1.2 มีจรรยาบรรณ และจริยธรรมในอาชีพของตน เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีงามของประเทศชาติและส่วนรวม

1.3 มีความอดทนต่อความผิดพลาดของลูกค้า

1.4 มีดุลยพินิจ และมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า

2. การเป็นคนที่มีความรู้ทักษะที่เหมาะสม ประกอบด้วย

2.1 มีความรู้ในด้านภาษา ทั้งภาษาไทยและต่างประเทศ

2.2 มีความรู้และความสามารถในการถ่ายทอด เรื่องการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างดี

2.3 มีความรู้เรื่องการรักษาความปลอดภัย ทั้งต่อตนเองและนักท่องเที่ยว

2.4 มีความรู้รอบตัว เป็นคนทันสมัยต่อเหตุการณ์ และสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี

2.5 มีความรู้เรื่องนันทนาการ เพื่อสร้างความอบอุ่น รื่นรมย์ และบรรยากาศที่ดีต่อนักท่องเที่ยว

ขีดความสามารถในการรองรับ

ความหมายและแนวความคิด

ภราเดช (2525) ระบุว่า ผลกระทบต่อการท่องเที่ยวสองประการ คือ ประการแรก ผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของการท่องเที่ยวคือการลดลงในด้านคุณภาพที่ดึงดูดใจต่อนักท่องเที่ยว และประการที่สอง ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมคือการทำลายสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและสังคม ดังนั้นเมื่อธุรกิจการท่องเที่ยวเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศจึงจำเป็นต้องมีการควบคุมนักท่องเที่ยวให้เหมาะสม ให้พอเหมาะที่จะไม่ให้แหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรม

เร็วเกินไป โดยมุ่งเน้นถึงความสามารถในการรองรับทางสภาพแวดล้อมทางกายภาพและจิตวิทยาเป็นหลัก ซึ่งหมายถึงการขยายตัวอย่างรวดเร็วของสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ขณะเดียวกันก็ให้ความสำคัญกับความรู้สึกรักของประชากรที่มีต่อนักท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวด้วย เพื่อให้ช่วยต่อการควบคุมคุณภาพ และทิศทางของการพัฒนาการท่องเที่ยว

สันติ (2526) กล่าวว่า ความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวของพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง หมายถึง จำนวนนักท่องเที่ยวหรือกิจกรรมหรือช่วงเวลาในพื้นที่นั้น ๆ จะรองรับได้โดยไม่ทำให้สภาพกายภาพ และชีวิตภาพเสื่อมลงอย่างถาวร และทั้งนี้พื้นที่ยังคงคุณค่าเพียงพอที่จะสร้างความพอใจ และความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวได้ ในด้านการท่องเที่ยวความสามารถในการรองรับอาจกำหนดไว้ โดย

1. พิจารณาถึงความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว โดยการศึกษาถึงความสัมพันธ์ของกิจกรรมต่าง ๆ ที่นักท่องเที่ยวจะสามารถทำได้ในแหล่งท่องเที่ยวนั้น

2. พิจารณาทั้งระบบนิเวศ โดยศึกษาถึงกระบวนการทางธรรมชาติของพืช สัตว์ แหล่งน้ำ เป็นต้น ว่าเป็นอย่างไร และสามารถทนต่อผลกระทบของมนุษย์ที่เป็นสิ่งแปลกปลอมในระบบนิเวศนั้นได้มากน้อยเพียงไร

ดังนั้น การกำหนดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวเพื่อการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวสำหรับแต่ละกรณี แต่ละกิจกรรม ในแต่ละพื้นที่เป็นราย ๆ ไปเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อที่จะได้ตัวเลขที่เหมาะสมทั้งต่อตัวนักท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยว

Pearce and Kirk (1984) กล่าวว่าไว้ว่าความสามารถในการรองรับของสภาพแวดล้อม (environmental carrying capacity) จะพิจารณาได้จากระดับที่นักท่องเที่ยว หรือกิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจได้เริ่มทำให้สิ่งแวดล้อมลดคุณค่าลง เช่น การทิ้งขยะมูลฝอย การปล่อยน้ำเสียในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น และความสามารถในการรองรับทางกายภาพ (physical carrying capacity) คือ ระดับที่เริ่มมีการอึดตัวของสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น ที่พัก ร้านอาหาร เป็นต้น

O'Reilly (1986) ชี้ให้เห็นว่า จิตความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวสำหรับแต่ละกรณี คือ จำนวนนักท่องเที่ยวสูงสุดที่จะมีได้ในแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งความหมายนี้ได้ครอบคลุมประเด็นที่สำคัญสองประการ คือ ประการแรกเป็นจำนวนนักท่องเที่ยวสูงสุดของแหล่งท่องเที่ยวที่

จะดึงดูดให้นักท่องเที่ยวมาได้ ประการที่สองเป็นระดับที่การพักผ่อนและการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเริ่มลดลง เนื่องจากหมดความพึงพอใจหรือแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเริ่มลดลง เนื่องจากหมดความพึงพอใจหรือแหล่งท่องเที่ยวนั้นไม่เป็นสิ่งดึงดูดอีกต่อไป ซึ่งขีดความสามารถในการรองรับนี้จะเปลี่ยนแปลงไปตามประเภทของแหล่งท่องเที่ยว เวลา และสถานที่

ชุมพล (2531) กล่าวว่า ขีดความสามารถในการรองรับหรือสมรรถนะการยอมให้มีได้ในระบบสิ่งแวดล้อม (carrying capacity) หมายถึง ความสามารถสูงสุดที่สภาวะแวดล้อมหรือพื้นที่หนึ่งหรือระบบสิ่งแวดล้อมหนึ่ง จะสามารถมีได้ของสรรพสิ่งร่วมกันในจำนวนสูงสุดได้จำกัด ทั้งนี้โดยคำนึงถึงความอยู่ดีมีสุขของสรรพสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้น

การที่จะทราบว่ามีพื้นที่หรือสภาพแวดล้อมหนึ่ง ๆ ถึงจุดที่เหมาะสมที่สุดหรือไม่นั้นสังเกตได้จากสิ่งปรากฏขึ้นตามธรรมชาติ หรือสภาพแวดล้อมนั้นแสดงออกมา เช่น มีการกร่อนของดิน ต้นไม้ตาย เป็นต้น แสดงว่าสภาพแวดล้อมดังกล่าวเกินจุดที่เหมาะสมไปแล้ว ต้องมีการแก้ไขและป้องกันต่อไป เพราะความสามารถสูงสุดของพื้นที่ใด ๆ จะแปรผันตามปัจจัยของสิ่งแวดล้อมในขณะนั้น เมื่อเป็นเช่นนี้สามารถแก้ไขปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงความสามารถสูงสุดของพื้นที่หรือสภาพแวดล้อม ซึ่งอาจกระทำได้ด้วย

1. ปรับปรุงสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับความต้องการในปริมาณและสัดส่วนที่พอเหมาะ
2. ปรับปรุงโดยการนำเอาผลิตภัณฑ์ส่วนที่เกินออกไปใช้ประโยชน์ ซึ่งเท่ากับเป็นการเพิ่มความสามารถของพื้นที่หรือสภาพแวดล้อมไปพร้อม ๆ กัน
3. พยายามให้มีการกระจายตัว โดยเฉพาะในช่วงที่สภาพแวดล้อมไม่อำนวยต่อการรวมกลุ่มเพียงจุดเดียว ซึ่งจะเป็นการทำลายสภาพแวดล้อม และความหลากหลายชนิดของพื้นที่ เพราะการกระจายและความหลากหลายชนิดของสภาพแวดล้อม จะช่วยในการเพิ่มความสามารถของพื้นที่และระบบสิ่งแวดล้อมนั้น ๆ

ทักษิณา (2533) ได้สร้างแบบจำลองความพอใจของผู้ใช้แบบจำลองนี้ได้อธิบายว่า ระดับความพอใจของผู้ใช้พื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง เช่น น้ำตก ทะเล ชายทะเล สะพานข้ามแม่น้ำ ฯลฯ จะมีขีดจำกัด ณ จุดใดจุดหนึ่งเท่านั้น หากพื้นที่ใดมีผู้ใช้เกินจุด ระดับความพอใจของผู้ใช้พื้นที่ก็จะลดลงและจะลดลงเรื่อย ๆ ตามจำนวนผู้ใช้พื้นที่ที่เพิ่มมากขึ้น แบบจำลองนี้ยังใช้พื้นที่ และตัวแปรที่สองคือ จำนวนคนที่ผู้ใช้พื้นที่ที่ต้องเกี่ยวข้องด้วย เช่น เมื่อนักท่องเที่ยวคนหนึ่งต้องเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่เคยไปมาแล้ว ได้พบกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพเดิมพบปะกับคนท้องถิ่นเดิมก็จะทำให้ระดับความพอใจลดลง เมื่อเปรียบเทียบกับการเดินทางครั้งแรก

จากความหมายและแนวคิดในเรื่องขีดความสามารถในการรองรับ จึงมีความจำเป็นต้องมีการศึกษาและนำมาประยุกต์ใช้ เพื่อเป็นเครื่องมือหรือกำหนดเป็นกรอบในการวางแผนการจัดการเพื่อการพัฒนาสภาพแวดล้อม ทั้งยังเป็นการป้องกันปัญหาอันอาจเกิดขึ้นได้ ดังนั้นการศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ใช้สภาพแวดล้อมอย่างมีระบบที่ดี จะได้มาซึ่งข้อมูลพื้นฐานในการตัดสินใจวางแผนงาน เพื่อพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการและถ้ามีการศึกษาอย่างต่อเนื่องในระยะเวลาพอสมควรแล้ว การศึกษาเหล่านี้จะเป็นเครื่องกระตุ้นให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งของเอกชนและของรัฐ ในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมชีวกายภาพและการบริการไม่ให้เกิดปัญหาขึ้นได้ในอนาคต

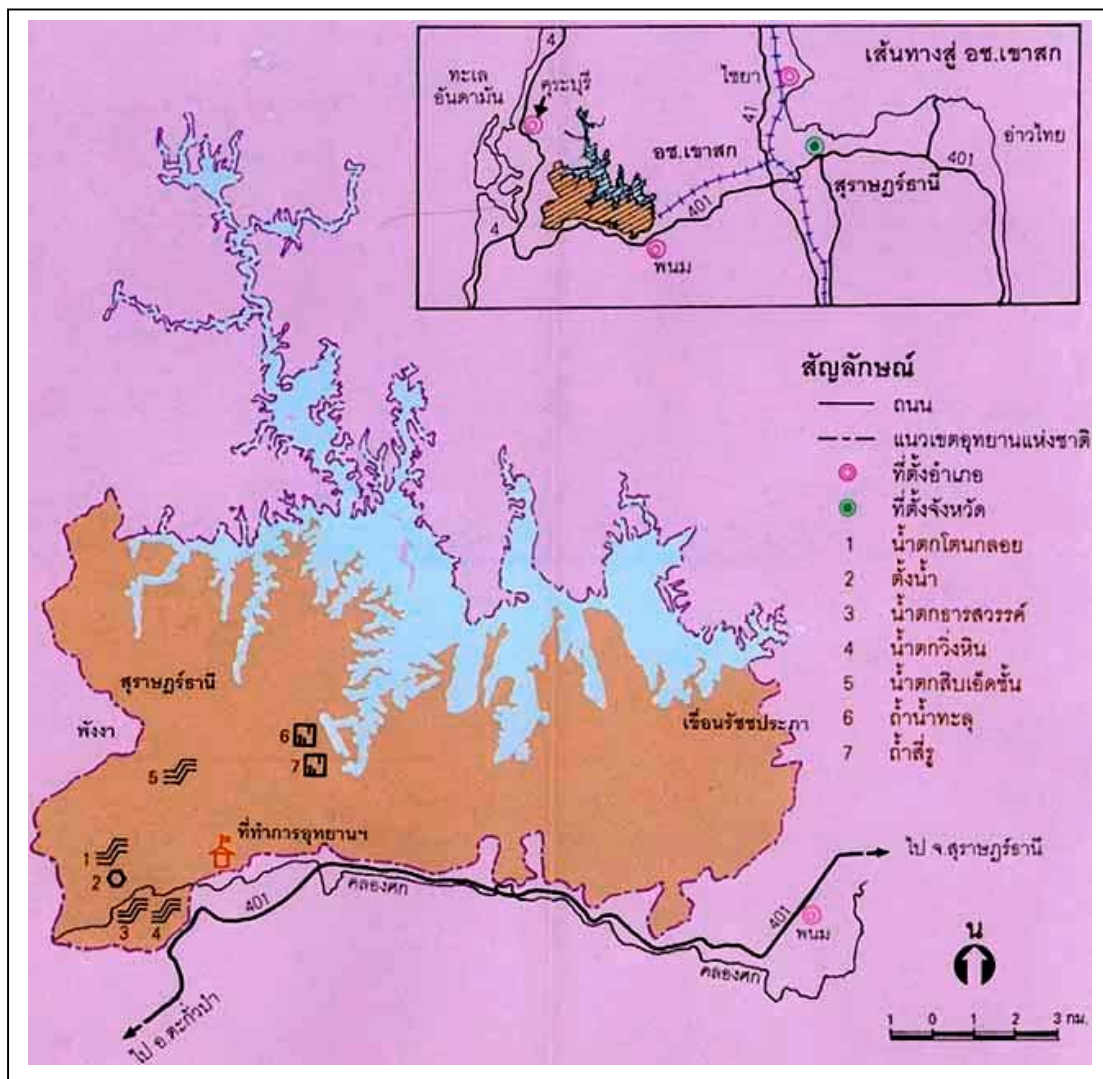
พื้นที่ทำการวิจัย

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (2547) ได้รวบรวมข้อมูลของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานีไว้ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

อุทยานแห่งชาติเขาสก

การคมนาคม การเดินทางสู่อุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยเดินทางจากอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี หรืออำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ตามเส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 401 (สุราษฎร์ธานี-ตะกั่วป่า) แยกเข้าสู่อุทยานแห่งชาติเขาสก ตรงหลักกิโลเมตรที่ 109 ไปอีกประมาณ 1.5 กิโลเมตร ถึงที่ทำการอุทยานแห่งชาติ

สำหรับการเดินทางไปเขื่อนรัชชประภา ใช้เส้นทางแยกเข้าสู่หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติที่ ขส.2 (แก่งเชี่ยวหลาน) ระหว่างกิโลเมตรที่ 57-58 และเข้าไปอีกประมาณ 12 กิโลเมตร ถึงเขื่อนรัชชประภา สามารถนั่งเรือต่อไปยังหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติที่อยู่ในอ่างเก็บน้ำได้อีก 3 หน่วย สำหรับที่ตั้งของอุทยานฯ เขื่อนรัชชประภา และแหล่งท่องเที่ยวของอุทยานฯ ปรากฏตามภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แผนที่แสดงที่ตั้งของอุทยานฯ เขื่อนรัชชประภา และแหล่งท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติ เขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ที่มา: กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (2547)

อุทยานแห่งชาติเขาสก มีประวัติความเป็นมาเกี่ยวข้องกับบ้านสวก ซึ่งเดิมมีชื่อว่า “บ้านสพ” ตั้งอยู่ในตำบลคลองสอก อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ต่อมาท่านขุนคีรีรัฐนิคม นายอำเภอคีรีรัฐนิคม ซึ่งในสมัยก่อนอำเภอพนม ยังเป็นกิ่งอำเภอ ขึ้นกับอำเภอคีรีรัฐนิคม ได้เปลี่ยนชื่อจากสพมาเป็นสวก และได้เรียกชื่อว่าสวกมาจนทุกวันนี้ ที่เรียกว่าสพนั้นเนื่องจากมีเขาที่บ้านสวกลูกหนึ่งรูปร่างคล้ายยักษ์นอนตาย ชาวบ้านเรียกว่า “เขาพันธุรัตน์” อุทยานแห่งชาติเขาสกมีพื้นที่ครอบคลุมอยู่ในท้องที่อำเภอพนม และอำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีสภาพพื้นที่เป็นธรรมชาติอันกว้างใหญ่ปกคลุมไปด้วยป่าดิบชื้น ครอบคลุมพื้นที่เกือบทั้งหมดของเขตอุทยานแห่งชาติ ส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูงต่ำสลับซับซ้อน พื้นที่ราบมีน้อย พื้นที่ส่วนหนึ่งด้านทิศเหนือบริเวณคลองพระแสง เป็นแหล่งน้ำขนาดใหญ่ เกิดขึ้นเนื่องจากการก่อสร้างเขื่อนรัชชประภา (เขื่อนลาน) ประกอบไปด้วยพรรณไม้และสัตว์ป่านานาชนิด อุทยานแห่งชาติเขาสกมี เนื้อที่ประมาณ 461,712.5 ไร่ หรือ 738.74 ตารางกิโลเมตร

ประวัติความเป็นมา เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2519 นายอรัญ โสโน ป่าไม้เขตสุราษฎร์ธานี และ นายธานี ภมรนิยม ป่าไม้จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า จากการสำรวจสภาพภูมิประเทศและสภาพป่าโดยเครื่องบิน พบว่า ป่าโครงการไม้กระยาเลยคลองแสง - คลองหี เกือบทั้งหมดเป็นภูเขาสลับซับซ้อน โดยเฉพาะป่าบริเวณเขาสกเป็นป่าที่อุดมสมบูรณ์ มีน้ำตกสวยงามหลายแห่งเป็นต้นน้ำของแม่น้ำตาปี มีสัตว์ป่า ชุกชุม อีกทั้งไม่เคยผ่านการทำไม้มาก่อน น่าจะกำหนดให้เป็นอุทยานแห่งชาติ กองอุทยานแห่งชาติจึงได้ส่งเจ้าหน้าที่ไปทำการสำรวจตามคำสั่งกรมป่าไม้ ที่ 1659/2519 ลงวันที่ 1 ธันวาคม 2519 แต่ได้รับรายงานว่ามีผู้ก่อการร้ายปฏิบัติการอยู่ในท้องที่ป่าแห่งนี้ จึงต้องระงับการสำรวจไว้ชั่วคราว จนกระทั่งสถานการณ์คลี่คลายสู่ภาวะปกติแล้ว กองอุทยานแห่งชาติจึงได้ส่ง นายวัลลภ สุคนธ์ นักวิชาการป่าไม้ 4 ออกไปดำเนินการสำรวจหาข้อมูลอีกครั้งหนึ่งตามคำสั่งกรมป่าไม้ ที่ 345/2521 ลงวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2521 ปรากฏว่า ป่าดังกล่าวมีสภาพธรรมชาติที่สวยงาม มีจุดเด่นต่างๆ เช่น พันธุ์ไม้ที่หายาก น้ำตก ถ้ำ หน้าผา สภาพป่าสมบูรณ์ เห็นควรดำเนินการยกเลิกสัมปทานป่าโครงการแห่งนี้ จัดตั้งเป็นอุทยานแห่งชาติ เพื่อจะได้อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติมิให้ถูกทำลายหรือเปลี่ยนแปลงไป เป็นประโยชน์ในการท่องเที่ยวและการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กองอุทยานแห่งชาติ กรมป่าไม้ ได้เสนอคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ มีมติในการประชุมครั้งที่ 2/2521 เมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2521 เห็นชอบให้จัดป่าแห่งนี้เป็นอุทยานแห่งชาติ แต่องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ผู้รับสัมปทานทำไม้ของป่าโครงการแห่งนี้ขอทำไม้ออกก่อน จึงจัดตั้งอุทยานแห่งชาติในภายหลัง ทำให้ต้องชะลอไว้ จนกระทั่งคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติได้มีมติในการประชุมครั้งที่ 2/2522 เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2522

ให้กรมป่าไม้ดำเนินการประกาศหรือออกพระราชกฤษฎีกากำหนดให้พื้นที่ต่าง ๆ เป็นอุทยานแห่งชาติ โดยเร่งด่วน โดยมีต้องคำนึงถึงเรื่องการทำไม้ตามสัมปทาน เพราะเป็นนโยบายของรัฐบาลตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 9 มกราคม 2522 ที่ต้องการสงวนป่าไม้ไว้โดยการจัดตั้งเป็นอุทยานแห่งชาติ กองอุทยานแห่งชาติกรมป่าไม้ จึงดำเนินการจัดตั้งป่าแห่งนี้เป็นอุทยานแห่งชาติ โดยได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าคลองหมี และคลองพะแสง ในท้องที่ตำบลไกรสร ตำบลเขาพัง ตำบลพะแสง อำเภอบ้านตาขุน และตำบลคลองสก ตำบลพนม อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี เนื้อที่ประมาณ 403,450 ไร่ หรือ 645.52 ตารางกิโลเมตร ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 97 ตอนที่ 197 ลงวันที่ 22 ธันวาคม 2523 เป็นอุทยานแห่งชาติลำดับที่ 22 ของประเทศต่อมามีการปรับปรุงแนวเขตอุทยานแห่งชาติหลายครั้ง โดยปี พ.ศ. 2526 เพิกถอนพื้นที่ประมาณ 4,887 ไร่ บริเวณน้ำท่วมและห้วงงาน เนื่องจากมีการก่อสร้างเขื่อนรัชชประภา (เขื่อนเชี่ยวหลาน) และมีการผนวกพื้นที่บริเวณพื้นที่น้ำท่วมที่เพิกถอนจากเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสงบางส่วน มีเนื้อที่ประมาณ 49,875 ไร่ และในปี 2535 มีการรังวัดปรับปรุงแนวเขตอุทยานแห่งชาติให้ถูกต้อง เนื่องจากเหลือมล้ำกับเขตสหกรณ์พนม ซึ่งได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดที่ดินป่าคลองหมีและคลองพะแสง ในท้องที่ตำบลตะกุกเหนือ อำเภอคีรีรัฐนิคม ตำบลไกรสร ตำบลเขาพัง ตำบลพะแสง อำเภอบ้านตาขุน ตำบลคลองสก ตำบลพนม อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ ซึ่งประกาศไว้ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 111 ตอนที่ 32 ก ลงวันที่ 2 สิงหาคม 2537 รวมเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 461,712.50 ไร่ หรือ 738.74 ตารางกิโลเมตร

ลักษณะภูมิประเทศ อุทยานแห่งชาติเขาสกอยู่บริเวณตอนใต้ของประเทศไทย ระหว่างเส้นละติจูดที่ 08 องศา 50 ลิปดา 43 พิลิปดา - 09 องศา 17 ลิปดา 24 พิลิปดา เหนือ และระหว่างเส้นลองจิจูดที่ 98 องศา 30 ลิปดา 44 พิลิปดา - 98 องศา 90 ลิปดา 13 พิลิปดา ตะวันออก มีอาณาเขตทิศเหนือจดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสง และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองนาคา ทิศใต้จดนิคมสหกรณ์พนม ทิศตะวันออกจดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองแสงและเขื่อนรัชชประภา และทิศตะวันตกจดอุทยานแห่งชาติศรีพังงา สภาพภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นภูเขาหินปูนสูงสลับซับซ้อน โดยเฉพาะช่องแคบเขาภาละมีลักษณะเป็นภูเขาหินปูนที่มียอดแหลมระเกะระกะ มีแนวหน้าผาสูงชันบางแห่งเป็นแท่งสูงขึ้นไปในอากาศคล้ายหอคอยสูง ที่ราบมีไม่มาก มีสภาพป่าเป็นป่าดงดิบที่สมบูรณ์มากเป็นป่าต้นน้ำลำธารของคลองสกและคลองพะแสง ไหลมาบรรจบรวมกันเป็นต้นกำเนิดของคลองพุมดวง ซึ่งเป็นสาขาหนึ่งที่สำคัญของแม่น้ำตาปี จุดสูงสุดมีความสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 960 เมตร โดยเฉลี่ยสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 200 เมตร และลักษณะดินโดยทั่วไปเป็นดินเหนียวปนทรายมีสีแดง บางแห่งเป็นดินลูกรังแต่มีส่วนน้อย พื้นที่เขตอุทยานแห่งชาติ

ด้านทิศเหนือเกือบทั้งหมดเป็นทะเลสาบที่เกิดขึ้นจากการสร้างเขื่อนรัชชประภา ซึ่งสร้างปิดกั้นคลองพะแสง มีขนาดใหญ่ประมาณ 168 ตารางกิโลเมตร ก่อให้เกิดเกาะเล็กเกาะน้อยประมาณ 162 เกาะ พื้นที่ประมาณ 14.06 ตารางกิโลเมตร เกาะเล็กเกาะน้อยนี้ก็คือ ส่วนที่โผล่พ้นน้ำของเขาหินปูนนั่นเอง ก่อให้เกิดทัศนียภาพที่สวยงามยิ่ง

ลักษณะภูมิอากาศ บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาสกได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมทั้งสองฝั่ง คือ ทั้งด้านมหาสมุทรอินเดียและมหาสมุทรแปซิฟิก ฝนจะเริ่มตกตั้งแต่ปลายเดือนเมษายน จนถึงปลายเดือนธันวาคมของทุกปี และจะตกชุกมากในช่วงเดือนพฤษภาคม - พฤศจิกายน ช่วงที่เหมาะสมในการเข้าไปชมอุทยานแห่งชาติเขาสกจะอยู่ในระหว่างเดือนธันวาคม - เมษายน ของทุกปี ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยตลอดปี 1,636 มิลลิเมตร ฤดูแล้ง เริ่มตั้งแต่เดือนมกราคม-เมษายน อากาศร้อน และอุณหภูมิสูงขึ้นเล็กน้อย มีฝนตกบ้างไม่มากนัก อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี 26 องศาเซลเซียส เดือนที่มีอากาศร้อนที่สุด คือเดือนเมษายน อุณหภูมิเฉลี่ย 28 องศาเซลเซียส เดือนที่มีอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุด คือ เดือนมกราคม มีอุณหภูมิเฉลี่ย 25 องศาเซลเซียส

พรรณไม้และสัตว์ป่า สภาพป่าโดยทั่วไปของอุทยานแห่งชาติเขาสก ประกอบด้วย

ป่าดงดิบชื้น ซึ่งพบเกือบ 70 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ ส่วนมากกระจุกกระจายอยู่ตามบริเวณที่มีความชุ่มชื้นมาก ลักษณะสภาพทั่วไปรกทึบ มีเรือนยอดต่อเนื่องจากชั้นบนสุดลงมาถึงพื้นดิน พันธุ์ไม้ที่พบสำคัญได้แก่ ยางเสียน (*Dipterocarpus gracilis* Bl.) นากนูด (*Mesua nervosa* Planch & Triana) ตะเคียนทอง (*Hopea odorata* Roxb.) จิกเขา (*Barringtonia fusiformis* King) ไข่เจียว (*Parashorea stellata* Kurz) ตาเสือ (*Aphanamixis polystachya* Parker) ตังหนใบใหญ่ (*Calophyllum soulatti* Burm. f.) สะตอ (*Parkia speciosa* Hassk.) คอหุ้ม (*Grewia lacei* Drumm. & Craib) เสียดช่อ (*Heritiera sumatrana* Ko-sterm.) ฯลฯ พืชพื้นล่างจำนวนมากชนิดในบริเวณที่เป็นต้นเขาและหน้าผาหินปูน

ป่าเขาหินปูน พืชพรรณที่สามารถขึ้นอยู่ได้ส่วนใหญ่เป็นไม้ยืนต้นที่ทนแล้ง รวมไปถึงพืชล้มลุกที่มีระบบรากยึดเกาะตามหน้าผาได้ดี พืชที่พบได้แก่ จันทน์ผา (*Dracaena lourieri* Gagnep.) กำลั้งหนูมาน (*Dracaena conferta* Ridl.) เตยเขา (*Pandanus monotheca* Martelli.) มะนาวผี (*Atalantia monophylla* Correa) ตะเคียนหิน (*Hopea ferrea* Pierre) มลายเขา (*Burretiodendron*

siamense Kosterm.) พลับพลา (*Grewia paniculata* Roxb. ex Dc.) สลัดไดป่า (*Euphobia antiquorum* Linn.) เป็นต้น จากความอุดมสมบูรณ์ของผืนป่าอุทยานแห่งชาติเขาสก จึงเป็นแหล่งรวมพืชหายากและพืชเฉพาะถิ่น เช่น บัวผุด (*Rafflesia patma* Bl.) หมากพระราหู (*Maxburretia furtadoana* Dransfield) เป็นต้น บางส่วนของพื้นที่ป่าต้นน้ำคลองสกเป็นส่วนหนึ่งของผืนป่ารอยต่อของการกระจายพันธุ์พืช เช่น แดง (*Xylia xylocarpa* Taub.) ยวน (*Koompassia excelsa* Taub.) และ ตะเคียนชันตาแมว (*Balanocarpus heimii* King) บัวผุด (*Rhizanthus zippelii* Bl. Spach) มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Rafflesia kerrii* Meijer ถือได้ว่าเป็นดอกไม้ที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศไทย มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 70-80 เซนติเมตร เป็นกาฝากชนิดหนึ่งที่อาศัยกินน้ำเลี้ยงจากรากและลำต้นของไม้เถาที่ชื่อว่า ย่านไก่ต้ม (*Tetrastigma papillosum* Planch) จะโผล่เฉพาะดอก ซึ่งเป็นดอกเดี่ยวสีแสดคล้ำหรือน้ำตาลปนแดงคล้ำ ขึ้นมาจากพื้นดินในระหว่างฤดูฝนหรือในระยะที่อากาศและพื้นดินยังมีความชุ่มชื้นสูงคือระหว่างเดือนพฤษภาคม-ธันวาคม อุทยานแห่งชาติเขาสกเป็นถิ่นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าจำนวนมากไม่น้อยกว่า 415 ชนิด

สถานที่ท่องเที่ยวภายในอุทยานแห่งชาติเขาสก

อุทยานแห่งชาติเขาสกมีแหล่งท่องเที่ยวจำนวนหลายแห่ง ได้แก่

น้ำตกบางวังหิน เป็นน้ำตกที่อยู่ใกล้กับน้ำตกบางหัวแรด ห่างเพียง 120 เมตร เป็นน้ำตกขนาดเล็กสูงประมาณ 15 เมตร ที่น้ำไหลลงมารวมกับคลองสกที่บริเวณหัวแรด และในคลองสก ด้านล่างของน้ำตกลงมาประมาณ 20 เมตร จะมีก้อนหินก้อนโต ๆ วางเรียงรายกันอยู่ในลำคลองเป็นจำนวนมาก ซึ่งสามารถที่จะเดินข้ามลำคลองโดยเดินข้ามไปบนก้อนหินได้ จุดนี้เรียกว่า “บางวังหิน” เป็นจุดที่มองดูสวยงามอีกแห่งหนึ่ง อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติประมาณ 2.8 กิโลเมตร รถยนต์สามารถไปถึงได้ เหนือน้ำตกขึ้นไปประมาณ 40 เมตร จะมีที่สำหรับว่ายน้ำเรียกว่า “วังยาว” เป็นวังที่กว้างและยาว สามารถเล่นน้ำพร้อมกันได้ไม่ต่ำกว่า 500 คน

ตั่งน้ำ มีลักษณะเป็นภูเขาที่ถูกน้ำกัดเซาะจนขาดออกจากกัน ทำให้กลายเป็นหน้าผาหันหน้าเข้าหากัน มีลำคลองสกไหลลอดผ่านเบื้องล่าง เป็นวังน้ำลึกมาก มีปลาชุกชุม อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติ ประมาณ 6 กิโลเมตร ห่างจากน้ำตกบางวังหินประมาณ 3.2 กิโลเมตร ต้องเดินทางโดยทางเท้าประมาณ 3.2 กิโลเมตร

น้ำตกโตนกลอย เป็นน้ำตกที่มีความสวยงาม เกิดจากคลองสก ลักษณะน้ำตกเป็นน้ำตกชั้นเดียว ค้างลงมาจากหน้าผาสูงประมาณ 20 เมตร มีน้ำไหลแรงตลอดปี มีลานหินสำหรับพักผ่อนอยู่บนชั้นน้ำตก อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติประมาณ 7 กิโลเมตร ห่างจากตั่งน้ำ ประมาณ 1 กิโลเมตร

น้ำตกโตนไทร เป็นน้ำตกที่ไม่สูงนัก บริเวณน้ำตกมีหินก้อนใหญ่ตั้งเรียงรายอยู่ทั่วไปแต่ก็ช่วยให้ น้ำตกมีความสวยงามขึ้นไปอีก ตั้งอยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติ ประมาณ 11 กิโลเมตร ห่างจากน้ำตกโตนกลอยประมาณ 2 กิโลเมตร

น้ำตกธารสวรรค์ เป็นน้ำตกที่เกิดจากลำห้วยบางพลูจืด ซึ่งไหลลงสู่คลองสก เป็นน้ำตกที่สวยงามอีกแห่งหนึ่ง น้ำตกลงมาจากหน้าผาชันพุ่งโค้งแบบรู้งินน้ำ อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติ ประมาณ 6 กิโลเมตร ห่างจากตั่งน้ำ ประมาณ 1 กิโลเมตร

น้ำตกสิบเอ็ดชั้น เป็นน้ำตกที่เกิดจากน้ำในคลองบางเลน ไหลตกลงมาเป็นชั้น ๆ ลดหลั่นกันมาตามร่องหน้าผา เป็นรูปขั้นบันได 11 ชั้น แต่ละชั้นสูงประมาณ 10 เมตร และห่างกันประมาณ 70 เมตร มีน้ำไหลตลอดปีไม่ขาดสาย ชั้นล่างสวยงามมากที่สุด มีแอ่งน้ำกว้างให้เล่นน้ำ และมีโขดหินวางเรียงรายอยู่ทั่วไปเหมาะสำหรับนั่งพักผ่อน อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติ ประมาณ 4 กิโลเมตร ต้องเดินทางโดยทางเท้า

น้ำตกแม่ยาย เป็นน้ำตกเพียงแห่งเดียวภายในอุทยานแห่งชาติที่รถยนต์ไปถึงได้ อยู่ริมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 401 (สุราษฎร์ธานี-ตะกั่วป่า) ตรงกิโลเมตร 113 เป็นน้ำตกชั้นเดียวสูงประมาณ 30 เมตร สวยงามมาก โดยเฉพาะฤดูฝนน้ำจะเต็มหน้าผาที่สูงชันกระจัดกระจายแตกฟองขาวโพลน อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติประมาณ 5.5 กิโลเมตร

ถ้ำค้างคาว เป็นถ้ำที่มีค้างคาวอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ลักษณะภายในถ้ำเป็นเหมือนห้องโถงขนาดใหญ่ มีหินงอกหินย้อยที่สวยงาม อยู่ห่างจากที่ทำการหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติที่ ขส. 4 (คลองเปาะ) ประมาณ 2 กิโลเมตร อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติประมาณ 21 กิโลเมตร

ถ้ำน้ำทะลุ ถ้ำน้ำทะลุหรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า ถ้ำน้ำหลู อยู่ห่างจากหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติที่ ขส. 4 (คลองเปาะ) ประมาณ 3 กิโลเมตร ริมอ่างเก็บน้ำเขื่อนลาน โดยต้องนั่งเรือจากท่าเรือเขื่อนรัชชประภาไปประมาณ 2 ชั่วโมง หลังจากนั้นเข้าไปตามคลองเปาะอีกประมาณ 15 นาที

แล้วเดินเท้าต่อไปประมาณ 2 กิโลเมตร จึงถึงถ้ำน้ำทะเล ที่มีปากถ้ำกว้างใหญ่ถึง 30 เมตร ภายในถ้ำกว้างขวางมีลำธารไหลผ่านตลอดความยาว 500 เมตร ภายในถ้ำมีหินงอกหินย้อย รวมทั้งโขดหินที่เกิดจากการกัดเซาะของสายน้ำจนมีรูปร่างแปลกตา หรือสามารถเดินเท้าจาก กิโลเมตรที่ 99 ไปถึงถ้ำน้ำทะเล ประมาณ 12 กิโลเมตร

น้ำตกบางหัวแรด เป็นน้ำตกที่มีขนาดใหญ่และสวยงาม มีน้ำไหลแรงมาจากคลองสก เป็นน้ำตก 2 ชั้น ชั้นแรกไหลจากบางหัวแรดแล้วไหลลงคลองสก ชั้นที่สองอยู่ในคลองสก บริเวณโดยรอบน้ำตกกว้างขวางมาก เต็มไปด้วยหินเรียงรายตามธรรมชาติสวยงามแปลกตา อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติ 3 กิโลเมตร

น้ำตกบางพอตตา เป็นน้ำตกที่ไหลลงมาจากดอนพอตตา ตกลงมาเป็นโตนหลายชั้น พื้นที่สองข้างทางค่อนข้างลาดชัน มีน้ำไหลตลอดปี ระหว่างทางจะมีพืชที่หาได้ยาก เช่น บัวผุด ปาล์มหลังขาว และพืชสมุนไพรอีกหลายชนิด อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติประมาณ 4 กิโลเมตร

น้ำตกบางเลียบน้ำ เกิดจากลำคลองสก เป็นน้ำตกชั้นเดียว น้ำไหลตลอดปี ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติประมาณ 4.5 กิโลเมตร อยู่ห่างจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 401 (สุราษฎร์ธานี-ตะกั่วป่า) กิโลเมตรที่ 112 ประมาณ 8 กิโลเมตร

ถ้ำสิ่ว อยู่ห่างจากถ้ำน้ำทะเลประมาณ 2 กิโลเมตร โดยใช้เส้นทางเดียวกับถ้ำน้ำทะเล สมัยก่อนเป็นที่อยู่อาศัยของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ โดยมีทางออกจากถ้ำ 4 ช่องทาง

ถ้ำลูกน้ำ อยู่บริเวณที่หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติที่ ขส. 6 (บางหมาน) กว้างประมาณ 30 เมตร ความยาวของถ้ำประมาณ 400 เมตร มีหินงอกหินย้อยที่สวยงามและมีน้ำไหลผ่านตลอดถ้ำอีกด้วย อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติ ประมาณ 30 กิโลเมตร การเดินทางเดินด้วยเท้าเริ่มจากหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติประมาณ 4 กิโลเมตร

ทุ่งไข่มุก เป็นที่ราบหุบเขา มีต้นไม้มงคลหนึ่งซึ่งมีชื่อเป็นคู่่มจำนวนมาก คือ ต้นจิก จะออกดอกพร้อมกันในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนธันวาคม มีความสวยงามมาก เริ่มต้นจากหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติที่ ขส. 6 (บางหมาน) เดินทางด้วยเท้าเป็นระยะทางประมาณ 10 กิโลเมตร

เส้นทางศึกษาธรรมชาติ เส้นทางศึกษาธรรมชาติ “สันยางร้อย” เป็นเส้นทางศึกษาธรรมชาติ ป่าดิบชื้น ระยะทางประมาณ 2 กิโลเมตร เส้นทางขึ้นและลงเขาผ่านลำห้วยและผืนป่าดิบชื้นที่อุดมสมบูรณ์ ผืนป่าแน่นทึบไปด้วยพืชพรรณทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่มากมายหลายชนิด ใช้เวลาเดินทางประมาณ 1-2 ชั่วโมง จุดเริ่มต้นของทางเดินอยู่บริเวณศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ภาพสถานที่ท่องเที่ยวภายในอุทยานแห่งชาติเขาสก ปรากฏตามภาพที่ 2

ภาพที่ 2 สถานที่ท่องเที่ยวภายในอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ที่มา: กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (2547)

เขื่อนรัชชประภา

เขื่อนรัชชประภา หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า เขื่อนเชี่ยวหลาน เป็นเขื่อนอเนกประสงค์ที่สร้างปิดกั้นคลองพะแสง ตัวเขื่อนเป็นหินทิ้งแกนดินเหนียว สูง 95 เมตร ยาว 700 เมตร ระดับสันเขื่อนสูง 100 เมตร อ่างเก็บน้ำครอบคลุมพื้นที่ 165 ตารางกิโลเมตร ภายในอ่างเก็บน้ำมีเกาะมากกว่า 100 เกาะ สามารถล่องเรือชมทัศนียภาพที่สวยงามมาก โดยเฉพาะบริเวณช่องแคบเขากาละ บนสันเขื่อนรัชชประภา ยังเป็นจุดชมทิวทัศน์ที่งดงามของอ่างเก็บน้ำ โดยเฉพาะยามดวงอาทิตย์ตก เขื่อนเชี่ยวหลานอยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติประมาณ 65 กิโลเมตร ทางเข้าอยู่บริเวณกิโลเมตรที่ 57 บนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 401 ไปอีกประมาณ 14 กิโลเมตร

กิจกรรม ภายในบริเวณเขื่อนรัชชประภา มีกิจกรรมการท่องเที่ยวหลายกิจกรรม ได้แก่ การล่องแพหรือล่องเรือ การชมทิวทัศน์ การพายเรือแคนู เป็นต้น

สิ่งอำนวยความสะดวก

ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาสก บริเวณเขื่อนรัชชประภา มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, 2547) ดังนี้

1. บ้านพักและแพพักบริการนักท่องเที่ยว จำนวน 10 หลัง
2. เรือเร็วสำหรับบริการนักท่องเที่ยว จำนวน 2 ลำ
3. แพขนานยนต์บริการนักท่องเที่ยว จำนวน 1 หลัง
4. เต็นท์ให้เช่าอีกประมาณ 100 หลัง
5. ลานสำหรับกางเต็นท์และเล่นแคมป์ไฟ จำนวน 2 แห่ง
6. ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ที่ให้บริการระหว่างเวลา 08.00 – 18.00 นาฬิกา

7. ห้องนิทรรศการ ห้องประชุม จุได้ประมาณ 50 ที่นั่ง

8. ห้องน้ำ ห้องสุขา พร้อมทั้งป้ายชื่อและป้ายบอกทาง

สถิติจำนวนนักท่องเที่ยว

จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในรอบ 5 ปี ที่ผ่านมา กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (2547) ได้รวบรวมไว้ รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สถิติจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในปี พ.ศ. 2542-2546

ปี พ.ศ.	จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)
2542	34,323
2543	24,435
2544	35,482
2545	41,726
2546	53,872

ที่มา: กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช (2547)

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปรียาพร (2527) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อแผนพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกบริเวณอุทยานแห่งชาติภูกระดึง จังหวัดเลย โดยสรุปว่า นักท่องเที่ยวทั้งเพศชายและหญิง อายุที่แตกต่างกัน และรายได้ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแผนการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกบริเวณอุทยานแห่งชาติภูกระดึงไม่แตกต่างกัน แต่สำหรับทางด้านการศึกษา นั้น นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อแผนการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกบริเวณอุทยานแห่งชาติภูกระดึงแตกต่างกัน โดยมีแนวโน้มนักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นในทางบวกมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป

พันทิพา (2530) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแผนพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกบริเวณอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ได้สรุปว่า นักท่องเที่ยวที่มีความแตกต่างกันทางด้านเพศ อายุ สถานภาพสมรส การศึกษา ระยะการเดินทางจากที่อยู่อาศัย ประเภทของกลุ่มเดินทาง ความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งในรอบปี และความสนใจในประเภทกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งบริเวณอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ มีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกันต่อการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก

สิทธิรัตน์ (2531) ได้ศึกษาค้นคว้าจิตความสามารถทางสังคมของนักท่องเที่ยวชายหาดชะอำ พบว่า ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติและสภาพแวดล้อมด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีบริการอยู่บนชายหาดโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับกลางจนถึงค่อนข้างดี และพบว่าระดับความหนาแน่นที่นักท่องเที่ยวพึงพอใจสูงสุด คือ 15.02 ตารางเมตรต่อคน โดยมีปัจจัยที่สัมพันธ์กับระดับความหนาแน่นที่นักท่องเที่ยว ส่วนรูปแบบการท่องเที่ยวที่มีความสัมพันธ์กับระดับความหนาแน่นที่พึงพอใจ ได้แก่ จำนวนวัน เวลาพักผ่อน ระยะห่างที่ต้องการ และความพึงพอใจในสภาพแวดล้อม เมื่อพิจารณาถึงกิจกรรมการพักผ่อนที่มีความสัมพันธ์กับระดับความหนาแน่นที่พึงพอใจ มีเพียงกิจกรรมเดียว คือ กิจกรรมขี่จักรยาน

ดารากร (2532) ได้ศึกษาเรื่องประสิทธิภาพการสื่อความหมายธรรมชาติ เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับสภาพพื้นที่และทรัพยากรธรรมชาติแก่นักท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ได้สรุปว่า นักท่องเที่ยวที่มีลักษณะพื้นฐานในด้าน เพศ อายุ รายได้อย่างไร นักท่องเที่ยวมีความรู้ความเข้าใจสภาพพื้นที่และทรัพยากรธรรมชาติได้ใกล้เคียงกันไม่แตกต่างกัน

เสาวนิต (2533) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดหัวหิน ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่พึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาด ทางลงสู่ชายหาด อุปสรรคของโหนดหินต่อกิจกรรมการพักผ่อน ปริมาณขยะ การตั้งร้านอาหารบนชายหาด จำนวนแผ่นป้ายสื่อความหมาย การเลือกที่ตั้งแผ่นป้าย และการปลูกสร้างเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุ การศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ ที่อยู่อาศัย และประสบการณ์การท่องเที่ยวชายทะเลต่างกัน มีความพึงพอใจสภาพแวดล้อมบริเวณชายหาดแตกต่างกัน

จิรวลัย (2534) ได้ทำการศึกษาวิจัยในเรื่องการศึกษาประเมินความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกการสื่อความหมายของผู้มาพักผ่อนท่องเที่ยวสวนหลวง ร.9 โดยสรุปว่า อาชีพ รายได้ของนักท่องเที่ยว ที่มาพักผ่อนที่สวนหลวง ร.9 ที่แตกต่างกัน มีความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการสื่อความหมายไม่แตกต่างกัน

อภิวรรณธน์ (2534) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการปรับปรุงและการพัฒนาสถานที่พักผ่อน ที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ พบว่า เพศ การศึกษา ที่อยู่ปัจจุบัน ระยะเวลาที่พักค้างแรม จำนวนครั้งที่เคยมาพัก ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในการปรับปรุงและพัฒนาสถานที่พักผ่อนที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

ลำพอง (2535) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพ บริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี ผลการศึกษาพบว่า สภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว อยู่ในสภาพที่เริ่มเสื่อมโทรม แต่นักท่องเที่ยวชาวไทยก็มีความพึงพอใจกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ โดยเฉพาะสภาพแวดล้อมทางกายภาพตามธรรมชาติ บริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว นอกจากนี้ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุ สถานภาพสมรส การศึกษา อาชีพ รายได้ จังหวัดที่อาศัยอยู่ในปัจจุบัน ประเภทกลุ่มนักท่องเที่ยว และจำนวนวันที่พักต่างกัน มีผลต่อความพึงพอใจสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้น เพศ เขตที่อาศัยอยู่ในปัจจุบัน ประสบการณ์การท่องเที่ยวสะพานต่าง ๆ จำนวนครั้งที่มาสะพานข้ามแม่น้ำแคว และกิจกรรมการพักผ่อนที่ต่างกัน ไม่มีผลทำให้นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว

กรอบแนวคิดในการศึกษา

กรอบแนวคิดในการศึกษาของการวิจัยครั้งนี้ เป็นการสร้างกรอบแนวคิดเพื่อแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ซึ่งสามารถอธิบายถึงรายละเอียดได้ ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

คือปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการ ในอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้แก่ ภูมิหลังของนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ภูมิสำเนา รูปแบบและลักษณะการท่องเที่ยว ประกอบด้วย จำนวนนักท่องเที่ยวในกลุ่ม ประเภทกลุ่มนักท่องเที่ยว จำนวนวันในการท่องเที่ยว ประสบการณ์การท่องเที่ยว ความถี่ในการท่องเที่ยว ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม และจำนวนกิจกรรมนันทนาการ

ตัวแปรตาม

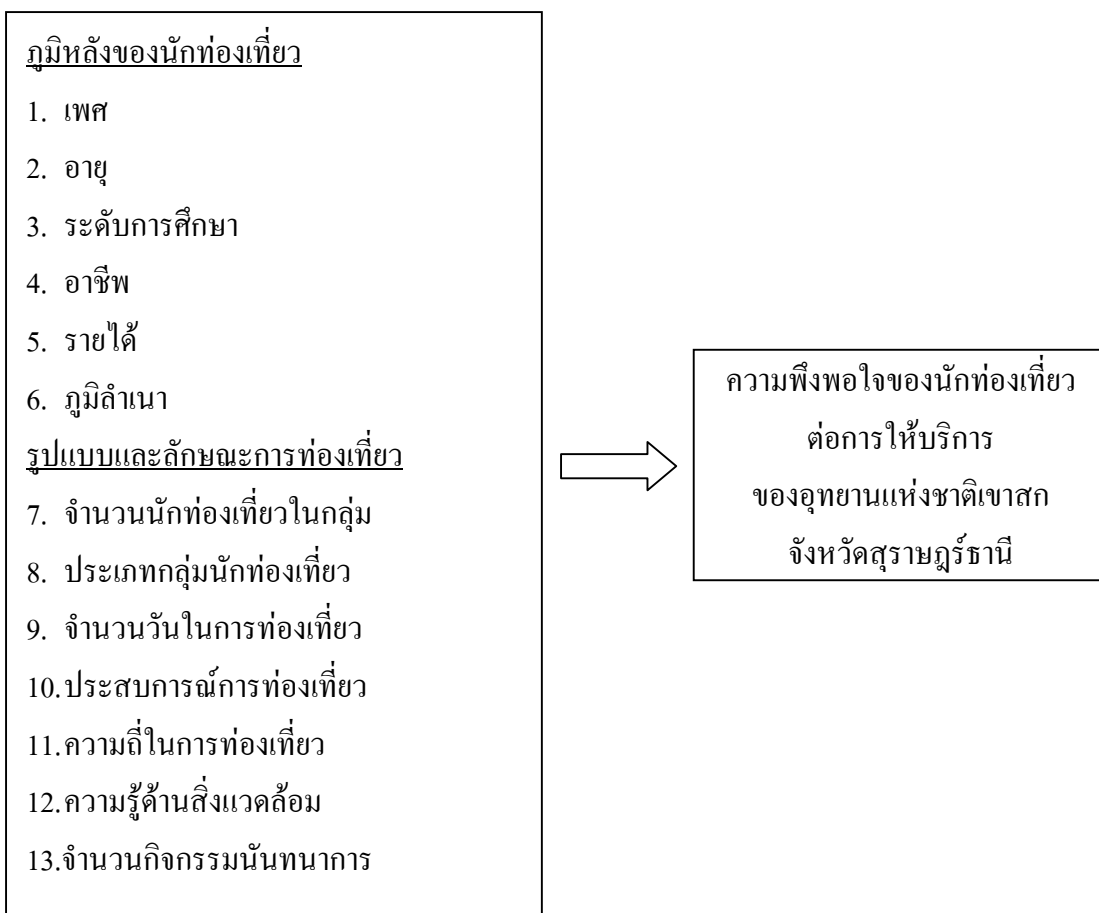
ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี

จากความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ผู้วิจัยได้สร้างเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยไว้ ดังปรากฏตามภาพที่ 3

กรอบแนวคิดในการศึกษา

ตัวแปรอิสระ (independent variables)

ตัวแปรตาม (dependent variables)

ภาพที่ 3 กรอบแนวคิดในการวิจัยแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม

สมมติฐาน

ผู้วิจัยกำหนดสมมติฐานของการวิจัยไว้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 นักท่องเที่ยวที่มีเพศแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 นักท่องเที่ยวที่มีอายุแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 4 นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 5 นักท่องเที่ยวที่มีรายได้แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 6 นักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 7 นักท่องเที่ยวที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวในกลุ่มแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 8 นักท่องเที่ยวที่มีประเภทกลุ่มนักท่องเที่ยวแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 9 นักท่องเที่ยวที่มีจำนวนวันในการท่องเที่ยวแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 10 นักท่องเที่ยวที่มีประสบการณ์การท่องเที่ยวแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 11 นักท่องเที่ยวที่มีความถี่ในการท่องเที่ยวแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 12 นักท่องเที่ยวที่มีความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 13 นักท่องเที่ยวที่มีจำนวนกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกัน

อุปกรณ์และวิธีการ

อุปกรณ์

1. แผนที่ระวาง มาตรฐาน 1 : 50,000 ของกรมแผนที่ทหาร แสดงสภาพภูมิประเทศและอาณาเขตของพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาสกบริเวณเขื่อนรัชชประภา
2. แผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตอุทยานแห่งชาติเขาสกบริเวณเขื่อนรัชชประภา
3. แบบสอบถาม ที่จัดทำขึ้นมาจากแนวคิด ทฤษฎี หลักการ วิธีการ และจากการดัดแปลงแบบสอบถามของผู้ที่เคยศึกษางานวิจัยในด้านนี้ นำมาปรับปรุงให้เหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการศึกษา
4. เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ และ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อใช้คำนวณหาค่าต่าง ๆ ทางสถิติ

วิธีการ

การสร้างแบบสอบถาม

1. ทำการศึกษาโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) ด้วยการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งคำถามในแบบสอบถามมีทั้งที่เป็นคำถามปลายปิด (closed-end) และคำถามปลายเปิด (opened-end) สำหรับเนื้อหาของแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ข้อมูลภูมิหลัง ข้อมูลรูปแบบ ลักษณะการท่องเที่ยว และข้อมูลกิจกรรมนันทนาการของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาสกบริเวณเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการให้บริการของนักท่องเที่ยว ใช้คำถามในการประเมินค่าโดยมีลักษณะคำถามเป็นมาตราวัดแบบ Likert Scale แบ่งเป็น 5 ระดับ ทั้งนี้ สามารถให้ความหมายค่าของคะแนนได้ดังนี้ คือ

ระดับความพึงพอใจ	ระดับคะแนนที่ได้
มีความพึงพอใจมากที่สุด	ได้คะแนนเท่ากับ 5
มีความพึงพอใจมาก	ได้คะแนนเท่ากับ 4
มีความพึงพอใจปานกลาง	ได้คะแนนเท่ากับ 3
มีความพึงพอใจน้อย	ได้คะแนนเท่ากับ 2
ไม่มีความพึงพอใจ	ได้คะแนนเท่ากับ 1

เมื่อรวบรวมและแจกแจงความถี่แล้ว ใช้ค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจ ที่แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ มีความพึงพอใจมากที่สุด มีความพึงพอใจมาก มีความพึงพอใจปานกลาง มีความพึงพอใจน้อย ไม่มีความพึงพอใจ มาใช้เป็นเกณฑ์ในการบ่งบอกถึงระดับความพึงพอใจ ดังต่อไปนี้

$$\begin{aligned}
 \text{อันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงที่สุด} - \text{คะแนนต่ำที่สุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\
 &= \frac{5 - 1}{5} \\
 &= 0.8
 \end{aligned}$$

เกณฑ์ดังกล่าวมีความหมายดังนี้

1.00–1.80 หมายถึง ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการบริเวณเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ในระดับต่ำ นั่นคือ จะต้องมีการปรับปรุงการให้บริการ โดยด่วนที่สุด

1.81–2.60 หมายถึง ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการบริเวณเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ นั่นคือ จะต้องมีการปรับปรุงการให้บริการ โดยด่วน

2.61–3.40 หมายถึง ระดับการมีความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการบริเวณเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ในระดับปานกลางหรือพอใช้ นั่นคือ จะต้องมีการปรับปรุงการให้บริการในส่วนที่ยังบกพร่องอยู่ในบางประการตามความเหมาะสม

3.41–4.20 หมายถึง ระดับการมีความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการบริเวณเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ในระดับสูง นั่นคือ การให้บริการอยู่ในเกณฑ์ดี เป็นที่พอใจ

4.21–5.00 หมายถึง ระดับการมีความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการบริเวณเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ในระดับสูงมาก นั่นคือ การให้บริการอยู่ในเกณฑ์ดีมาก เป็นที่พอใจมาก สมควรอย่างยิ่งที่จะต้องรักษาระดับมาตรฐานไว้ หรือปรับปรุงให้ดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และความต้องการของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการให้บริการ

2. การทดสอบแบบสอบถาม เพื่อหาข้อบกพร่องและเป็นการทดสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (reliability analysis) โดยนำแบบสอบถาม จำนวน 30 ชุด ไปทดสอบกับนักท่องเที่ยวในท้องที่อุทยานแห่งชาติคลองพนม อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย ซึ่งการหาค่าความเชื่อมั่นของคำถามตัวแปรตาม ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha) จะต้องมีค่ามากกว่าระดับ 0.80 จากการทดสอบปรากฏว่าได้ค่าเท่ากับ 0.903

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) ได้จากการสอบถามนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมาย โดยนำแบบสอบถามไปสัมภาษณ์นักท่องเที่ยว ที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปี ถึง 60 ปีซึ่งมาท่องเที่ยวบริเวณเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในช่วงเดือนสิงหาคม 2547 ถึงเดือนพฤศจิกายน 2547 โดยเก็บข้อมูลกับนักท่องเที่ยวเฉพาะที่เป็นชาวไทยเท่านั้น ซึ่งในรอบปี พ.ศ. 2546 ในช่วงเวลาดังกล่าวมีจำนวนนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวบริเวณเขื่อนรัชชประภา รวม 53,872 ราย จึงนำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการคำนวณหาประชากรกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้สูตรการคำนวณของ Yamane (1973) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

กำหนดให้ n = จำนวนนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา
 e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 0.05
 N = จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยในรอบปี พ. ศ. 2546 (53,872 ราย)

เมื่อแทนค่าในสูตร จะได้จำนวนของนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างที่ต้องใช้ในการศึกษาคั้งนี้ จำนวน 397.05 ราย หรือเท่ากับ 398 ราย การเก็บรวบรวมข้อมูลในคั้งนี้ใช้การเก็บข้อมูลอย่างง่ายแบบบังเอิญ กับนักท่องเที่ยวดังกล่าวในช่วงเวลาที่กำหนดไว้ข้างต้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (qualitative method)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม โดยการนำข้อมูลมารวบรวมแจกแจงในรูปค่าสถิติอย่างง่าย เช่น การแจกแจงความถี่ (frequency distribution) ค่าสูงสุด (maximum) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าร้อยละ (percent) ของข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และคำถามอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ของนักท่องเที่ยวผู้ตอบแบบสอบถาม แจกแจงรายละเอียดในรูปตารางร้อยละประกอบคำอธิบาย

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (quantitative method) ในส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณนี้ จะนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้การประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อทำการวิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์คำนวณค่าทางสถิติ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 หรือที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ เพื่อหาปัจจัยที่มีผลต่อการมีความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการบริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยใช้สถิติคั้งต่อไปนี้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 สถิติการทดสอบที (t-test) ใช้ทดสอบหาปัจจัยที่มีผลต่อกันระหว่างตัวแปรอิสระที่จำแนกเป็น 2 กลุ่ม กับตัวแปรตาม

3.2 สถิติการทดสอบเอฟ (F-test) ใช้ทดสอบหาปัจจัยที่มีผลต่อกันระหว่างตัวแปรอิสระที่จำแนกเป็น 3 กลุ่ม ขึ้นไป กับตัวแปรตาม

ผลและวิจารณ์

การศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยได้แบ่งผลการศึกษาออกเป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้

1. สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และข้อมูลอื่น ๆ ของนักท่องเที่ยว ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเขาสก บริเวณเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก บริเวณเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
3. การทดสอบเพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ระหว่างกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม ลักษณะและรูปแบบของการท่องเที่ยวแตกต่างกัน
4. ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และความต้องการของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก บริเวณเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และข้อมูลอื่น ๆ ของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเขาสก บริเวณเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1. เพศ ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่ทำการศึกษาค้นคว้าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 56.03 และเป็นเพศหญิง ร้อยละ 43.97
2. อายุ ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่ทำการศึกษาค้นคว้าส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 21-30 ปี ร้อยละ 31.91 รองลงมาคือมีอายุอยู่ในช่วง 31-40 ปี ร้อยละ 28.39 น้อยที่สุดมีอายุมากกว่า 60 ปี ร้อยละ 0.75 โดยมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 36.44 ปี มีอายุมากที่สุด เท่ากับ 68 ปี และมีอายุน้อยที่สุด เท่ากับ 16 ปี

3. สถานภาพการสมรส ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่ทำการศึกษาค้นคว้าส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส/อยู่ด้วยกัน ร้อยละ 54.02 รองลงมาไม่มีสถานภาพโสด ร้อยละ 35.93 และน้อยที่สุดมีสถานภาพสมรส/แยกกันอยู่ ร้อยละ 4.77

4. ระดับการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่ทำการศึกษาค้นคว้าส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 43.96 รองลงมาที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส./เทียบเท่า และระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน ร้อยละ 11.81 และ 11.56 ตามลำดับ และน้อยที่สุด คือ ไม่ได้เรียนหนังสือ ร้อยละ 4.02

5. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่ทำการศึกษาค้นคว้าส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4 คน ร้อยละ 37.94 รองลงมาจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 3 คน ร้อยละ 17.58 น้อยที่สุด มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 1 คน ร้อยละ 1.51 โดยมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย เท่ากับ 4.34 คน มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนมากที่สุด เท่ากับ 12 คน และมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนน้อยที่สุด เท่ากับ 1 คน

6. อาชีพหลัก ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่ทำการศึกษาค้นคว้าส่วนใหญ่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/องค์กรท้องถิ่น เป็นอาชีพหลัก ร้อยละ 28.14 รองลงมาค้าขายเป็นอาชีพหลัก ร้อยละ 24.62 และน้อยที่สุด มีอาชีพประมงเป็นอาชีพหลัก ร้อยละ 0.50

7. อาชีพรอง ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่ทำการศึกษาค้นคว้าส่วนใหญ่ไม่มีอาชีพรอง ร้อยละ 68.59 ที่เหลือมีอาชีพรอง ร้อยละ 31.41 โดยในส่วนที่มีอาชีพรอง ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรกรรม เป็นอาชีพรอง ร้อยละ 10.05 รองลงมาค้าขายและรับจ้างเป็นอาชีพรองในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน ร้อยละ 7.29 และร้อยละ 7.04 ตามลำดับ และน้อยที่สุด มีอาชีพประมง ประกอบธุรกิจส่วนตัว คลินิก รักษาสัตว์ ทัศนศึกษา และ มีอาชีพแม่ค้า/แม่ค้า ในจำนวนที่เท่ากัน ร้อยละ 0.25

8. รายได้รวมของครัวเรือน ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่ทำการศึกษาค้นคว้าส่วนใหญ่มีรายได้รวมของครัวเรือนต่อปีอยู่ในช่วง 100,000-200,000 บาท ร้อยละ 38.94 รองลงมาได้รวมต่อปีอยู่ในช่วง 200,001-300,000 บาท ร้อยละ 15.83 น้อยที่สุดมีรายได้รวมต่อปีอยู่ในช่วง 400,001-500,000 บาท ร้อยละ 6.28 โดยมีรายได้รวมของครัวเรือนเฉลี่ยต่อปี เท่ากับ 291,194.70 บาท มีรายได้รวมสูงสุด เท่ากับ 1,200,000 บาท และมีรายได้รวมต่ำสุด เท่ากับ 30,000 บาท

9. รายจ่ายรวมของครัวเรือน ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่ทำการศึกษาส่วนใหญ่มีรายจ่ายรวมของครัวเรือนต่อปีอยู่ในช่วง 100,000-200,000 บาท ร้อยละ 35.93 รองลงมามีรายจ่ายรวมต่อปีน้อยกว่า 100,000 บาท ร้อยละ 19.09 น้อยที่สุดมีรายจ่ายรวมต่อปีอยู่ในช่วง 400,001-500,000 บาท ร้อยละ 5.53 โดยมีรายจ่ายรวมของครัวเรือนเฉลี่ยต่อปี เท่ากับ 266,782.29 บาท มีรายจ่ายรวมสูงสุดเท่ากับ 1,000,000 บาท และมีรายจ่ายรวมต่ำสุด เท่ากับ 20,000 บาท

10. การเปรียบเทียบรายได้กับรายจ่าย ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่ทำการศึกษาส่วนใหญ่มีรายได้เท่ากับรายจ่าย ร้อยละ 45.48 รองลงมามีรายได้มากกว่ารายจ่าย ร้อยละ 43.97 ในส่วนที่เหลือมีรายได้น้อยกว่ารายจ่าย ร้อยละ 10.55 โดยในส่วนที่มีรายได้มากกว่ารายจ่าย ส่วนใหญ่มีเงินออมน้อยกว่า 100,001 บาท ร้อยละ 38.69 รองลงมามีเงินออมอยู่ในช่วง 100,001-200,000 บาท ร้อยละ 3.52 ในส่วนที่เหลือมีเงินออมมากกว่า 200,000 บาท ร้อยละ 1.76 มีเงินออมเฉลี่ย เท่ากับ 65,698.29 บาท และในส่วนที่มีรายได้น้อยกว่ารายจ่าย ส่วนใหญ่มีหนี้สินน้อยกว่า 50,001 บาท ร้อยละ 7.54 รองลงมามีหนี้สินอยู่ในช่วง 50,001-100,000 บาท ร้อยละ 2.76 ในส่วนที่เหลือมีหนี้สินมากกว่า 100,000 บาท ร้อยละ 0.25 มีหนี้สินเฉลี่ย เท่ากับ 42,690.47 บาท

11. ภูมิลำเนาของนักท่องเที่ยว ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่ทำการศึกษาส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดภาคใต้ ร้อยละ 66.58 รองลงมามีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 28.14 และมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดภาคเหนือ ร้อยละ 3.52 ตามลำดับ น้อยที่สุดมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ 1.76

12. ประเภทกลุ่มนักท่องเที่ยว ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่ทำการศึกษาส่วนใหญ่เดินทางมาในลักษณะกลุ่มเพื่อน ร้อยละ 33.16 รองลงมาเดินทางมาในลักษณะกลุ่มบริษัททัวร์ ร้อยละ 25.88 และน้อยที่สุด เดินทางมาในลักษณะการมาอยู่กับคนรัก ร้อยละ 2.01 ซึ่งส่วนใหญ่มีจำนวนนักท่องเที่ยวในกลุ่ม 1-10 คน ร้อยละ 44.97 รองลงมา มีจำนวน 11-20 คน ร้อยละ 23.12 น้อยที่สุดมีจำนวน 21-30 คน ร้อยละ 15.08 มีจำนวนนักท่องเที่ยวในกลุ่มเฉลี่ย เท่ากับ 19.66 คน มีจำนวนมากที่สุด 150 คน และมีจำนวนน้อยที่สุด 1 คน

13. การพักผ่อนของนักท่องเที่ยว ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่ทำการศึกษาส่วนใหญ่มีการพักผ่อน ร้อยละ 55.03 ในส่วนที่เหลือไม่พักผ่อน ร้อยละ 44.97 ในส่วนที่พักผ่อน ส่วนใหญ่พักผ่อน 1 วัน ร้อยละ 32.91 รองลงมาพักผ่อน 2 วัน ร้อยละ 13.32 น้อยที่สุด

พักค้างแรม 6 วัน และ 8 วัน มีจำนวนที่เท่ากัน ร้อยละ 0.25 มีวันพักค้างแรมเฉลี่ย เท่ากับ 1.64 วัน พักค้างแรมมากที่สุด 8 วัน และน้อยที่สุด คือ 1 วัน ทั้งนี้ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่พักค้างแรมในแพพักของอุทยานฯ ร้อยละ 23.88 รองลงมาพักค้างแรมในบ้านพักของอุทยานฯ ร้อยละ 16.58 และน้อยที่สุดพักค้างแรมในเรือที่นำมาเอง ร้อยละ 0.25

14. ประสบการณ์การมาท่องเที่ยวอุทยานฯ ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่ทำการศึกษ ส่วนใหญ่เคยมีประสบการณ์ฯ ร้อยละ 54.27 ในส่วนที่เหลือไม่เคยมีประสบการณ์ฯ (มาครั้งแรก) ร้อยละ 45.73 ในส่วนที่เคยมีประสบการณ์ฯ ส่วนใหญ่เคยมา 1-5 ครั้ง ร้อยละ 41.96 รองลงมา เคยมา 6-10 ครั้ง ร้อยละ 7.54 น้อยที่สุดเคยมามากกว่า 10 ครั้ง ร้อยละ 4.77 เคยมีประสบการณ์ฯ เฉลี่ย เท่ากับ 5.54 ครั้ง มากที่สุด 50 ครั้ง และน้อยที่สุด 1 ครั้ง

15. การมาท่องเที่ยวเขื่อนรัชชประภา ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่ทำการศึกษ ส่วนใหญ่ เคยมาท่องเที่ยว ร้อยละ 51.01 ในส่วนที่เหลือไม่เคยมาท่องเที่ยว (มาครั้งแรก) ร้อยละ 48.99 ในส่วน ที่เคยมาท่องเที่ยว ส่วนใหญ่เคยมา 2 ครั้ง ร้อยละ 19.10 รองลงมาเคยมา 1 ครั้ง ร้อยละ 14.32 น้อยที่สุดเคยมา 5 ครั้ง ร้อยละ 2.76 เคยมาท่องเที่ยวเฉลี่ย เท่ากับ 3.63 ครั้ง มากที่สุด 50 ครั้ง และน้อยที่สุด 1 ครั้ง

16. จำนวนครั้งที่ท่องเที่ยวในรอบปี ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่ทำการศึกษ ส่วนใหญ่ ได้มีการเดินทางท่องเที่ยว ร้อยละ 73.12 ในส่วนที่เหลือไม่มีการท่องเที่ยว ร้อยละ 26.88 ในส่วน ที่ได้มีการท่องเที่ยว ส่วนใหญ่มีการท่องเที่ยว 2 ครั้ง ร้อยละ 19.60 รองลงมาท่องเที่ยวมากกว่า 5 ครั้ง ร้อยละ 16.33 น้อยที่สุดมีการท่องเที่ยว 5 ครั้ง ร้อยละ 7.29 มีการท่องเที่ยวเฉลี่ย เท่ากับ 3.41 ครั้ง มากที่สุด 50 ครั้ง และน้อยที่สุด 1 ครั้ง

17. ค่าใช้จ่ายในการมาท่องเที่ยวเขื่อนรัชชประภา ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่ทำการ ศึกษ ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายน้อยกว่า 1,001 บาท ร้อยละ 20.85 รองลงมามีค่าใช้จ่าย 1,001-2,000 บาท ร้อยละ 21.10 น้อยที่สุด ไม่มีค่าใช้จ่าย ร้อยละ 3.26 มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย เท่ากับ 2,924.25 บาท มีค่า ใช้จ่ายมากที่สุด 15,000 บาท และมีค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด คือ ไม่มีค่าใช้จ่าย

รายละเอียดของข้อมูลข้อ 1-17 ปรากฏตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และข้อมูลอื่น ๆ ของนักท่องเที่ยว
ที่มาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเขาสก บริเวณเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ประเภทของข้อมูล	จำนวน (n=398)	ร้อยละ	หมายเหตุ
<u>เพศ</u>			
ชาย	223	56.03	
หญิง	175	43.97	
<u>อายุ</u>			
น้อยกว่า 21 ปี	20	5.03	เฉลี่ย = 36.44 ปี
21 – 30 ปี	127	31.91	มากที่สุด = 68 ปี
31 – 40 ปี	113	28.39	น้อยที่สุด = 16 ปี
41 – 50 ปี	102	25.63	
51 – 60 ปี	33	8.29	
มากกว่า 60 ปี	3	0.75	
<u>สถานภาพการสมรส</u>			
โสด	143	35.93	
สมรส/อยู่ด้วยกัน	215	54.02	
หม้าย/หย่าร้าง	21	5.28	
สมรส/แยกกันอยู่	19	4.77	
<u>ระดับการศึกษา</u>			
ไม่ได้เรียนหนังสือ	16	4.02	
ปริญญาตรี	175	43.96	
อนุปริญญา/ปวส./เทียบเท่า	47	11.81	
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	46	11.56	
มัธยมศึกษาตอนต้น	36	9.05	
ประถมศึกษาตอนปลาย	29	7.29	
ประถมศึกษาตอนต้น	28	7.04	
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	21	5.27	

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ประเภทของข้อมูล	จำนวน (n=398)	ร้อยละ	หมายเหตุ
<u>รวมจำนวนสมาชิกในครัวเรือน</u>			
1 คน	6	1.51	เฉลี่ย = 4.34 คน
2 คน	34	8.54	มากที่สุด = 12 คน
3 คน	70	17.58	น้อยที่สุด = 1 คน
4 คน	151	37.94	
5 คน	45	11.31	
6 คน	60	15.08	
มากกว่า 6 คน	32	8.04	
<u>จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเพศชาย</u>			
ไม่มีสมาชิกเพศชาย	9	2.26	เฉลี่ย = 2.17 คน
1 คน	99	24.88	มากที่สุด = 8 คน
2 คน	158	39.70	น้อยที่สุด = 0 คน
3 คน	93	23.37	
4 คน	33	8.29	
5 คน	2	0.50	
6 คน	1	0.25	
มากกว่า 6 คน	3	0.75	
<u>จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเพศหญิง</u>			
ไม่มีสมาชิกเพศหญิง	12	3.02	เฉลี่ย = 2.17 คน
1 คน	95	23.86	มากที่สุด = 7 คน
2 คน	164	41.21	น้อยที่สุด = 0 คน
3 คน	78	19.60	
4 คน	40	10.05	
5 คน	7	1.76	
6 คน	1	0.25	
7 คน	1	0.25	

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ประเภทของข้อมูล	จำนวน (n=398)	ร้อยละ	หมายเหตุ
อาชีพหลัก			
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/องค์กรท้องถิ่น	112	28.14	
ค้าขาย	98	24.62	
ลูกจ้างบริษัท/องค์กรเอกชน	70	17.59	
นักเรียน/นิสิต/นักศึกษา	47	11.81	
รับจ้าง	27	6.78	
เกษตรกรรวม	34	8.54	
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	5	1.27	
มักคุเทศน์	3	0.75	
ประมง	2	0.50	
อาชีพรอง			
ไม่มีอาชีพรอง	273	68.59	
มีอาชีพรอง	125	31.41	
เกษตรกรรวม	40	10.05	
ค้าขาย	29	7.29	
รับจ้าง	28	7.04	
ลูกจ้างบริษัท/องค์กรเอกชน	18	4.52	
นักเรียน/นิสิต/นักศึกษา	5	1.26	
ประมง	1	0.25	
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	1	0.25	
คลินิกรักษาสัตว์	1	0.25	
ทนายความ	1	0.25	
มักคุเทศน์	1	0.25	

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ประเภทของข้อมูล	จำนวน (n=398)	ร้อยละ	หมายเหตุ
<u>รายได้รวมของครัวเรือน</u>			
น้อยกว่า 100,000 บาท	54	13.54	เฉลี่ย = 291,194.70 บาท
100,000 – 200,000 บาท	155	38.94	มากที่สุด = 1,200,000 บาท
200,001 - 300,000 บาท	63	15.83	น้อยที่สุด = 30,000 บาท
300,001 – 400,000 บาท	42	10.56	
400,001 - 500,000 บาท	25	6.28	
มากกว่า 500,000 บาท	59	14.82	
<u>รายได้จากอาชีพหลัก</u>			
น้อยกว่า 100,001 บาท	119	29.90	เฉลี่ย = 265,709.42 บาท
100,001 – 200,000 บาท	115	28.89	มากที่สุด = 1,000,000 บาท
200,001 - 300,000 บาท	53	13.32	น้อยที่สุด = 20,000 บาท
300,001 – 400,000 บาท	39	9.80	
400,001 - 500,000 บาท	18	4.52	
มากกว่า 500,000 บาท	54	13.57	
<u>รายได้จากอาชีพรอง</u>			
ไม่มีอาชีพรอง	273	68.59	
น้อยกว่า 100,001 บาท	100	25.13	เฉลี่ย = 81,049.60 บาท
100,001 – 200,000 บาท	17	4.27	มากที่สุด = 400,000 บาท
มากกว่า 200,000 บาท	8	2.01	น้อยที่สุด = 10,000 บาท
<u>รายจ่ายรวมของครัวเรือน</u>			
น้อยกว่า 100,000 บาท	76	19.09	เฉลี่ย = 266,782.29 บาท
100,000 – 200,000 บาท	143	35.93	มากที่สุด = 1,000,000 บาท
200,001 - 300,000 บาท	64	16.08	น้อยที่สุด = 20,000 บาท
300,001 – 400,000 บาท	40	10.05	
400,001 - 500,000 บาท	22	5.53	
มากกว่า 500,000 บาท	53	13.32	

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ประเภทของข้อมูล	จำนวน (n=398)	ร้อยละ	หมายเหตุ
<u>เปรียบเทียบรายได้กับรายจ่าย</u>			
รายได้มากกว่ารายจ่าย	175	43.97	
รายได้เท่ากับรายจ่าย	181	45.48	
รายได้น้อยกว่ารายจ่าย	42	10.55	
<u>จำนวนเงินออม</u>			
ไม่มีเงินออม	223	56.03	
น้อยกว่า 100,001 บาท	154	38.69	เฉลี่ย = 65,698.29 บาท
100,001 – 200,000 บาท	14	3.52	มากที่สุด = 1,110,000 บาท
มากกว่า 200,000 บาท	7	1.76	น้อยที่สุด = 2,000 บาท
<u>จำนวนหนี้สิน</u>			
ไม่มีหนี้สิน	356	89.45	
น้อยกว่า 50,001 บาท	30	7.54	เฉลี่ย = 42,690.47 บาท
50,001 – 100,000 บาท	11	2.76	มากที่สุด = 150,000 บาท
มากกว่า 100,000 บาท	1	0.25	น้อยที่สุด = 5,000 บาท
<u>ภูมิภาค</u>			
ภาคกลาง ภาคตะวันออก	112	28.14	
กรุงเทพมหานคร	39	9.80	
ราชบุรี	19	4.76	
ลพบุรี	9	2.26	
นนทบุรี	8	2.01	
ประจวบคีรีขันธ์	7	1.76	
ชลบุรี	6	1.51	
นครปฐม	6	1.51	
เพชรบุรี	5	1.26	
สระบุรี	4	1.01	
อ่างทอง	4	1.01	
สมุทรสงคราม	3	0.75	
ระยอง	2	0.50	

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ประเภทของข้อมูล	จำนวน (n=398)	ร้อยละ	หมายเหตุ
<u>ภูมิภาคอื่น (ต่อ)</u>			
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	7	1.76	
อุดรธานี	3	0.76	
ขอนแก่น	2	0.50	
ศรีสะเกษ	1	0.25	
อุบลราชธานี	1	0.75	
ภาคเหนือ	14	3.52	
น่าน	6	1.51	
ลำปาง	6	1.51	
เชียงใหม่	1	0.25	
นครสวรรค์	1	0.25	
ภาคใต้	265	66.58	
สุราษฎร์ธานี	79	19.85	
สงขลา	31	7.79	
พัทลุง	29	7.29	
ตรัง	23	5.78	
นครศรีธรรมราช	23	5.78	
พังงา	19	4.76	
ภูเก็ต	16	4.02	
ปัตตานี	13	3.27	
กระบี่	12	3.02	
ชุมพร	8	2.01	
ยะลา	8	2.01	
นราธิวาส	3	0.75	
สตูล	1	0.25	

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ประเภทของข้อมูล	จำนวน (n=398)	ร้อยละ	หมายเหตุ
<u>ประเภทกลุ่มนักท่องเที่ยว</u>			
กลุ่มเพื่อน	132	33.16	
เดินทางมากับบริษัททัวร์	103	25.88	
เดินทางมาราชการ	64	16.08	
กลุ่มครอบครัว	55	13.82	
เดินทางมาคนเดียว	21	5.28	
เดินทางมาเข้าค่ายนักเรียน/นักศึกษา	15	3.77	
เดินทางมากับคนรัก	8	2.01	
<u>จำนวนนักท่องเที่ยวในกลุ่ม</u>			
1 - 10 คน	179	44.97	เฉลี่ย = 19.66 คน
11 - 20 คน	90	23.12	มากที่สุด = 150 คน
21 - 30 คน	60	15.08	น้อยที่สุด = 1 คน
มากกว่า 30 คน	67	16.83	
<u>การพักค้างแรม</u>			
ไม่พักค้าง	179	44.97	
พักค้างแรม	219	55.03	
1 วัน	131	32.91	เฉลี่ย = 1.64 วัน
2 วัน	53	13.32	มากที่สุด = 8 วัน
3 วัน	25	6.29	น้อยที่สุด = 1 วัน
4 วัน	6	1.51	
5 วัน	2	0.50	
6 วัน	1	0.25	
8 วัน	1	0.25	

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ประเภทของข้อมูล	จำนวน (n=398)	ร้อยละ	หมายเหตุ
<u>ประเภท/สถานที่พักค้างแรม</u>			
พักแพของอุทยานฯ	95	23.88	
บ้านพักในอุทยานฯ	66	16.58	
เต็นท์ที่จัดเตรียมมาเอง	27	6.78	
บ้านพักการไฟฟ้า	14	3.52	
รีสอร์ทเอกชน	14	3.52	
เต็นท์ของอุทยานฯ	2	0.50	
นำเรือมา/พักในเรือ	1	0.25	
<u>ประสบการณ์การท่องเที่ยวอุทยานฯ</u>			
ไม่เคย/ครั้งแรก	182	45.73	
เคย	216	54.27	
1 – 5 ครั้ง	167	41.96	เฉลี่ย = 5.54 ครั้ง
6 – 10 ครั้ง	30	7.54	มากที่สุด = 50 ครั้ง
มากกว่า 10 ครั้ง	19	4.77	น้อยที่สุด = 1 ครั้ง
<u>การมาท่องเที่ยวเขื่อนรัชชประภา</u>			
ไม่เคย/มาครั้งแรก	195	48.99	
เคย	203	51.01	
1 ครั้ง	57	14.32	เฉลี่ย = 3.63 ครั้ง
2 ครั้ง	76	19.10	มากที่สุด = 50 ครั้ง
3 ครั้ง	22	5.53	น้อยที่สุด = 1 ครั้ง
4 ครั้ง	15	3.77	
5 ครั้ง	11	2.76	
มากกว่า 5 ครั้ง	22	5.53	

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ประเภทของข้อมูล	จำนวน (n=398)	ร้อยละ	หมายเหตุ
<u>จำนวนครั้งที่ท่องเที่ยวในรอบปี</u>			
ไม่เคย	107	26.88	
เคย	291	73.12	เฉลี่ย = 3.41 ครั้ง
1 ครั้ง	46	11.56	มากที่สุด = 50 ครั้ง
2 ครั้ง	78	19.60	น้อยที่สุด = 1 ครั้ง
3 ครั้ง	42	10.55	
4 ครั้ง	31	7.79	
5 ครั้ง	29	7.29	
มากกว่า 5 ครั้ง	65	16.33	
<u>ค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาท่องเที่ยว</u>			
<u>เขื่อนรัชชประภา</u>			
ไม่มีค่าใช้จ่าย	13	3.26	เฉลี่ย = 2,924.25 บาท
น้อยกว่า 1,001 บาท	83	20.85	มากที่สุด = 15,000 บาท
1,001 – 2,000 บาท	80	21.10	น้อยที่สุด = ไม่มีค่าใช้จ่าย
2,001 – 3,000 บาท	77	19.35	
3,001 – 4,000 บาท	72	18.09	
4,001 – 5,000 บาท	53	13.32	
มากกว่า 5,000 บาท	20	5.03	

18. ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม การศึกษาได้ใช้การสอบถามคำถามจำนวน 10 ข้อ มีคำตอบให้เลือกตอบใน 2 ลักษณะ ได้แก่ ถูกต้อง และ ไม่ถูกต้อง ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่ทำการศึกษาส่วนใหญ่มีคะแนนความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในช่วง 5-7 คะแนน ร้อยละ 53.02 รองลงมา มีคะแนนความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในช่วง 8-10 คะแนน ร้อยละ 26.38 น้อยที่สุด มีคะแนนความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในช่วง 1-4 คะแนน ร้อยละ 20.60 มีคะแนนความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมเฉลี่ย เท่ากับ 6.31 คะแนน มีคะแนนมากที่สุด 10 คะแนน และมีคะแนนน้อยที่สุด 1 คะแนน รายละเอียดของระดับคะแนนความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม ปรากฏตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ระดับคะแนนความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม ของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเขาสก บริเวณเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ระดับคะแนน	จำนวน (n=398)	ร้อยละ	หมายเหตุ
1 – 4 คะแนน	82	20.60	เฉลี่ย = 6.31 คะแนน
5 – 7 คะแนน	211	53.02	มากที่สุด = 10 คะแนน
8 – 10 คะแนน	105	26.38	น้อยที่สุด = 1 คะแนน

เมื่อตรวจสอบระดับคะแนนความรู้สิ่งแวดล้อมของนักท่องเที่ยวเป็นรายข้อ ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่ทำการศึกษาตอบคำถามได้คะแนนสูงสุด 3 อันดับแรก ดังนี้

อันดับ 1 ได้แก่ คำถามข้อที่ 4 ข้อความว่า “หาทราย สภาพภูมิประเทศทางธรรมชาติหากถูกทำลายแล้ว ข่อมไม่สามารถสร้างทดแทนให้เหมือนเดิมได้ในระยะเวลาอันสั้น” นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างตอบถูกต้อง ร้อยละ 77.64 ตอบผิดร้อยละ 22.36

อันดับ 2 ได้แก่ คำถามข้อที่ 8 ข้อความว่า “การทิ้งขยะลงทะเลสาบ ไม่มีผลกระทบต่อประภาังหรือสิ่งแวดล้อม เพราะอ่างเก็บน้ำกว้างใหญ่มากและลมจะพัดขยะเข้าฝั่งอยู่แล้ว” นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างตอบถูกต้อง ร้อยละ 72.86 ตอบผิดร้อยละ 27.14

อันดับ 3 ได้แก่ คำถามข้อที่ 9 ข้อความว่า “พื้นที่ป่าริมที่ขึ้นอยู่บริเวณขอบอ่างเก็บน้ำ บดบังทัศนียภาพริมอ่างที่สวยงาม หากจะพัฒนาริมอ่างควรตัดป่าชายเลนออกเสีย” นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างตอบถูกต้อง ร้อยละ 71.36 ตอบผิดร้อยละ 28.64

ส่วนคำถามข้อที่นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างตอบถูกน้อยที่สุด ได้แก่ คำถามข้อที่ 5 ข้อความว่า “การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หมายถึง การรักษาสภาพแวดล้อมของสถานที่แห่งนั้นเอาไว้อย่างดั้งเดิม ไม่สามารถดำเนินการใด ๆ ได้” โดยตอบถูกต้องเพียง ร้อยละ 42.21 ตอบผิดถึง ร้อยละ 57.79 รายละเอียดการตอบคำถามเป็นรายข้อ ปรากฏตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม ของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเขาสก
บริเวณเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ข้อความ	ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม			
	ตอบถูก		ตอบผิด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. สิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งที่อยู่ล้อมรอบตัวเรา และสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นไม่ใช่สิ่งแวดล้อม	267	67.09	131	32.91
2. พฤติกรรมของมนุษย์มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งทางบวกและทางลบ	255	64.07	143	35.93
3. การปลูกบ้านพัก/บังกะโลบริเวณชายหาด ช่วยป้องกันการพังทลายของชายหาดได้ ไม่เป็นการทำลายสภาพทางธรรมชาติ	262	65.83	136	34.17
4. หาดทราย สภาพภูมิประเทศทางธรรมชาติ หากถูกทำลายแล้วซ่อมไม่สามารถสร้างทดแทนให้เหมือนเดิมได้ในระยะเวลาอันสั้น	309	77.64	89	22.36
5. การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หมายถึง การรักษาของสภาพแวดล้อมสถานที่แห่งนั้นเอาไว้ดังเดิม ไม่สามารถดำเนินการใดๆ ได้	168	42.21	230	57.79
6. การก่อกองไฟตั้งแคมป์พักแรมบริเวณริมอ่าง สามารถกระทำได้ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เพราะเป็นสถานที่สาธารณะ และเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวได้ใกล้ชิดกับสถานที่ และบรรยากาศมากที่สุด	226	56.78	172	43.22
7. จำนวนนักท่องเที่ยวที่ไปท่องเที่ยว หากมีจำนวนมากย่อมส่งผลกระทบต่อสถานที่ท่องเที่ยวแห่งนั้นได้	218	54.77	180	45.23
8. การทิ้งขยะลงทะเลสาบ ไม่มีผลกระทบต่อประภาคารหรือสิ่งแวดล้อม เพราะอ่างเก็บน้ำกว้างใหญ่มากและลมจะพัดขยะเข้าฝั่งอยู่แล้ว	290	72.86	108	27.14
9. พื้นที่ป่าที่ขึ้นอยู่บริเวณริมขอบอ่างเก็บน้ำ บดบังทัศนียภาพริมอ่างที่สวยงาม หากจะพัฒนาริมอ่างควรตัดป่าชายเลนออกเสีย	284	71.36	114	28.64
10. การพัฒนาสิ่งแวดล้อม จำเป็นต้องใช้ทรัพยากรธรรมชาติเป็นวัตถุดิบในการก่อสร้างในทุกกรณี	234	58.79	164	41.21
เฉลี่ย		63.14		36.86

19. กิจกรรมนันทนาการของนักท่องเที่ยว ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่ทำการศึกษาส่วนใหญ่มีกิจกรรมนันทนาการบริเวณเขื่อนรัชชประภา 5 อันดับแรก ได้แก่

1. กิจกรรมถ่ายภาพสถานที่ ทักษิณภาพ/ชมวิว ร้อยละ 83.92
2. กิจกรรมเดินป่า ร้อยละ 32.66
3. กิจกรรมคูนก ร้อยละ 32.16
4. กิจกรรมเที่ยวน้ำตก ร้อยละ 17.09
5. กิจกรรมตกปลา ร้อยละ 11.06

20. วัตถุประสงค์ของการเดินทางมาท่องเที่ยว ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่ทำการศึกษาส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ของการเดินทางมาท่องเที่ยว บริเวณเขื่อนรัชชประภา 5 อันดับแรก ได้แก่

1. เพื่อพักผ่อน/พักผ่อน ร้อยละ 66.58
2. เพื่อศึกษาหาความรู้ ร้อยละ 51.51
3. เพื่อท่องเที่ยวทั่วไป ร้อยละ 40.20
4. เพื่อท่องเที่ยวแบบผจญภัย ร้อยละ 12.31
5. เพื่อความบันเทิง ร้อยละ 5.78

รายละเอียดของข้อมูลตามข้อ 18-19 ปรากฏตามตารางที่ 5

ตารางที่ 5 กิจกรรมนันทนาการของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเขาสก บริเวณ
เขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ลักษณะของข้อมูล	จำนวน (n=398)	ร้อยละ	หมายเหตุ
กิจกรรมนันทนาการ			
เล่นน้ำในอ่างเก็บน้ำ	24	6.04	หมายเหตุ มีนักท่องเที่ยว
อาบแดด	8	2.01	จำนวน 180 คน มีกิจกรรม
เล่นเรือใบ	4	1.01	นันทนาการมากกว่า 1 กิจกรรม
พายเรือ/พายเรือแคนู	25	6.28	
ดูนก	128	32.16	
ตกปลา	44	11.06	
เดินป่า	130	32.66	
ถ่ายภาพสถานที่ ที่ศรียภาพ/ชมวิว	334	83.92	
เที่ยวน้ำตก	68	17.09	
ป็นเขา	15	3.77	
ตั้งแคมป์	18	4.52	
ดูปลา	8	2.01	
วัตถุประสงค์ของการเดินทาง			
เพื่อท่องเที่ยวทั่วไป	160	40.20	หมายเหตุ มีนักท่องเที่ยว
เพื่อพักผ่อน/พักผ่อน	265	66.58	จำนวน 206 คน มีวัตถุประสงค์
เพื่อท่องเที่ยวแบบผจญภัย	49	12.31	การเดินทางมากกว่า 1 อย่าง
เพื่อศึกษาหาความรู้	205	51.51	
เพื่อเล่นกีฬา	6	1.51	
เพื่อความบันเทิง	23	5.78	
เพื่อดำน้ำ/เล่นน้ำ	16	4.02	
เพื่อออกหน่วยแพทย์เคลื่อนที่	3	0.75	

ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก
บริเวณเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

การหาระดับพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก บริเวณเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาโดยตั้งคำถามให้นักท่องเที่ยวตอบคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสกฯ ในด้านต่าง ๆ รวม 4 ด้าน รวมจำนวนคำถามทั้งสิ้น 20 ข้อ ได้แก่

1. ด้านบุคลากร มีคำถามทั้งสิ้นจำนวน 5 ข้อ
2. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีคำถามทั้งสิ้นจำนวน 5 ข้อ
3. ด้านอาคารสถานที่ มีคำถามทั้งสิ้นจำนวน 5 ข้อ
4. ด้านสื่อความหมาย มีคำถามทั้งสิ้นจำนวน 5 ข้อ

ซึ่งคำถามทุกข้อเป็นคำถามตามแบบของ Likert's Scale แบ่งการให้คะแนนออกเป็น 5 ระดับ คือ ตอบพึงพอใจมากที่สุด ได้ 5 คะแนน ตอบพึงพอใจมาก ได้ 4 คะแนน ตอบพึงพอใจปานกลาง ได้ 3 คะแนน ตอบพึงพอใจน้อย ได้ 2 คะแนน และตอบไม่พึงพอใจ ได้ 1 คะแนน ทั้งนี้ คะแนนสูงสุดที่มีความเป็นไปได้ คือ 100 คะแนน (ตอบพึงพอใจมากที่สุดทุกข้อ) และคะแนนต่ำสุดที่มีความเป็นไปได้ คือ 20 คะแนน (ตอบไม่พึงพอใจทุกข้อ) จากนั้นจึงทำการหาค่าเฉลี่ยคำตอบความพึงพอใจแต่ละข้อของทุกคนว่ามีค่าเท่าใด ก่อนที่จะนำค่าเฉลี่ยทุกข้อของทุกคนที่ได้ข้างต้นมาหาค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในภาพรวมอีกครั้งหนึ่ง หรือนำค่าเฉลี่ยทุกข้อในแต่ละด้านมาหาค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในแต่ละด้าน ค่าเฉลี่ยที่ได้ทั้งในภาพรวมและรายด้าน เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับค่าตามอันตรภาคชั้นที่ได้คำนวณไว้ จะสามารถบ่งบอกระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก บริเวณเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานีได้ต่อไป และในส่วนของคะแนนรวมความพึงพอใจที่ได้ของนักท่องเที่ยวแต่ละคน สามารถนำไปใช้ในการแบ่งกลุ่มความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว เพื่อทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ต่อไป

จากผลการศึกษาข้างต้น เมื่อแบ่งคะแนนความพึงพอใจที่ได้ออกเป็น 5 ช่วงเท่า ๆ กัน พบว่า นักท่องเที่ยวที่ทำการศึกษาลำดับใหญ่ตอบคำถามได้คะแนนความพึงพอใจอยู่ระหว่าง 69-84 คะแนน ร้อยละ 57.29 รองลงมาได้คะแนนอยู่ระหว่าง 53 - 68 คะแนน ร้อยละ 20.35 และน้อยที่สุด ได้คะแนนอยู่ระหว่าง 20 - 36 คะแนน ร้อยละ 0.25 คะแนนเฉลี่ยที่ได้มีค่าเท่ากับ 75.45 คะแนน ได้คะแนนมากที่สุด 100 คะแนน และได้คะแนนน้อยที่สุด 36 คะแนน ซึ่งรายละเอียดของคะแนนปรากฏตามตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ระดับคะแนนความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก บริเวณเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ระดับคะแนนความพึงพอใจ	จำนวน (n=398)	ร้อยละ	หมายเหตุ
20 - 36 คะแนน	1	0.25	เฉลี่ย = 75.45 คะแนน
37 - 52 คะแนน	16	4.02	มากที่สุด = 100 คะแนน
53 - 68 คะแนน	81	20.35	น้อยที่สุด = 36 คะแนน
69 - 84 คะแนน	228	57.29	
85 - 100 คะแนน	12	18.09	

เมื่อหาค่าเฉลี่ยของคำตอบแต่ละข้อของทุกคน แล้วนำค่าที่ได้ไปเปรียบเทียบกับอันตรภาคชั้นที่กำหนดไว้ พบว่า ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก บริเวณเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีค่าเท่ากับ 3.77 ซึ่งพบว่าอยู่ในระดับสูง หมายความว่า การให้บริการของอุทยานฯ อยู่ในเกณฑ์ดี เป็นที่พอใจแก่นักท่องเที่ยว และเมื่อแยกระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวออกเป็นรายด้าน ปรากฏผลดังนี้ (1) ระดับความพึงพอใจด้านบุคลากร มีค่าเท่ากับ 3.82 (2) ระดับความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีค่าเท่ากับ 3.62 (3) ระดับความพึงพอใจด้านอาคารสถานที่ มีค่าเท่ากับ 4.13 และ (4) ระดับความพึงพอใจด้านสื่อความหมาย มีค่าเท่ากับ 3.52 รายละเอียดของคะแนนเป็นรายข้อ ค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจรายข้อ รายด้าน และค่าเฉลี่ยหรือระดับความพึงพอใจในภาพรวม ปรากฏตามตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเขาสก บริเวณเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ข้อความ	ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว										ค่าเฉลี่ย	S.D.
	พึงพอใจมากที่สุด		พึงพอใจมาก		พึงพอใจปานกลาง		พึงพอใจน้อย		ไม่พึงพอใจ			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ความพึงพอใจด้านบุคลากร											3.82	
1. จำนวนเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติ ที่ปฏิบัติงานรักษาความปลอดภัยมีเพียงพอเหมาะสมดีแล้ว	88	22.11	215	54.02	66	16.58	24	6.03	5	1.26	3.90	0.86
2. บริเวณเขื่อนรัชชประภามีเจ้าหน้าที่คอยให้คำปรึกษา แนะนำแก่นักท่องเที่ยวดีแล้ว	75	18.84	211	53.02	70	17.59	29	7.29	13	3.26	3.77	0.95
3. เจ้าหน้าที่ที่ให้คำแนะนำมีความรู้ ความสามารถ มีมนุษยสัมพันธ์ มีทักษะในการทำงาน	70	17.59	215	54.02	95	23.87	13	3.26	5	1.26	3.83	0.80
4. เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน แต่งกายสุภาพ เหมาะสมดีแล้ว	59	14.83	221	55.53	97	24.37	18	4.52	3	0.75	3.79	0.77
5. เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน พูดยาไพเราะ เหมาะสมดีแล้ว	69	17.34	211	53.02	101	25.37	13	3.26	4	1.01	3.82	0.79

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว										ค่าเฉลี่ย	S.D.
	พึงพอใจมากที่สุด		พึงพอใจมาก		พึงพอใจปานกลาง		พึงพอใจน้อย		ไม่พึงพอใจ			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก											3.62	
1. บ้านพัก/เต็นท์ ที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวมีจำนวนเพียงพอเหมาะสมดีแล้ว	39	9.80	202	50.76	123	30.90	24	6.03	10	2.51	3.59	0.84
2. ห้องสุขา มีความสะอาด เพียงพอ เหมาะสมดีแล้ว	43	10.80	196	49.25	124	31.16	27	6.78	8	2.01	3.60	0.85
3. ถังขยะ/ที่ทิ้งขยะ หาง่าย มีจำนวนเพียงพอ	34	8.54	208	52.26	118	29.65	31	7.79	7	1.76	3.58	0.82
4. สถานที่ตั้งของศูนย์บริการการท่องเที่ยว โดยภาพรวม มีสถานที่ตั้งรูปแบบ มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม	47	11.81	212	53.27	115	28.89	22	5.53	2	0.50	3.70	0.77
5. การบริการเก็บค่าธรรมเนียม มีความรวดเร็ว สะดวก โดยภาพรวมมีความเหมาะสมดีแล้ว	39	9.80	214	53.77	112	28.14	25	6.28	8	2.01	3.63	0.82

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว										ค่าเฉลี่ย	S.D.
	พึงพอใจมากที่สุด		พึงพอใจมาก		พึงพอใจปานกลาง		พึงพอใจน้อย		ไม่พึงพอใจ			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ความพึงพอใจด้านอาคารสถานที่											4.13	
1. เชื้อนรัชชประภา มีริมขอบอ่างที่สะอาดสวยงาม	185	46.48	171	42.97	35	8.79	5	1.26	2	0.50	4.34	0.73
2. เชื้อนรัชชประภา มีทรัพยากรและแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย	160	40.20	189	47.49	42	10.55	5	1.26	2	0.50	4.26	0.73
3. เชื้อนรัชชประภา มีอากาศที่บริสุทธิ์ เป็นที่ประทับใจ	156	39.20	184	46.23	50	12.56	7	1.76	1	0.25	4.22	0.75
4. เชื้อนรัชชประภา มีสภาพป่าที่เป็นธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ดี	123	30.90	197	49.50	62	15.58	15	3.77	1	0.25	4.07	0.80
5. เชื้อนรัชชประภา ไม่มีเสียงดังรบกวน เจียบสงบดี	96	24.12	164	41.21	96	24.12	28	7.04	14	3.51	3.75	1.01
ความพึงพอใจด้านสื่อความหมาย											3.52	
1. ป้ายให้คำแนะนำ ให้ความรู้ มีจำนวนเพียงพอเหมาะสมดีแล้ว	45	11.31	184	46.23	114	28.64	44	11.06	11	2.76	3.52	0.93

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อความ	ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว										ค่าเฉลี่ย	S.D.
	พึงพอใจมากที่สุด		พึงพอใจมาก		พึงพอใจปานกลาง		พึงพอใจน้อย		ไม่พึงพอใจ			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ความพึงพอใจด้านสื่อความหมาย (ต่อ)												
2. ป้ายคำเตือน ห้าม มีจำนวนเพียงพอ เหมาะสมดีแล้ว	36	9.05	184	46.23	118	29.65	50	12.56	10	2.51	3.47	0.91
3. บริเวณเขื่อนรัชชประภา มีป้ายแสดงแผนที่ สามารถอำนวยความสะดวก และให้บริการเหมาะสมดีแล้ว	52	13.07	178	44.72	113	28.39	49	12.31	6	1.51	3.56	0.92
4. สถานที่ตั้งของอุปกรณ์สื่อความหมายเหมาะสม ไม่บดบังทัศนียภาพ	50	12.56	177	44.47	120	30.15	45	11.31	6	1.51	3.55	0.90
5. การจัดทำอุปกรณ์สื่อความหมายต่าง ๆ ก่อสร้างโดย วิศวศุกรรมชาติ มีลักษณะประหยัดไม่สิ้นเปลืองงบประมาณ	42	10.55	173	43.47	129	32.41	46	11.56	8	2.01	3.49	0.90
เฉลี่ย		18.95		49.07		23.87		6.53		1.58	3.77	-

**การทดสอบเพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ระหว่างกลุ่มนักท่องเที่ยว
ที่มีสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม ลักษณะและรูปแบบของการท่องเที่ยวแตกต่างกัน**

การทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก บริเวณเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวแปรอิสระแต่ละตัวออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ โดยอาศัยลักษณะสภาพทางเศรษฐกิจ สังคมที่แตกต่างกัน หรือใช้ค่าเฉลี่ยเป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม ดังปรากฏตามรายละเอียดการแบ่งกลุ่มตัวแปรอิสระในแต่ละสมมติฐานตามลำดับ จากนั้นจึงนำมาหาความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก บริเวณเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งนักท่องเที่ยวแต่ละคนจะมีคะแนนความพึงพอใจของตนเองอยู่แล้ว ซึ่งหากตัวแปรอิสระแบ่งกลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม การทดสอบสมมติฐานใช้สถิติ t-test ส่วนกลุ่มตัวแปรอิสระที่แบ่งกลุ่มออกเป็น 3 กลุ่มขึ้นไป การทดสอบสมมติฐานใช้สถิติ F-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 หรือหมายถึงที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป จากการทดสอบสมมติฐานที่ได้กำหนดไว้ ผลการศึกษาปรากฏดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 1 นักท่องเที่ยวที่มีเพศแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกัน

การวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่าง ระหว่างกลุ่มที่เป็นเพศชายกับกลุ่มที่เป็นเพศหญิง จากกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มเลือกไว้ปรากฏว่า นักท่องเที่ยวที่เป็นเพศชาย มีจำนวน 223 คน และนักท่องเที่ยวที่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 175 คน ผลการศึกษาพบว่า คะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่เป็นเพศชายและเพศหญิงมีค่าใกล้เคียงกัน ซึ่งมีค่าเท่ากับ 75.07 และ 75.94 ตามลำดับ และเมื่อนำคะแนนเฉลี่ยมาทดสอบหาความแตกต่างระหว่างนักท่องเที่ยวกลุ่มที่เป็นเพศชายกับกลุ่มที่เป็นเพศหญิง โดยใช้สถิติ t-test กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติ เท่ากับ 0.05 ($\alpha = 0.05$) ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า โอกาสแห่งความเป็นไปได้ (probability) หรือค่า p ของค่าสถิติ t-test ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ -0.457 แสดงว่า นักท่องเที่ยวที่มีเพศแตกต่างกัน มีผลต่อความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = -0.740, p = 0.457$) หมายความว่า นักท่องเที่ยวที่มีเพศแตกต่างกัน ไม่มีผลต่อความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่แตกต่างกันแต่อย่างใด สาเหตุอาจเกิดจากนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวเป็นกลุ่มใหญ่ มีทั้งเพศชาย

และหญิงเดินทางร่วมกัน การแสดงออกถึงความพึงพอใจจึงเป็นไปในลักษณะดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของลำพอง (2535) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพ บริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 8

ตารางที่ 8 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระหว่างกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีเพศแตกต่างกัน

เพศ	N	Mean	Std. Deviation	t	df	p
ชาย	223	75.07	11.96	-0.740	396	0.457
หญิง	175	75.94	11.23			

สมมติฐานที่ 2 นักท่องเที่ยวที่มีอายุแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกัน

การวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่าง ระหว่างกลุ่มที่มีอายุน้อยกับกลุ่มที่มีอายุมาก โดยอาศัยค่าเฉลี่ยของอายุนักท่องเที่ยวที่มีค่าเท่ากับ 36.44 ปี เป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม จากกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มเลือกไว้ปรากฏว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุน้อย (มีอายุ 16-36 ปี) มีจำนวน 208 คน และนักท่องเที่ยวที่มีอายุมาก (มีอายุ 37-68 ปี) มีจำนวน 190 คน ผลการศึกษาพบว่า คะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีอายุน้อยมีค่าน้อยกว่าคะแนนเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวที่มีอายุมาก ซึ่งมีค่าเท่ากับ 74.62 และ 76.36 ตามลำดับ และเมื่อนำคะแนนเฉลี่ยมาทดสอบหาความแตกต่างระหว่างนักท่องเที่ยวกลุ่มที่มีอายุน้อยกับกลุ่มที่มีอายุมาก โดยใช้สถิติ t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า ค่า p ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 0.136 แสดงว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุแตกต่างกัน มีผลต่อความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = -1.495, p = 0.136$) หมายความว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุแตกต่างกัน ไม่มีผลต่อความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่แตกต่างกันแต่อย่างใด สาเหตุอาจเกิดจากนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่มีอายุน้อย และมีอายุที่มีความแตกต่างกันไม่มาก การแสดงออกถึงความพึงพอใจจึงเป็นไปในลักษณะดังกล่าว รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 9

ตารางที่ 9 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติ
เขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระหว่างกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีอายุแตกต่างกัน

อายุ	N	Mean	Std. Deviation	t	df	p
น้อย (อายุ 16-36 ปี)	208	74.62	11.51	-1.495	396	0.136
มาก (อายุ 37-68 ปี)	190	76.36	11.74			

สมมติฐานที่ 3 นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกัน

การวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่าง ระหว่างกลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่าง ๆ ได้แก่ (1) ไม่ได้เรียนหนังสือ (2) ประถมศึกษาตอนต้น (3) ประถมศึกษาตอนปลาย (4) มัธยมศึกษาตอนต้น (5) มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. (6) อนุปริญญา/ปวส./เทียบเท่า (7) ปริญญาตรี และ (8) ปริญญาโทหรือสูงกว่า จากกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มเลือกไว้ปรากฏว่า นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาลำดับที่ 1 ถึง 8 ข้างต้น มีจำนวน 16, 28, 29, 36, 46, 47, 175 และ 21 คน ตามลำดับ ผลการศึกษาพบว่า คะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาลำดับที่ 1 ถึง 8 ข้างต้น มีค่าเท่ากับ 71.50, 68.18, 77.10, 78.25, 75.15, 76.30, 76.12 และ 74.29 ตามลำดับ และเมื่อนำคะแนนเฉลี่ยมาทดสอบหาความแตกต่างระหว่างนักท่องเที่ยวกลุ่มที่มีระดับการศึกษาลำดับที่ 1 ถึง 8 ข้างต้น โดยใช้สถิติ F-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า ค่า p ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 0.020 แสดงว่า นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีผลต่อความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 2.420, p = 0.020$) หมายความว่า นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีผลต่อความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของเสาวนิต (2533) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดหัวหิน จากการตรวจสอบค่าเฉลี่ยของคะแนนความพึงพอใจ พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีความพึงพอใจสูงสุด ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีค่าเฉลี่ยของคะแนน เท่ากับ 78.25 คะแนน รองลงมา คือ นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลาย มีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 77.10 คะแนน ส่วนนักท่องเที่ยวที่มีความพึงพอใจต่ำที่สุด ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น มีค่าเฉลี่ยของคะแนน เท่ากับ 68.18 คะแนน และจากคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจโดยรวมพอสรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาสูงมีความ

พึงพอใจการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก บริเวณเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี มากกว่านักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาต่ำ ซึ่งสาเหตุอาจเกิดจากนักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาสูง เป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจ ในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการให้บริการ การทำความเข้าใจสื่อความหมายต่าง ๆ ได้ดีกว่านักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาต่ำ ความพึงพอใจต่อการให้บริการฯ จึงมีมากกว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาดังกล่าว รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 10

ตารางที่ 10 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระหว่างกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน

ระดับการศึกษา	N	Mean	Std. Deviation	F	df	p
ไม่ได้เรียนหนังสือ	16	71.50	9.49	2.420	7	0.020
ประถมศึกษาตอนต้น	28	68.18	16.80			
ประถมศึกษาตอนปลาย	29	77.10	12.87			
มัธยมศึกษาตอนต้น	36	78.25	10.73			
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	46	75.15	11.92			
อนุปริญญา/ปวส./เทียบเท่า	47	76.30	10.42			
ปริญญาตรี	175	76.12	10.71			
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	21	74.29	11.31			

สมมติฐานที่ 4 นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกัน

การวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่าง ระหว่างกลุ่มที่มีอาชีพต่าง ๆ ได้แก่ (1) เกษตรกรรม (2) ลูกจ้างบริษัท/องค์กรเอกชน (3) ประมง (4) ค้าขาย (5) รับจ้าง (6) รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/องค์กรท้องถิ่น (7) นักเรียน/นิสิต/นักศึกษา (8) ประกอบธุรกิจส่วนตัว และ (9) มักคุเทศก์ จากกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มเลือกไว้ปรากฏว่า นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพต่าง ๆ ลำดับที่ 1 ถึง 9 ข้างต้น มีจำนวน 34, 70, 2, 98, 27, 112, 47, 5 และ 3 คน ตามลำดับ ผลการศึกษาพบว่า คะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพลำดับที่ 1 ถึง 9 ข้างต้น มีค่าเท่ากับ 72.65, 76.70, 78.00, 73.89, 74.26, 77.69, 74.30, 75.60 และ 72.67 ตามลำดับ ซึ่งมีค่าที่ใกล้เคียงกัน และเมื่อนำคะแนนเฉลี่ยมาทดสอบหาความแตกต่างระหว่างนักท่องเที่ยวกลุ่มที่มีอาชีพลำดับที่ 1 ถึง 8

ข้างต้น โดยใช้สถิติ F-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า ค่า p ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 0.287 แสดงว่า นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีผลต่อความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 1.218, p = 0.287$) หมายความว่า นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพแตกต่างกัน ไม่มีผลต่อความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่แตกต่างกันแต่อย่างใด สาเหตุอาจเกิดจากนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวเป็นกลุ่มใหญ่ ทำให้ผู้ที่มีอาชีพต่าง ๆ เดินทางมาปะปนกัน รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 11

ตารางที่ 11 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระหว่างกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพแตกต่างกัน

อาชีพ	N	Mean	Std. Deviation	F	df	p
เกษตรกร	34	72.65	11.82	1.218	8	0.287
ลูกจ้างบริษัท/องค์กรเอกชน	70	76.70	10.24			
ประมง	2	78.00	7.07			
ค้าขาย	98	73.89	12.59			
รับจ้าง	27	74.26	13.48			
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/องค์กรท้องถิ่น	112	77.69	11.90			
นักเรียน/นิสิต/นักศึกษา	47	74.30	8.85			
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	5	75.60	15.24			
มักอุเทศก์	3	72.67	10.02			

สมมติฐานที่ 5 นักท่องเที่ยวที่มีรายได้แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกัน

การวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่าง ระหว่างกลุ่มที่มีรายได้ต่าง ๆ ได้แก่ (1) มีรายได้น้อยกว่า 100,000 บาท (2) มีรายได้ 100,000 – 200,000 บาท (3) มีรายได้ 200,001 – 300,000 บาท (4) มีรายได้ 300,001 – 400,000 บาท (5) มีรายได้ 400,001 – 500,000 บาท และ (6) มีรายได้มากกว่า 500,000 บาท จากกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มเลือกไว้ปรากฏว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่าง ๆ ลำดับที่ 1 ถึง 6 ข้างต้น มีจำนวน 54, 155, 63, 42, 25 และ 59 คน

ตามลำดับ ผลการศึกษาพบว่า คะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีรายได้ลำดับที่ 1 ถึง 6 ข้างต้น มีค่าเท่ากับ 71.51, 78.87, 74.67, 77.17, 81.36 และ 75.07 ตามลำดับ และเมื่อนำคะแนนเฉลี่ยมาทดสอบหาความแตกต่างระหว่างนักท่องเที่ยวกลุ่มที่มีรายได้ต่าง ๆ โดยใช้สถิติ F-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า ค่า p ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 0.014 แสดงว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้แตกต่างกัน มีผลต่อความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 2.882, p = 0.014$) โดยนักท่องเที่ยวที่มีรายได้ 400,001 – 500,000 บาท มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความพึงพอใจสูงสุด ซึ่งโดยส่วนใหญ่จะเห็นได้ว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้มากจะมีค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้น้อย ซึ่งสาเหตุอาจเกิดจากนักท่องเที่ยวที่มีรายได้มาก เป็นผู้ที่สามารถใช้เงินในการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกได้มากกว่าผู้ที่มีรายได้น้อย จึงมีความรู้สึกที่มีความสุขสบายกว่า ความพึงพอใจต่อการให้บริการฯ จึงมีมากกว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่ำกว่าดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของลำพอง (2535) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพ บริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 12

ตารางที่ 12 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระหว่างกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีรายได้แตกต่างกัน

รายได้	N	Mean	Std. Deviation	F	df	p
น้อยกว่า 100,000 บาท	54	71.52	13.24	2.882	5	0.014
100,000 – 200,000 บาท	155	75.87	11.31			
200,001 – 300,000 บาท	63	74.67	10.32			
300,001 – 400,000 บาท	42	77.17	11.02			
400,001 – 500,000 บาท	25	81.36	12.34			
มากกว่า 500,000 บาท	59	75.07	11.64			

สมมติฐานที่ 6 นักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกัน

การวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่าง ระหว่างกลุ่มที่มีภูมิลำเนาต่าง ๆ ได้แก่ (1) ภาคกลาง/ภาคตะวันออก (2) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (3) ภาคเหนือ

และ (4) ภาคใต้ จากกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มเลือกไว้ปรากฏว่า นักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาต่าง ๆ ลำดับที่ 1 ถึง 4 ข้างต้น มีจำนวน 112, 7, 14 และ 265 คน ตามลำดับ ผลการศึกษาพบว่า คะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพลำดับที่ 1 ถึง 4 ข้างต้น มีค่าเท่ากับ 74.43, 70.57, 79.86 และ 75.78 ตามลำดับ และเมื่อนำคะแนนเฉลี่ยมาทดสอบหาความแตกต่างระหว่างนักท่องเที่ยวกลุ่มที่มีภูมิลำเนาต่าง ๆ ลำดับที่ 1 ถึง 4 ข้างต้น โดยใช้สถิติ F-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า ค่า p ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 0.230 แสดงว่า นักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกัน มีผลต่อความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 1.443$, $p = 0.230$) หมายความว่า นักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกัน ไม่มีผลต่อความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่แตกต่างกันแต่อย่างใด รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 13

ตารางที่ 13 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระหว่างกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกัน

ภูมิลำเนา	N	Mean	Std. Deviation	F	df	p
ภาคกลาง/ภาคตะวันออก	112	74.43	10.15	1.443	3	0.230
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	7	70.57	8.89			
ภาคเหนือ	14	79.86	10.88			
ภาคใต้	265	75.78	12.27			

สมมติฐานที่ 7 นักท่องเที่ยวที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวในกลุ่มแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกัน

การวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่าง ระหว่างกลุ่มที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวในกลุ่มน้อยกับกลุ่มที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวในกลุ่มมาก โดยอาศัยค่าเฉลี่ยของจำนวนนักท่องเที่ยวในกลุ่มที่มีค่าเท่ากับ 19.66 คนเป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม จากกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มเลือกไว้ปรากฏว่า นักท่องเที่ยวที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวในกลุ่มน้อย (มีจำนวน 1-19 คน) มีจำนวน 216 คน และนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวในกลุ่มมาก (มีจำนวน 20-150 คน) มีจำนวน 182 คน ผลการศึกษาพบว่า คะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวในกลุ่มมากมีค่ามากกว่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวในกลุ่มน้อย

ซึ่งมีค่าเท่ากับ 77.68 และ 73.57 ตามลำดับ และเมื่อนำคะแนนเฉลี่ยมาทดสอบหาความแตกต่างระหว่างนักท่องเที่ยวกลุ่มที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวในกลุ่มน้อย กับกลุ่มที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวในกลุ่มมาก โดยใช้สถิติ t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า ค่า p ที่คำนวณได้มีค่า < 0.001 (0.000418) แสดงว่า นักท่องเที่ยวที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวในกลุ่มแตกต่างกัน มีผลต่อความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = -3.559$, $p < 0.001$) ซึ่งสาเหตุอาจเกิดจากนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวในกลุ่มมาก เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ได้อย่างหลากหลายต่อการให้บริการของอุทยานฯ ได้มากกว่ากลุ่มที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวในกลุ่มน้อย จึงเกิดความคิดเห็นที่มีความละเอียดรอบคอบกว่า รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 14

ตารางที่ 14 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระหว่างกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวในกลุ่มแตกต่างกัน

จำนวนนักท่องเที่ยวในกลุ่ม	N	Mean	Std. Deviation	t	df	p
น้อย	216	73.57	12.14	-3.559	396	< 0.001
มาก	182	77.68	10.62			

สมมติฐานที่ 8 นักท่องเที่ยวที่มีประเภทกลุ่มนักท่องเที่ยวแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกัน

การวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่าง ระหว่างกลุ่มที่มีประเภทกลุ่มนักท่องเที่ยวต่าง ๆ ได้แก่ (1) เดินทางมาคนเดียว (2) เดินทางมากับคนรัก (3) กลุ่มครอบครัว (4) เดินทางมากับบริษัททัวร์ (5) กลุ่มเพื่อน (6) เดินทางมาราชการ และ (7) เดินทางมาเข้าค่ายนักเรียน/นักศึกษา จากกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มเลือกไว้ปรากฏว่า นักท่องเที่ยวที่มีประเภทกลุ่มนักท่องเที่ยวลำดับที่ 1 ถึง 7 ข้างต้น มีจำนวน 21, 8, 55, 103, 132, 64 และ 15 คน ตามลำดับ ผลการศึกษาพบว่า คะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีประเภทกลุ่มนักท่องเที่ยวลำดับที่ 1 ถึง 7 ข้างต้น มีค่าเท่ากับ 70.24, 72.00, 68.04, 77.00, 75.45, 78.95 และ 86.20 ตามลำดับ และเมื่อนำคะแนนเฉลี่ยมาทดสอบหาความแตกต่างระหว่างนักท่องเที่ยวที่มีประเภทกลุ่มนักท่องเที่ยวลำดับที่ 1 ถึง 7 ข้างต้น โดยใช้สถิติ F-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า ค่า p ที่คำนวณได้มีค่า < 0.001

(0.0000000042) แสดงว่า นักท่องเที่ยวที่มีประเภทกลุ่มนักท่องเที่ยวแตกต่างกัน มีผลต่อความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 8.890, p < 0.001$) หมายความว่า นักท่องเที่ยวที่มีประเภทกลุ่มนักท่องเที่ยวแตกต่างกัน มีผลต่อความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของลำพอง (2535) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย ต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพ บริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี

จากการตรวจสอบค่าเฉลี่ยของคะแนนความพึงพอใจ พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีความพึงพอใจสูงสุด ได้แก่ ประเภทกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเข้าค่ายนักเรียน/นักศึกษา มีค่าเฉลี่ยของคะแนน เท่ากับ 86.20 คะแนน รองลงมาคือ ประเภทกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาราชการ มีค่าเฉลี่ยของคะแนน เท่ากับ 78.95 คะแนน ส่วนนักท่องเที่ยวที่มีความพึงพอใจต่ำที่สุด ได้แก่ ประเภทกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มครอบครัว มีค่าเฉลี่ยของคะแนน เท่ากับ 68.04 คะแนน และจากคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจโดยรวมพอสรุปได้ว่า ประเภทกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเข้าค่ายนักเรียน/นักศึกษา และกลุ่มที่เดินทางมาราชการ มีความพึงพอใจการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก บริเวณเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี มากกว่าประเภทกลุ่มนักท่องเที่ยวประเภทอื่น ๆ ซึ่งสาเหตุอาจเกิดจากนักท่องเที่ยวกลุ่มดังกล่าว เป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจ ในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการให้บริการ มีการเดินทางมาในลักษณะของหมู่คณะเดียวกัน และสามารถทำความเข้าใจสื่อความหมายต่าง ๆ ได้ดีกว่านักท่องเที่ยวประเภทกลุ่มอื่น ๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นประชาชนทั่วไปที่รวมตัวกันมาท่องเที่ยวเป็นคณะ หรือต่างซื้อบัตรนำเที่ยวมาท่องเที่ยว มิได้มาจากสถานที่แห่งเดียวกัน ความพึงพอใจต่อการให้บริการฯ จึงมีออกมาในลักษณะดังกล่าว รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 15

ตารางที่ 15 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระหว่างกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีประเภทกลุ่มนักท่องเที่ยวแตกต่างกัน

ประเภทกลุ่มนักท่องเที่ยว	N	Mean	Std. Deviation	F	df	p
เดินทางมาคนเดียว	21	70.24	15.14	8.890	6	<0.001
เดินทางมากับคนรัก	8	72.00	15.25			
กลุ่มครอบครัว	55	68.04	13.01			
เดินทางมากับบริษัททัวร์	103	77.00	10.32			
กลุ่มเพื่อน	132	75.45	9.28			
เดินทางมาราชการ	64	78.95	11.56			
เดินทางมาเข้าค่ายนักเรียน/นักศึกษา	15	86.20	9.98			

สมมติฐานที่ 9 นักท่องเที่ยวที่มีจำนวนวันในการท่องเที่ยวแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกัน

การวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่าง ระหว่างกลุ่มที่มีจำนวนวันในการท่องเที่ยวต่าง ๆ ได้แก่ (1) ไม่พักค้าง (มาเช้าเย็นกลับ) (2) พักค้าง 1 วัน และ (3) พักค้าง 2 วันขึ้นไป จากกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มเลือกไว้ปรากฏว่า นักท่องเที่ยวที่มีจำนวนวันในการท่องเที่ยวลำดับที่ 1 ถึง 3 ข้างต้น มีจำนวน 179, 131 และ 88 คน ตามลำดับ ผลการศึกษาพบว่า คะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนวันในการท่องเที่ยวลำดับที่ 1 ถึง 3 ข้างต้นมีค่าเท่ากับ 74.46, 74.63 และ 78.68 ตามลำดับ และเมื่อนำคะแนนเฉลี่ยมาทดสอบหาความแตกต่างระหว่างนักท่องเที่ยวกลุ่มที่มีจำนวนวันในการท่องเที่ยวลำดับที่ 1 ถึง 3 ข้างต้น โดยใช้สถิติ F-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า ค่า p ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 0.012 แสดงว่า นักท่องเที่ยวที่มีจำนวนวันในการท่องเที่ยวแตกต่างกัน มีผลต่อความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 4.434, p = 0.012$) โดยนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนวันในการท่องเที่ยว 1 วัน มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความพึงพอใจสูงสุด ซึ่งสาเหตุอาจเกิดจาก นักท่องเที่ยวที่มีจำนวนวันในการท่องเที่ยวมาก อาจได้รับการบริการหรือได้ทราบข้อมูลของสถานที่ที่แท้จริงได้มากกว่ากลุ่มของนักท่องเที่ยวที่มาเช้าเย็นกลับ หรือพักค้างเพียง 1 วัน ความพึงพอใจต่อการให้บริการฯ จึงมีมากกว่าดังกล่าว รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 16

ตารางที่ 16 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระหว่างกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนวันในการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

จำนวนวันในการท่องเที่ยว	N	Mean	Std. Deviation	F	df	p
ไม่พักค้าง (มาเช้าเย็นกลับ)	179	74.46	12.42	4.434	2	0.012
พักค้าง 1 วัน	131	74.63	10.44			
พักค้าง 2 วันขึ้นไป	88	78.68	11.22			

สมมติฐานที่ 10 นักท่องเที่ยวที่มีประสบการณ์การท่องเที่ยวแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกัน

การวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่าง ระหว่างกลุ่มที่ไม่มีประสบการณ์การท่องเที่ยวกับกลุ่มที่มีประสบการณ์การท่องเที่ยว จากกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มเลือกไว้ปรากฏว่า นักท่องเที่ยวที่ไม่มีประสบการณ์การท่องเที่ยว มีจำนวน 182 คน และนักท่องเที่ยวที่มีประสบการณ์การท่องเที่ยว มีจำนวน 216 คน ผลการศึกษาพบว่า คะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่ไม่มีประสบการณ์การท่องเที่ยวและมีประสบการณ์การท่องเที่ยวมีค่าใกล้เคียงกัน ซึ่งมีค่าเท่ากับ 75.22 และ 75.65 ตามลำดับ และเมื่อนำคะแนนเฉลี่ยมาทดสอบหาความแตกต่างระหว่างนักท่องเที่ยวกลุ่มที่ไม่มีประสบการณ์การท่องเที่ยวกับกลุ่มที่มีประสบการณ์การท่องเที่ยว โดยใช้สถิติ t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า ค่า p ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 0.715 แสดงว่า นักท่องเที่ยวที่มีประสบการณ์การท่องเที่ยวแตกต่างกัน มีผลต่อความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = -0.365, p = 0.715$) หมายความว่า นักท่องเที่ยวที่มีประสบการณ์การท่องเที่ยวแตกต่างกัน ไม่มีผลต่อความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่แตกต่างกันแต่อย่างใด สาเหตุอาจเกิดจากนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่เดินทางมาท่องเที่ยวเป็นกลุ่มที่มีอายุน้อย แต่ละคนจึงอาจมีประสบการณ์ที่ใกล้เคียงกัน อีกทั้งการเดินทางของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาในลักษณะกลุ่มใหญ่ จึงอาจมีการปรึกษาหารือเกี่ยวกับการให้บริการของอุทยานฯ ได้ รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 17

ตารางที่ 17 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระหว่างกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีประสบการณ์การท่องเที่ยวแตกต่างกัน

ประสบการณ์การท่องเที่ยว	N	Mean	Std. Deviation	t	df	p
ไม่มีประสบการณ์	182	75.22	11.26	-0.365	396	0.715
มีประสบการณ์	216	75.65	11.97			

สมมติฐานที่ 11 นักท่องเที่ยวที่มีความถี่ในการท่องเที่ยวแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกัน

การวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่าง ระหว่างกลุ่มที่มีความถี่ในการท่องเที่ยวน้อยกับกลุ่มที่มีความถี่ในการท่องเที่ยวมาก โดยอาศัยค่าเฉลี่ยของความถี่ในการท่องเที่ยวที่มีค่าเท่ากับ 3.41 ครั้ง เป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม จากกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มเลือกไว้ปรากฏว่า นักท่องเที่ยวที่มีความถี่ในการท่องเที่ยวน้อย (มีความถี่ 1-3 ครั้ง) มีจำนวน 349 คน และนักท่องเที่ยวที่มีความถี่ในการท่องเที่ยวมาก (มีความถี่ 4-50 ครั้ง) มีจำนวน 49 คน ผลการศึกษาพบว่า คะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีความถี่ในการท่องเที่ยวน้อยมีค่ามากกว่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีความถี่ในการท่องเที่ยวมาก ซึ่งมีค่าเท่ากับ 75.85 และ 72.59 ตามลำดับ และเมื่อนำคะแนนเฉลี่ยมาทดสอบหาความแตกต่างระหว่างนักท่องเที่ยวกลุ่มที่มีความถี่ในการท่องเที่ยวน้อยกับกลุ่มที่มีความถี่ในการท่องเที่ยวมาก โดยใช้สถิติ t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า ค่า p ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 0.066 แสดงว่า นักท่องเที่ยวที่มีความถี่ในการท่องเที่ยวแตกต่างกัน มีผลต่อความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 1.843, p = 0.066$) หมายความว่า นักท่องเที่ยวที่มีความถี่ในการท่องเที่ยวแตกต่างกัน ไม่มีผลต่อความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่แตกต่างกันแต่อย่างใด สาเหตุอาจเกิดจากนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่เดินทางมาท่องเที่ยวเป็นกลุ่มที่มีอายุน้อย แต่ละคนจึงอาจมีประสบการณ์ที่ใกล้เคียงกัน อีกทั้งการเดินทางของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาในลักษณะกลุ่มใหญ่ จึงอาจมีการปรึกษาหารือเกี่ยวกับการให้บริการของอุทยานฯ ได้ ดังนั้น ความถี่ในการท่องเที่ยวจึงไม่มีผลต่อความพึงพอใจดังกล่าว รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 18

ตารางที่ 18 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระหว่างกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีความถี่ในการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

ความถี่ในการท่องเที่ยว	N	Mean	Std. Deviation	t	df	p
น้อย	349	75.85	11.31	1.843	396	0.066
มาก	49	72.59	13.54			

สมมติฐานที่ 12 นักท่องเที่ยวที่มีความรู้ความเข้าใจด้านสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกัน

การวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่าง ระหว่างกลุ่มที่มีความรู้ความเข้าใจด้านสิ่งแวดล้อมน้อยกับกลุ่มที่มีความรู้ความเข้าใจด้านสิ่งแวดล้อมมาก โดยอาศัยค่าเฉลี่ยของความรู้ความเข้าใจด้านสิ่งแวดล้อม ที่มีค่าเท่ากับ 6.31 ครั้ง เป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม จากกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มเลือกไว้ปรากฏว่า นักท่องเที่ยวที่มีความรู้ความเข้าใจด้านสิ่งแวดล้อมน้อย (ได้คะแนน 1-6 คะแนน) มีจำนวน 197 คน และนักท่องเที่ยวที่มีความรู้ความเข้าใจด้านสิ่งแวดล้อมมาก (ได้คะแนน 7-10 คะแนน) มีจำนวน 201 คน ผลการศึกษาพบว่า คะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีความรู้ความเข้าใจด้านสิ่งแวดล้อมมากมีค่ามากกว่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีความรู้ความเข้าใจด้านสิ่งแวดล้อมน้อย ซึ่งมีค่าเท่ากับ 76.06 และ 74.83 ตามลำดับ และเมื่อนำคะแนนเฉลี่ยมาทดสอบหาความแตกต่างระหว่างนักท่องเที่ยวกลุ่มที่มีความรู้ความเข้าใจด้านสิ่งแวดล้อมน้อยกับกลุ่มที่มีความรู้ความเข้าใจด้านสิ่งแวดล้อมมาก โดยใช้สถิติ t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า ค่า p ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 0.293 แสดงว่า นักท่องเที่ยวที่มีความรู้ความเข้าใจด้านสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน มีผลต่อความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = -1.052, p = 0.293$) หมายความว่า นักท่องเที่ยวที่มีความรู้ความเข้าใจด้านสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน ไม่มีผลต่อความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่แตกต่างกันแต่อย่างใด สาเหตุอาจเกิดจากนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่เดินทางมาท่องเที่ยวเป็นกลุ่มที่มีอายุน้อย แต่ละคนจึงอาจมีความรู้ความเข้าใจด้านสิ่งแวดล้อมที่ใกล้เคียงกัน ประกอบกับการเดินทางของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาในลักษณะกลุ่มใหญ่ จึงอาจมีการปรึกษาหารือเกี่ยวกับการให้บริการของอุทยานฯ ได้ รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 19

ตารางที่ 19 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระหว่างกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน

ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม	N	Mean	Std. Deviation	t	df	p
น้อย	197.00	74.83	11.99	-1.052	396	0.293
มาก	201.00	76.06	11.28			

สมมติฐานที่ 13 นักท่องเที่ยวที่มีจำนวนกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกัน

การวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่าง ระหว่างกลุ่มที่มีจำนวนกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ ได้แก่ (1) มีจำนวนกิจกรรม 1 กิจกรรม (2) มีจำนวนกิจกรรม 2 กิจกรรม และ (3) มีจำนวนกิจกรรมมากกว่า 2 กิจกรรม (มีจำนวนกิจกรรม 3-12 กิจกรรม) จากกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มเลือกไว้ปรากฏว่า นักท่องเที่ยวที่มีจำนวนกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ ลำดับที่ 1 ถึง 3 ข้างต้น มีจำนวน 218, 62 และ 118 คน ตามลำดับ ผลการศึกษาพบว่า คะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ ลำดับที่ 1 ถึง 3 ข้างต้น มีค่าใกล้เคียงกัน ซึ่งมีค่าเท่ากับ 75.77, 75.44 และ 74.87 ตามลำดับ และเมื่อนำคะแนนเฉลี่ยมาทดสอบหาความแตกต่างระหว่างนักท่องเที่ยวกลุ่มที่มีจำนวนกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ ลำดับที่ 1 ถึง 3 ข้างต้น โดยใช้สถิติ F-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า ค่า p ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 0.797 แสดงว่า นักท่องเที่ยวที่มีจำนวนกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน มีผลต่อความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 0.227, p = 0.797$) หมายความว่า นักท่องเที่ยวที่มีจำนวนกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน ไม่มีผลต่อความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่แตกต่างกันแต่อย่างใด สาเหตุอาจเกิดจากนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่เดินทางมาท่องเที่ยวเดินทางมาในลักษณะกลุ่มใหญ่ และเป็นกลุ่มที่มีอายุน้อย จึงอาจมีการปรึกษาหารือเกี่ยวกับการให้บริการของอุทยานฯ ได้ จำนวนกิจกรรมนันทนาการจึงไม่มีผลต่อความพึงพอใจดังกล่าว รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 20

ตารางที่ 20 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระหว่างกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน

จำนวนกิจกรรมนันทนาการ	N	Mean	Std. Deviation	F	df	p
1 กิจกรรม	218	75.77	11.89	0.227	2	0.797
2 กิจกรรม	62	75.44	11.44			
3-12 กิจกรรม	118	74.87	11.35			

ตารางที่ 21 สรุปผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก บริเวณเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระหว่างกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม ลักษณะและรูปแบบของการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

ตัวแปรอิสระ	t-test	F-test	p
1. เพศ	-0.740		0.457
2. อายุ	-1.490		0.136
3. ระดับการศึกษา		2.420	0.020
4. อาชีพ		1.218	0.287
5. รายได้		2.882	0.014
6. ภูมิลำเนา		1.443	0.230
7. จำนวนนักท่องเที่ยวในกลุ่ม	-3.559		< 0.001
8. ประเภทกลุ่มนักท่องเที่ยว		8.890	< 0.001
9. จำนวนวันในการท่องเที่ยว		4.434	0.012
10. ประสบการณ์การท่องเที่ยว	-0.365		0.715
11. ความถี่ในการท่องเที่ยว	1.843		0.066
12. ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม	-1.052		0.293
13. จำนวนกิจกรรมนันทนาการ		0.227	0.797

ข้อเสนอแนะ และความต้องการของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก บริเวณเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

จากการสอบถามนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่าง โดยการเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้แสดงข้อเสนอแนะ และความต้องการอย่างอิสระ ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่ทำการศึกษาคำถามในส่วนนี้ จำนวน 212 ราย คิดเป็นร้อยละ 53.27 ที่เหลือไม่ตอบคำถามในส่วนนี้ จำนวน 186 ราย คิดเป็นร้อยละ 46.73 และจากการรวบรวมข้อเสนอแนะและความต้องการ พบว่า นักท่องเที่ยวมีข้อเสนอแนะและความต้องการ 10 อันดับแรก ดังนี้

1. ควรปรับปรุงบ้านพักและแพพักให้มีสภาพที่ดีกว่าเดิม พร้อมทั้งให้มีจำนวนที่เพียงพอต่อการให้บริการ (นักท่องเที่ยวเสนอแนะ จำนวน 112 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.14)

2. เจ้าหน้าที่ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ และให้คำแนะนำต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยว ทั้งที่เป็นชาวไทยและชาวต่างชาติอย่างเท่าเทียมกัน (นักท่องเที่ยวเสนอแนะ จำนวน 57 ราย คิดเป็น ร้อยละ 21.86)
3. ควรปรับปรุงท่าลงเรือบริเวณท่าเรือปลาที่ไม่มีความสะดวก และจัดระบบเรือท่องเที่ยว ให้มีความสะอาด เรียบร้อย สะดวก และเพื่อความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว (นักท่องเที่ยวเสนอแนะ จำนวน 42 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.55)
4. ควรติดตั้งป้ายบอกเส้นทาง ป้ายสื่อความหมาย และป้ายประชาสัมพันธ์ให้มากกว่านี้ (นักท่องเที่ยวเสนอแนะ จำนวน 39 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.80)
5. ทักษณภาพบริเวณเขื่อนและโดยรอบมีความสวยงามดี และควรมีเจ้าหน้าที่ดูแล อำนวยความสะดวก ความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวด้วย (นักท่องเที่ยวเสนอแนะ จำนวน 27 ราย คิดเป็น ร้อยละ 6.78)
6. สถานที่ท่องเที่ยวบริเวณเขื่อนรัชชประภาที่เป็นอยู่ในปัจจุบันคืออยู่แล้ว ควรรักษาสภาพ เช่นนี้ไว้ตลอดไป (นักท่องเที่ยวเสนอแนะ จำนวน 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.27)
7. อัตราค่าผ่านประตู ค่าเช่าเรือ บัตรเข้าชมสถานที่ต่าง ๆ ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมดีแล้ว แต่มีบางจุดที่ราคาสูงเกินไป (นักท่องเที่ยวเสนอแนะ จำนวน 13 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.27)
8. ควรจัดให้มีถังขยะหรือที่ทิ้งขยะให้มีจำนวนที่เพียงพอมากกว่านี้ (นักท่องเที่ยวเสนอแนะ จำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.26)
9. ราคาเช่าที่พักและราคาอาหารบริเวณเขื่อนรัชชประภามีราคาที่สูงเกินไป (นักท่องเที่ยวเสนอแนะ จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.01)
10. อยากให้เจ้าหน้าที่ของทางอุทยานแห่งชาติเขาสกพูดภาษาอังกฤษได้ จะเป็นประโยชน์ แก่นักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก (นักท่องเที่ยวเสนอแนะ จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.76)

สรุป

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก บริเวณเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี สามารถสรุปผลการศึกษได้ ดังนี้

1. สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และข้อมูลด้านการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเขาสก บริเวณเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษาสรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวที่ทำการศึกษส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 36.44 ปี มีสถานภาพสมรส/อยู่ด้วยกัน มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.34 คน มีอาชีพหลัก รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/องค์กรท้องถิ่น ไม่มีอาชีพรอง มีรายได้รวมของครัวเรือนเฉลี่ยต่อปี 291,194.70 บาท มีรายจ่ายรวมของครัวเรือนเฉลี่ยต่อปี 266,782.29 บาท ส่วนใหญ่มีรายได้เท่ากับรายจ่าย มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดภาคใต้ เดินทางมาท่องเที่ยวในลักษณะกลุ่มเพื่อน มีจำนวนวันในการท่องเที่ยวมากกว่า 1 วัน มีวันพักผ่อนเฉลี่ย 1.64 วัน มีประสบการณ์การมาท่องเที่ยวอุทยานฯ และเคยมาท่องเที่ยวเขื่อนรัชชประภา มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาท่องเที่ยวบริเวณเขื่อนรัชชประภา ส่วนใหญ่น้อยกว่า 1,001 บาท มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 2,924.25 บาท มีความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง มีกิจกรรมถ่ายภาพสถานที่ ทักษะถ่ายภาพ/ชมวีว เป็นส่วนใหญ่ และมีวัตถุประสงค์ของการเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน/พักผ่อน

2. ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษาสรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวที่ทำการศึกษส่วนใหญ่มีระดับความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก บริเวณเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 3.77 ซึ่งหมายความว่า การให้บริการของอุทยานฯ อยู่ในเกณฑ์ดีเป็นที่พอใจแก่นักท่องเที่ยว โดยมีระดับความพึงพอใจในแต่ละด้าน ดังนี้ (1) ระดับความพึงพอใจด้านบุคลากร มีค่าเท่ากับ 3.82 (2) ระดับความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีค่าเท่ากับ 3.62 (3) ระดับความพึงพอใจด้านอาคารสถานที่ มีค่าเท่ากับ 4.13 และ (4) ระดับความพึงพอใจด้านสื่อความหมาย มีค่าเท่ากับ 3.52

3. การเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก บริเวณเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระหว่างนักท่องเที่ยวที่มีสภาพทางเศรษฐกิจสังคม ลักษณะและรูปแบบของการท่องเที่ยวแตกต่างกัน ผลการศึกษาสรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษา รายได้ จำนวนนักท่องเที่ยวในกลุ่ม ประเภทกลุ่มนักท่องเที่ยว และจำนวนวันในการท่องเที่ยวแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก บริเวณเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกัน ส่วนนักท่องเที่ยวที่มีเพศ อายุ อาชีพ ภูมิลำเนา ประสบการณ์การท่องเที่ยว ความถี่ในการท่องเที่ยว ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม และที่มีจำนวนกิจกรรมนันทนาการแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก บริเวณเขื่อนรัชชประภา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาวิจัย

1. จากการศึกษาจะเห็นได้ว่า จำนวนนักท่องเที่ยวจากต่างถิ่น โดยเฉพาะจากภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ยังมีจำนวนนักท่องเที่ยวที่น้อยมาก ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรทำการประชาสัมพันธ์เผยแพร่เกี่ยวกับความน่าสนใจและความสวยงาม ของสถานที่ท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเขาสกให้กับนักท่องเที่ยวในภูมิภาคดังกล่าวให้มากขึ้น อาจทำการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อวิทยุ หรือจัดทำแผ่นพับแจกจ่ายไปตามหน่วยงานราชการให้ช่วยทำการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ จะทำให้มีนักท่องเที่ยวในภูมิภาคดังกล่าวเดินทางมาท่องเที่ยวได้มากขึ้น

2. จากการที่นักท่องเที่ยวกลุ่มที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวในกลุ่มน้อย และกลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่ำ มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสกน้อยกว่ากลุ่มที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวในกลุ่มมาก และกลุ่มที่มีระดับการศึกษาที่สูง ดังนั้น เจ้าหน้าที่ของอุทยานแห่งชาติเขาสก จึงควรให้ความสนใจและทำการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจในข้อมูลด้านต่าง ๆ ภายในอุทยานฯ กับนักท่องเที่ยวกลุ่มดังกล่าวให้มากขึ้น เพื่อสร้างความเข้าใจและทัศนคติที่ดีขึ้น ซึ่งจากการตรวจสอบพบว่านักท่องเที่ยวกลุ่มดังกล่าวส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มที่เดินทางมากับกลุ่มครอบครัวหรือคนรักซึ่งมีจำนวนนักท่องเที่ยวในกลุ่มที่น้อย ส่วนกลุ่มที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวในกลุ่มมากและมีการศึกษาสูง จะเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เป็นนักเรียน/นักศึกษา และเป็นข้าราชการเป็นส่วนใหญ่ จึงมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ในพื้นที่และระบบราชการที่อยู่แล้ว

3. จากการที่นักท่องเที่ยวกลุ่มที่มีประเภทกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เป็นนักเรียน/นักศึกษา และที่เป็นข้าราชการ มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสกมากกว่ากลุ่มที่มีประเภทกลุ่มนักท่องเที่ยวอื่น ๆ ดังนั้น เจ้าหน้าที่ของอุทยานฯ จึงควรดำเนินการกับประเภทกลุ่มนักท่องเที่ยวอื่น ๆ ในลักษณะเช่นเดียวกันกับข้อ 2

ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาวิจัยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก ในแหล่งท่องเที่ยวแห่งอื่น ๆ ให้ครบทุกสถานที่ เพื่อที่จะได้นำข้อมูลมาประมวลในภาพรวมของอุทยานแห่งชาติเขาสก ประกอบการพิจารณาวางแผนการดำเนินการพัฒนา ปรับปรุง การให้บริการของอุทยานฯ ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด สามารถรองรับและให้บริการแก่นักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพในอนาคตได้ต่อไป

2. ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการให้บริการหรือความต้องการของนักท่องเที่ยวที่ต้องการให้ทางอุทยานฯ ดำเนินการในพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมนันทนาการหรือด้านอื่น ๆ เพื่อที่จะได้นำข้อมูลมาประกอบการพิจารณาวางแผนการดำเนินการพัฒนา ปรับปรุง การให้บริการของอุทยานฯ ให้เป็นไปในแนวทางความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ในอนาคตต่อไป

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

- กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช. 2547. อุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี. แหล่งที่มา <http://www.dnp.go.th>. 25 กรกฎาคม 2547.
- จักรี โภคผล. 2532. ผลความไม่ต่อเนื่องของการส่งเสริมการท่องเที่ยวต่อการบริการการการท่องเที่ยว. รายงานการสัมมนา เรื่อง การส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่ไม่ต่อเนื่องต่อสถานะเศรษฐกิจและสังคม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- จิรวัดย์ ต่อศรี. 2534. การศึกษาประเมินความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกการสื่อความหมายของ ผู้มาพักผ่อนท่องเที่ยวสวนหลวง ร.9. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชุมพล งามส่องใส. 2531. สมรรถนะการยอมรับให้มีได้สูงสุดในระบบสิ่งแวดล้อม การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. โครงการวิทยาศาสตร์และสิ่งแวดล้อม. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ดารากร เข็มวิจักษ์. 2532. ประสิทธิภาพการสื่อความหมายธรรมชาติ เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับสภาพพื้นที่และทรัพยากรธรรมชาติแก่นักท่องเที่ยว ของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ทวีศักดิ์ กาญจนประทีป. 2530. พจนานุกรมฉบับเฉลิมพระเกียรติ. วัฒนาพานิช จำกัด, กรุงเทพฯ.
- ทักษิณา มิมมรัตน์. 2533. ความสามารถในการรองรับ (Carrying Capacity): แนวคิดและข้อจำกัดของการใช้. จุลสารการท่องเที่ยว 1 (กุมภาพันธ์-พฤษภาคม 2533).
- ปรียาพร พรหมพิทักษ์. 2527. ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแผนพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก บริเวณอุทยานแห่งชาติภูกระดึง จังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- พันทิพา โฉมประดิษฐ์. 2530. ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแผนพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก บริเวณอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ภราเดช พัทม์วิเชียร. 2525. การวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว. จุลสารการท่องเที่ยว 3 (เมษายน 2525).
- มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2541. รายงานการศึกษาเพื่อทบทวนแผนพัฒนาท่องเที่ยวภาคเหนือตอนบน. เสนอต่อการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, เชียงใหม่.
- ราชบัณฑิตสถาน. 2525. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตสถาน 2525. บริษัท อักษรเจริญทัศน์ จำกัด, กรุงเทพฯ.
- ลำพอง ศรีทับทิม. 2535. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพ บริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิทย์ เหลืองธรรมชาติ. 2531. พจนานุกรมไทยฉบับมหาวิทยาลัย. โรงพิมพ์นันทชัย, กรุงเทพฯ.
- ศูนย์วิจัยป่าไม้. 2541. คู่มือพัฒนาและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, กรุงเทพฯ.
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. 2540. รายงานขั้นสุดท้ายการดำเนินการเพื่อกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, กรุงเทพฯ.
- ส่วนอุทยานแห่งชาติทางทะเล. 2541. รายงานการฝึกอบรมหลักสูตรการให้บริการด้านการท่องเที่ยวสำหรับเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติ. กรมป่าไม้, กรุงเทพฯ.
- สันติ ชูดิษฐา. 2526. การพัฒนาการท่องเที่ยวกับการอนุรักษ์สภาวะแวดล้อม. จุลสารการท่องเที่ยว 1 (สิงหาคม 2526).

- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2544. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่เก้า พ.ศ. 2545-2549**. สำนักนายกรัฐมนตรี, กรุงเทพฯ.
- สิทธิรัตน์ ปรารจันนุราชวรรณ. 2531. **ขีดความสามารถทางสังคมสำหรับการท่องเที่ยวชายหาดชะอำ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุรเชษฐ์ เศรษฐมาต และศิริลักษณ์ ปิ่นเกษร. 2535. **นันทนาการกับการป่าไม้ชุมชน**. สาขาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, กรุงเทพฯ.
- เสาวนิต ตั้งตระกูล. 2533. **ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพ บริเวณชายหาดหัวหิน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อภิวรรณ เกียงขวา. 2534. **ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการปรับปรุงและพัฒนาสถานที่พักผ่อนที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เอมอร ประจวบมอญ. 2538. **การพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการท่องเที่ยวในเอกสารประกอบการสัมมนา เรื่อง ศักยภาพของแผนพัฒนาการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่รองรับการท่องเที่ยวของไทยในศตวรรษหน้า**. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- Good, V.C. 1959. **Dictionary of Education**. Mc Graw-Hill Book, New York.
- Krzysztof, P. 1994. **Tourism as The Subject of Interdisciplinary Research**. Tourism Research of Routledge, London and New York.
- Maslow, A.H. 1970. **Motivation and Personality**. Harper & Row Publishers Inc. New York.
- O' Reilly, A.M. 1986. **Tourism Carrying Capacity Concept and Issues**. **Tourism management**. (1986).

Pearce, D.G. and R.M. Kirk. 1984. Carrying Capacity for Coastal Tourism. **Industry and Environment**. (January-March 1984).

Porter, L. and E.F. Lawler. 1968. Managers Attitudes Toward Interaction Episode. **Journal of Applied Psychology**. 51(12).

Smith, V. 1989. **Host and Guests: The Anthropology of Tourism**. (2nd ed): University of Pennsylvania Press, Philadelphia.

Tiffin, J. and E.J. Mc Cormick. 1968. **Industrial Psychology**. 5th ed., George Allen & Urwin Ltd., London.

Yamane, T. 1973. **Statistics : An Introductory Analysis**. 3rd ed., Harper International Edition, Tokyo.

ภาคผนวก

เลขที่แบบสอบถาม

--	--	--

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ชื่อผู้ตอบแบบสอบถาม _____

บ้านเลขที่ _____ หมู่ที่ _____ ชื่อหมู่บ้าน _____

ตำบล _____ อำเภอ _____ จังหวัด _____

วัน เดือน ปี ที่ตอบแบบสอบถาม _____

- คำชี้แจง**
- แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย เพื่อสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ท่านเป็นบุคคลสำคัญที่จะให้ข้อมูลในฐานะเป็นประชากรศึกษา ซึ่งผลของการวิจัยจะนำเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนบริหารจัดการพื้นที่อนุรักษ์แห่งนี้ ทั้งนี้นำไปสู่การแก้ไขปัญหาและปรับปรุงการให้บริการแก่ประชาชนผู้มาท่องเที่ยว จนสามารถอำนวยความสะดวกให้แก่ทุกฝ่าย ๆ อย่างยั่งยืนต่อไป ดังนั้นผู้วิจัยจึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านโปรดตอบแบบสอบถามฉบับนี้ ให้ตรงตามความเป็นจริงหรือตรงตามความคิดเห็นของท่านให้มากที่สุด
 - โปรดกาเครื่องหมาย ลงใน หรือเติมข้อความลงในช่องว่างให้ได้ใจความสมบูรณ์ในทุกข้อที่กำหนดไว้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม รูปแบบลักษณะการท่องเที่ยว และกิจกรรม
นันทนาการ และข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ลงใน หรือเติมข้อความลงในช่องว่างให้ได้ใจความสมบูรณ์
ในทุกข้อที่กำหนดไว้

1. เพศ ชาย หญิง
3. อายุ _____ ปี
4. สถานภาพสมรสของท่าน โสด
 สมรส/อยู่ด้วยกัน
 หม้าย/หย่าร้าง
 สมรส/แยกกันอยู่
5. ระดับการศึกษา
 ไม่ได้เรียนหนังสือ
 เรียนหนังสือ โดยจบการศึกษา หรือกำลังศึกษา ชั้น/ระดับ
 ประถมศึกษาตอนต้น
 ประถมศึกษาตอนปลาย
 มัธยมศึกษาตอนต้น
 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.
 อนุปริญญา/ปวท./ปวส./หรือเทียบเท่า
ปริญญาตรี
ปริญญาโทหรือสูงกว่า
6. จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของท่าน รวมจำนวน _____ คน แยกเป็น
6.1 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเพศชาย จำนวน _____ คน
6.2 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเพศหญิง จำนวน _____ คน
7. อาชีพหลักของท่าน (ให้เลือกตอบอาชีพที่ทำรายได้ให้กับครัวเรือนมากที่สุดเพียงอาชีพเดียว)
 เกษตรกรรม ลูกจ้างของบริษัท/องค์กรเอกชน
 ประมง ค้าขาย
 รับจ้าง รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/องค์กรท้องถิ่น
 นักเรียน/นิสิต/นักศึกษา มีอาชีพอื่น ๆ (ระบุ) _____

8. อาชีพรองของครัวเรือนของท่าน (กรณีที่ครัวเรือนของท่านมีอาชีพรองให้เลือกตอบอาชีพที่ทำรายได้ให้กับครัวเรือนมากรองจากอาชีพหลักเพียงอาชีพเดียว)

- ไม่มีอาชีพรอง
 มีอาชีพรอง

กรณีมีอาชีพรอง ท่านประกอบอาชีพรอง

- เกษตรกรรม ลูกจ้างของบริษัท/องค์กรเอกชน
 ประมง ค้าขาย
 รับจ้าง รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ/องค์กรท้องถิ่น
 มีอาชีพอื่น ๆ (ระบุ)_____

9. จากการประกอบอาชีพภายในครัวเรือนของท่าน เมื่อรวมรายได้ของครัวเรือนทุกคนต่อปีแล้ว ปรากฏว่ามีรายได้รวมกันเฉลี่ยเป็นเงิน ประมาณปีละ_____บาท

9.1 เป็นรายได้รวมจากอาชีพหลักเป็นเงิน ประมาณปีละ_____บาท

9.2 เป็นรายได้รวมจากอาชีพรองเป็นเงิน ประมาณปีละ_____บาท

10. ครัวเรือนของท่านมีรายจ่ายรวมต่อปีเป็นเงิน ประมาณปีละ_____บาท

11. จากการเปรียบเทียบรายได้รวมกับรายจ่ายรวมในรอบปีที่ผ่านมาของครัวเรือนท่าน ปรากฏว่า

- มีรายได้มากกว่ารายจ่าย มีเงินเหลือเก็บประมาณ_____บาท/ปี
 มีรายได้เท่ากับรายจ่าย (รายได้สมดุลกับรายจ่าย)
 มีรายได้น้อยกว่ารายจ่าย มีหนี้สินเพิ่มเติมประมาณ_____บาท/ปี

12. ครัวเรือนของท่านมีภูมิลำเนาอยู่ที่ใด (ตามที่อยู่ในสำเนาทะเบียนบ้าน)

- ภาคกลาง/ภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 ภาคเหนือ ภาคใต้

จังหวัด_____

13. ประเภทกลุ่มในการเดินทางมาท่องเที่ยวของท่านในครั้งนี้

- เดินทางมาคนเดียว เดินทางมากับคนรัก
 กลุ่มครอบครัว เดินทางมากับบริษัททัวร์
 กลุ่มเพื่อน เดินทางมาราชการ
 เดินทางมาเข้าค่ายของนักเรียน/นักศึกษา อื่น ๆ _____

รวมทั้งสิ้น จำนวน_____คน

14. ในการเดินทางมาท่องเที่ยว หรือมาเยือนอุทยานแห่งชาติเขาสก บริเวณเขื่อนรัชชประภา
ในครั้ง นี้ ท่านพักค้างแรมที่นี้หรือไม่
- ไม่ค้างแรม (ไป-กลับ)
- ค้างแรม จำนวน _____ คืน
- กรณีพักค้างแรม โปรดระบุประเภทที่พักค้างแรม
- บ้านพักในอุทยาน เต็นท์ของอุทยานแห่งชาติ
- เต็นท์ที่จัดเตรียมมาเอง รีสอร์ทเอกชน
- อื่น ๆ _____
15. ท่านเคยเดินทางมาท่องเที่ยวหรือมาเยือน อุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานีมาก่อน
หรือไม่
- ไม่เคย/ครั้งแรก
- เคย จำนวน _____ ครั้ง (ไม่รวมในครั้ง นี้)
16. ตามข้อ 15 กรณีเคย ท่านเคยเดินทางมาท่องเที่ยวหรือมาเยือน เขื่อนรัชชประภา มาก่อนหรือไม่
- ไม่เคย/ครั้งแรก
- เคย จำนวน _____ ครั้ง
17. ภายในรอบระยะเวลา 1 ปี ท่านได้เดินทางไปท่องเที่ยวยังสถานที่ต่าง ภายในประเทศมาแล้ว
กี่ครั้ง (กรณีการมาเที่ยวครั้งแรกในรอบปี ไม่ต้องตอบข้อนี้) จำนวน _____ ครั้ง
18. การเดินทางมาท่องเที่ยวในครั้ง นี้ เมื่อรวมค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการเดินทาง ได้แก่ ค่าอาหาร ค่ารถ
ค่าที่พัก และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ รวมเป็นเงินทั้งสิ้นประมาณ _____ บาท

19. ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างให้ตรงกับความเข้าใจของท่านที่เห็นว่า “ถูกต้อง” หรือ “ไม่ถูกต้อง” ในแต่ละข้อเพียงข้อละคำตอบเดียวเท่านั้น

ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม	ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง
1. สิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งที่อยู่ล้อมรอบตัวเรา และสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นไม่ใช่สิ่งแวดล้อม		
2. พฤติกรรมของมนุษย์มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งทางบวกและทางลบ		
3. การปลูกบ้านพัก/บังกะโลบริเวณชายหาด ช่วยป้องกันการพังทลายของชายหาดได้ ไม่เป็นการทำลายสภาพทางธรรมชาติ		
4. หาดทราย สภาพภูมิประเทศทางธรรมชาติ หากถูกทำลายแล้วซ่อมไม่สามารถสร้างทดแทนให้เหมือนเดิมได้ในระยะเวลาอันสั้น		
5. การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หมายถึง การรักษาสภาพแวดล้อมของสถานที่แห่งนั้นเอาไว้ดังเดิม ไม่สามารถดำเนินการใด ๆ ได้		
6. การก่อกองไฟตั้งแคมป์พักแรมบริเวณริมอ่างสามารถกระทำได้ ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เพราะเป็นสถานที่สาธารณะและเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวได้ใกล้ชิดกับสถานที่ และบรรยากาศมากที่สุด		
7. จำนวนนักท่องเที่ยวที่ไปท่องเที่ยว หากมีจำนวนมากย่อมส่งผลกระทบต่อสถานที่ท่องเที่ยวแห่งนั้นได้		
8. การทิ้งขยะลงทะเลสาบ ไม่มีผลกระทบต่อประการังหรือสิ่งแวดล้อม เพราะอ่างเก็บน้ำกว้างใหญ่มากและลมจะพัดขยะเข้าฝั่งอยู่แล้ว		
9. พื้นที่ป่าที่ขึ้นอยู่ริมบริเวณขอบอ่างเก็บน้ำ บดบังทัศนียภาพริมอ่างที่สวยงาม หากจะพัฒนาริมอ่างควรตัดป่าชายเลนออกเสีย		
10. การพัฒนาสิ่งแวดล้อม จำเป็นต้องใช้ทรัพยากรธรรมชาติเป็นวัตถุดิบในการก่อสร้าง ในทุกกรณี		

20. ในการเดินทางมาท่องเที่ยวหรือมาเยือนในครั้งนี้ ท่านได้ประกอบกิจกรรมนันทนาการใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ เล่นน้ำในอ่างเก็บน้ำ	☐ อาบแดด
☐ แล่นเรือใบ/วินเซอร์ฟ	☐ สก๊อตเตอร์/เจ็ตสกี
☐ บานาน่าโบ๊ท	☐ พายเรือ/พายเรือแคนู
☐ ดำน้ำคูตั้น ไม้ น้ำตื้น	☐ ดำน้ำคูตั้น ไม้ น้ำลึก
☐ ดูนก	☐ ตกปลา
☐ เดินป่า	☐ ถ่ายภาพสถานที่ ที่ศนียภาพ/ชมวิว
☐ เทียน้ำตก	☐ ปีนเขา
☐ ตั้งแคมป์	☐ อื่น ๆ _____

21. วัตถุประสงค์ของการเดินทางมาครั้งนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ท่องเที่ยว	☐ พักผ่อน พักฟื้น
☐ ท่องเที่ยวแบบผจญภัย	☐ ศึกษาหาความรู้
☐ เล่นกีฬา	☐ บ้านเกิด
☐ อื่น ๆ _____	

ส่วนที่ 2 ข้อมูลความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัด
สุราษฎร์ธานี บริเวณเขื่อนรัชชประภา

22. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี
บริเวณเขื่อนรัชชประภา

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย \surd ให้ตรงกับความเป็นจริง เกี่ยวกับความพึงพอใจของท่านที่มีต่อ
การให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี บริเวณเขื่อนรัชชประภา

ความคิดเห็น	พึงพอใจมากที่สุด	พึงพอใจมาก	พึงพอใจปานกลาง	พึงพอใจน้อย	ไม่พึงพอใจ
ความพึงพอใจด้านบุคลากร	5	4	3	2	1
1. จำนวนเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติ ที่ปฏิบัติงานรักษา ความปลอดภัย มีเพียงพอเหมาะสมดีแล้ว					
2. บริเวณเขื่อนรัชชประภามีเจ้าหน้าที่คอยให้คำปรึกษา แนะนำแก่นักท่องเที่ยวดีแล้ว					
3. เจ้าหน้าที่ที่ให้คำแนะนำมีความรู้ ความสามารถ มีมนุษยสัมพันธ์ มีทักษะในการทำงาน					
4. เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน แต่งกายสุภาพ เหมาะสมดีแล้ว					
5. เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน พุดจาไพเราะ เหมาะสมดีแล้ว					
ความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	5	4	3	2	1
6. บ้านพัก/เต็นท์ ที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวมีจำนวน เพียงพอเหมาะสมดีแล้ว					
7. ห้องสุขา มีความสะอาด เพียงพอ เหมาะสมดีแล้ว					
8. ถังขยะ/ที่ทิ้งขยะ หาง่าย มีจำนวนเพียงพอ					
9. สถานที่ตั้งของศูนย์บริการการท่องเที่ยว โดยภาพรวมมี สถานที่ตั้ง รูปแบบ มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม					
10. การการเก็บค่าธรรมเนียม มีความรวดเร็ว สะดวก โดยภาพรวมมีความเหมาะสมดีแล้ว					

22. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการให้บริการของอุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี บริเวณเขื่อนรัชชประภา (ต่อ)

ความคิดเห็น	พึงพอใจมากที่สุด	พึงพอใจมาก	พึงพอใจปานกลาง	พึงพอใจน้อย	ไม่พึงพอใจ
ความพึงพอใจด้านอาคารสถานที่	5	4	3	2	1
11. เขื่อนรัชชประภา มีริมขอบอ่างที่สะอาดสวยงาม					
12. เขื่อนรัชชประภา มีทรัพยากรและแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย					
13. เขื่อนรัชชประภา มีอากาศที่บริสุทธิ์ เป็นที่ประทับใจ					
14. เขื่อนรัชชประภา มีสภาพป่าที่เป็นธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ดี					
15. เขื่อนรัชชประภา ไม่มีเสียงดังรบกวน เจ็บสงบดี					
ความพึงพอใจด้านสื่อความหมาย	5	4	3	2	1
16. ป้ายให้คำแนะนำ ให้ความรู้ มีจำนวนเพียงพอเหมาะสมดีแล้ว					
17. ป้ายคำเตือน ห้าม มีจำนวนเพียงพอเหมาะสมดีแล้ว					
18. บริเวณเขื่อนรัชชประภา มีป้ายแสดงแผนที่ สามารถอำนวยความสะดวก และให้บริการเหมาะสมดีแล้ว					
19. สถานที่ตั้งของอุปกรณ์สื่อความหมาย เหมาะสม ไม่บดบังทัศนียภาพ					
20. การจัดทำอุปกรณ์สื่อความหมายต่าง ๆ ก่อสร้างโดยใช้วัสดุธรรมชาติ มีลักษณะประหยัดไม่สิ้นเปลืองงบประมาณ					

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ และความต้องการด้านอื่น ๆ ของนักท่องเที่ยว ผู้มาเยือน
หรือผู้ตอบแบบสอบถาม

23. ท่านมีข้อเสนอแนะหรือมีความคิดเห็นเพิ่มเติม อย่างไรบ้าง

24. ท่านมีความต้องการ ที่จะให้อุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี เข้าไปช่วยเหลือท่าน
ในด้านใดบ้าง หรือดำเนินการใด ๆ ใดบ้าง (อธิบายตามความต้องการของท่าน)

ขอขอบคุณทุกท่าน ที่ตอบแบบสอบถาม

ประวัติการศึกษา และการทำงาน

ชื่อ-สกุล	นายบุญฤทธิ์ ลิ้มคุ้ม
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 3 เดือน กันยายน พ.ศ. 2505
สถานที่เกิด	ตำบลเขากอบ อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง
ประวัติการศึกษา	วทบ. (เทคโนโลยีการเกษตร) สถาบันราชภัฏเพชรบุรี (พ.ศ. 2538)
ตำแหน่งปัจจุบัน	เจ้าพนักงานป่าไม้ ระดับ 5 ฝ่ายงานด่านป่าไม้ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำนักจัดการและการอนุญาต กรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ฝ่ายงานด่านป่าไม้ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำนักจัดการและการอนุญาต กรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม